

LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület területén 2014-2020

Jóváhagyta az egyesület közgyűlése 4/2016 (05.12.) számú határozatával, módosította 6/2017. (05.03.) valamint a 15/2017 (10.05.) számú határozatával.

Pergő Margit
elnök

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
Rövidítések jegyzéke	5
1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz	6
2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	7
3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása.....	12
4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	14
4.1 Helyzetfeltárás.....	14
4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	24
4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	28
4.4 SWOT	34
4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása	36
5. Horizontális célok	38
5.1 Esélyegyenlőség	38
5.2 Környezeti fenntarthatóság.....	40
6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása.....	40
7. A stratégia beavatkozási logikája	41
7.1 A stratégia jövőképe.....	41
7.2 A stratégia célhierarchiája.....	41
8. Cselekvési terv.....	45
8.1 Az intézkedések leírása	45
8.2 Együttműködések.....	61
8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	62
8.4. Kommunikációs terv.....	64
8.5. Monitoring és értékelési terv	66
9. Indikatív pénzügyi terv	69
Mellékletek	71
Függelék	95

Vezetői összefoglaló

A Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület a 2007-2013-as programozási időszakot követően, előzetesen elismert LEADER Helyi Akciócsoportként kezdte meg a térség Helyi Fejlesztési Stratégiájának megalkotását.

Az előző programozási időszakban elindított sikeres együttműködési programokra építve, illetve a helyi szinten megfogalmazott igényekhez igazodva terveztük a LEADER források felhasználását.

Tényként kell kezelni, hogy az Akciócsoport kezelésében lévő – a helyben elosztható – források nagyságrendje jelentősen csökkent a 2014-2020-as időszakra. Kiemelkedő eredménynek tekintjük, hogy az elmúlt hét évben 850 millió Ft LEADER forrás érkezett a térségbe. Most azonban 421 millió Ft-ból gazdálkodhatunk, így a hasonló látványos fejlesztések megvalósulásához még inkább elengedhetetlen az összefogás.

A közgyűlés döntése és a stratégia tervezés módszertanának elvárása alapján integrált, fókuszált fejlesztések végrehajtását tervezzük az új pályázati időszakban.

A térség kismértékben átalakult, Balatonvilágos a megyeváltásra való tekintettel kivált az Akciócsoport területéből, míg Balatonkenese és Balatonakarattya szétválásával az érintett településeink száma változatlanul 22 maradt.

A lakosságszám sem változott jelentősen, bár a KSH és a MÁK által szolgáltatott adatok között közel kétezer fős eltérés tapasztalható a Kincstár adatainak javára.

A stratégia központi fejlesztési iránya a közvetlen és közvetett gazdaságfejlesztés, melyre forrásaink több, mint 60%-át fordítjuk. A közösségi marketing és a hálózati együttműködés módszertanának alkalmazásával a fejlesztési forrást igénybe vevő mikrovállalkozások saját elképzeléseik és üzleti tervük megvalósításával egy időben szakértő támogatást kapnak, amely piaci pozíciójuk megerősítését, a térségben és térségen kívül is új partnerek megismerését, gazdasági tevékenységbe való bevonását teszi lehetővé.

Jelentős munkahelyteremtést a forrás nagyságára, és az egy fejlesztésre jutó összegre való tekintettel nem várunk el, a LEADER szellemiség jegyében a munkahelyek stabilizálására és elsősorban az új együttműködések kialakítására koncentrálunk.

Földrajzi és gazdasági adottságainkra alapozva - figyelembe véve az egyéb Operatív Programok tartalmát – gazdaságfejlesztési elképzeléseinkkel a szolgáltatói szektor fejlesztésére fókuszálunk.

Az „Érték és Minőség” helyi minősítési rendszerünk tagságának és szolgáltatásainak bővülésével törekszünk a piacon való megjelenés erősítésére, építve az egyre tudatosabb vásárlói magatartás jelenlétére, és a turisztikai szezonban térségünkben megjelenő jelentős fizetőképes keresletre.

Térségünk és településeink egyike sem tartozik a kedvezményezett, vagy fejlesztendő térségek, települések közé. Bár elsősorban nem a LEADER vagy vidékfejlesztési forrásoknak köszönhető, de Küngös, a korábbi időszak egyetlen hátrányos helyzetű települése térségünkben, már ki került a kedvezményezettek köréből.

Kisebbségi, nemzetiségi, jelentős hátrányos helyzetű lakossággal térségi szinten nem rendelkezünk, így a korábbi programozási időszakhoz hasonlóan e tekintetben esélyegyenlőségi témaköröket stratégiánk nem érint.

A projektek értékelésénél kerül majd előtérbe a HFS megvalósítás során a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatása, illetve a nők és 50 év feletti munkavállalók munkaerő piaci pozíciójának erősítése.

A közösségépítés terén ebben a programozási időszakban kiemelten kezeljük a fiatalok korosztályát, társadalmi szerepvállalásuk erősítését. A térség erősödésének alapja a fiatalok helyben tartása, ehhez számukra vonzó, és élhető vidéki környezetet kell biztosítani.

Ezért támogatunk olyan önkormányzati és civil kezdeményezéseket, melyek a helyi közösségeket erősítik, növelik a helyi identitást és figyelembe veszik a fiatalok igényeit.

Külön intézkedés keretében a döntés, tervezés lehetőségét, ezáltal a felelősséget is kezükbe adjuk, bízva abban, hogy a térségi fiatalok helyi csoportjai képesek lesznek olyan programot megfogalmazni, mely kortársaikat is a helyi társadalmi élet aktív szereplőivé teszi.

A támogatási intenzitások tekintetében megállapítható, hogy a VP által biztosított lehetőségek elmaradnak a TOP vagy EFOP támogatási intenzitásaitól.

Legmarkánsabban ez a városi CLLD program kapcsán jelentkezik, de más TOP fejlesztési irányok is kedvezőbbek a városi rangú települések számára.

Ezt az induló hátrányt kívánjuk tompítani a programozási időszakban biztosított egyszerűsített – átalány jellegű – támogatási, elszámolási lehetőségek biztosításával, illetve a TOP és EFOP támogatási intenzitásokhoz igazodó támogatásokkal.

A 2014-2020-as programozási időszakban rendelkezésre álló csekély működési és fejlesztési források új gondolkodásmódot, új működési és fejlesztési stratégiát követelnek meg a Helyi Akciócsoportoktól.

Úgy ítéljük meg, hogy erre a helyzetre megfelelő választ tudunk adni szakmai felkészültségünkkel, összefogásunkkal. A gazdaság és a közösségépítés terén integrált fejlesztési elképzeléseinkkel folytathatjuk az elmúlt időszak sikeres programját.

Rövidítések jegyzéke

BBKKKE	Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület
BFT	Balaton Fejlesztési Tanács
BM	Belügyminisztérium
BOP/ Balaton OP	Balaton Fejlesztési Program
DRAFT	Egyeztetési tervezet
DT	Döntéshozó Testület
DIT	Darányi Ignác Terv
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EU	Európai Unió
FM	Földművelési Minisztérium
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
HACS	Helyi Akciócsoport
HBB	Helyi Bíráló Bizottság
HFS	Helyi Fejlesztési Stratégia
HIPA	Helyi Iparúzési Adó
HVS	Helyi Vidékfejlesztési Stratégia (a térség 2007-2013-as programozási időszakának LEADER fejlesztési dokumentuma)
IFA	Idegenforgalmi Adó
IH	Irányító Hatóság
ITS	Integrált Településfejlesztési Stratégia
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KSK	Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete
LEADER	Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében
MÁK	Magyar Államkincstár
MVH	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
MNVH	Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat
NEA	Nemzeti Együttműködési Alap
NMI	Nemzeti Művelődési Intézet
SWOT	Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer
TAO támogatás	Társasági Adó jogszabályban rögzített hányadának sport és kulturális célra történő felajánlásának lehetősége
TDM	Turisztikai Desztinációs Menedzsment
TEIR	Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer
TKCS	Tervezést Koordináló Csoport
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
ÚMVP	Új Magyarország Vidékfejlesztési Program
VP	Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz

A Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület kiemelt figyelmet fordít a tervezés és megvalósítás során arra, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) illeszkedjen az EU2020 és a VP céljaihoz, prioritásaihoz, mindezek mellett megtartsa a LEADER szellemiségű programmegvalósítás alapelveit.

A HFS koncepciójának elkészítése az egyes alapidokumentumok elemzésével és értelmezésével kezdődött, így az alábbi célok és prioritások kerültek a térség tekintetében kiemelésre:

A KSK rendelet által meghatározott tematikus célokhoz való kapcsolódás

1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése
3. A kis- és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése
6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának növelése
8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése
10. Beruházás az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba

A Partnerségi Megállapodás prioritásaihoz való kapcsolódás

2. A foglalkoztatás növelése (a gazdaságfejlesztési, a foglalkoztatási, oktatási, társadalmi felzárkózási szakpolitikák által, tekintettel a területi különbségekre);
5. A gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása;

VP prioritásokhoz való kapcsolódás

6. *Prioritás:* a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben, különös tekintettel a következő területekre:

A VP LEADER intézkedésének céljai:

1. a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro-szintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások),
2. a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása,
3. a vidéki térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzóképességének erősítése,
4. a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.

A HFS-ek javasolt fejlesztési területei:

1. *A helyi gazdaság megerősítése*
2. *A kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatok hatásainak enyhítése*
3. *A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás kialakítása és a klímareziliencia fejlesztése*

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

Egyesületünk a tervezésre való tudatos felkészülést a 2014-2020-as Operatív programok megalkotásának és társadalmiasításának folyamatában, 2015 tavaszán kezdte meg.

Módszertanként az alábbi eszközöket választottuk:

- elemzések, másodelemzések,
- kérdőívezés,
- konzultáció a vezető tervezőkkel,
- munkaszervezet tagjainak részvétele szakmai programokon,
- térségi fórumok szervezése az OP-k tervezőinek meghívásával,
- térségi fórumok rendezése a VP megismertetésére,
- projektgyűjtő térségi napok,
- fókuszcsoporthoz helyi beszélgetések,
- projekt adatlapot benyújtó partnerek személyes felkeresése,
- Tervezést Koordináló Csoport megalakítása és a csoportban folyó operatív munka,
- honlap és közösségi média felületek működtetése, folyamatos információfrissítésekkel.
 - o www.bakonyesbalaton.hu
 - o <https://www.facebook.com/BakonyesBalatonKeletiKapuja/?ref=hl>

A tervezési folyamatban elsősorban azzal a kihívással kellett szembe néznünk, és arra a problémára megoldást találnunk, hogy a 2007-2008-as tervezési időszakhoz képest a fórumokon, rendezvényeken való részvételi hajlandóság alacsonyabb volt.

Ennek nem csak az az oka, hogy a potenciális partnereknek erre munkaidőben, vagy azon kívül is egyre kevesebb az ideje, de az is probléma, hogy egyszerre több szervezet is hasonló tevékenységet végez – megye, minisztériumok, háttérintézmények, pályázatírók, felkért szakértők – így ez sokszor az ügyfelek számára átláthatatlanná teszi a rendszert.

Emellett az érintettek tudják, hogy a LEADER munkaszervezethez bármikor közvetlenül is fordulhatnak, az elmúlt években kialakult jó munkakapcsolat miatt legtöbbször a személyes konzultációs lehetőségeket részesítik előnyben.

A tervezés módszertani vezetője, a fórumok koordinátora Kontics Monika okleveles szociológus, marketing szakközgazdász, okleveles adótanácsadó a HACCS munkaszervezetének vezetője.

Elkészítettünk egy települési kérdőívet, melyet mind a 22 érintett település tekintetében még a TEIR rendszer LEADER részének elindítása előtt TEIR ITS, önkormányzati illetve KSH oldalon megtalálható adatokkal feltöltöttünk. A kérdőívek a 2007 évi tervezéskor is elkészültek, így jó alapot adtak a HVS helyzetelemzés részének elemzéséhez és felülvizsgálatához. A TEIR LEADER elindításakor ellenőriztük felhasznált adatainkat. [1. számú függelék](#)

A fórumokhoz, fókuszcsoporthoz beszélgetésekhez témalap készült, mely alapján a résztvevők tematikus témaátgondolását, aktív bevonását ösztönöztük. [2. számú függelék](#)

A személyes partner-találkozókra a Projekt adatlapokon bemutatott elképzeléseket beszéltük át. [3. számú függelék](#)

A projekt gyűjtés során 185 projektötlet érkezett, melynek azonban jelentős részére a programozási időszak fejlesztési forrásai nem nyújtanak támogatási lehetőséget.

Ilyenek az önkormányzati igényszinten megjelenő csapadékvíz elvezetés, járda és belterületi útépités, parkok kialakítása, játszóterek építése.

Vállalkozások elsősorban szolgáltatásfejlesztési beruházásaikhoz várnak vissza nem térítendő támogatást.

A civil szervezetek helyi rendezvények lebonyolítását tervezik, melyhez ugyancsak pályázati forrás biztosítását tartják szükségesnek.

2015 szeptember-október folyamán megtartott mikrotérségi fórumokonadtunk lehetőséget az ügyfelek részére, hogy a benyújtott projektötleteket személyesen is egyeztessék a tervezőkkel. Projektötletek beadása továbbra is folyamatos.

A fiatalok helyi társadalmi szerepvállalási attitűdjeinek és igényeinek felmérése érdekében kérdőívezés módszertanán alapuló fókuszcsoportos beszélgetést tartottunk. [4. számú függelék](#)

A kérdőívek és a fókuszcsoportos beszélgetések eredménye megerősített bennünket abban, hogy a fiatal korosztály ösztönzése, közösségi, társadalmi folyamatokba való bevonása elengedhetetlen a helyben tartásuk és jövőkép építésük szempontjából.

A legtöbben külföldön képzelik el jövőjüket, ami a vidék tekintetében tragikus végkimenetelű lehet demográfiai és gazdasági szempontból is.

A vizsgálat eredménye alapján a legtöbben szabadidejüket internetezéssel töltik, keveset járnak kulturális programokra, a megkérdezettek közül elenyésző számban voltak, akik egyáltalán valamilyen fiatalokat tömörítő közösség tagjai, vagy azzá kívántak volna válni.

Ennek fő okaként az érdektelenséget és az információ vagy a közösség hiányát jelölték meg.

Azokban a kérdésekben azonban, ami már egy leendő közösségben való szerepvállalásra és az elvárásokra kérdezett rá, több volt az aktivitás, így arra következtetünk, ha konkrét feladatot, lehetőséget, célt kapnak a fiatalok, akkor hajlandóak lennének az együttműködésre.

A Tervezést Koordináló Csoport (TKCS) megalakítása biztosítja a HFS dokumentum elkészítésének koordinálását.

TKCS munkájába bárki önkéntesen bekapcsolódhat, az egyes speciális témákhoz szakértőket, szakmai szervezeteket kértünk fel a konzultációra.

TKCS vezetője, szervezője

TKCS vezetője: Kontics Monika.

Egyesület munkaszervezetének feladata az adminisztráció és koordináció.

TKCS regisztrált rendes tagjai:

KÉPVISELT SZFÉRA	KÉPVISELT SZERVEZET EGYESÜLETEN BELÜL	NÉV
Munkaszervezet	Bakony és Balaton KKKE	Kontics Monika
		Gál Andrea
Közsféra	Berhida Város	Pergő Margit
	Királyszentistván Község	Kőszegi Ilona
	Felsőörs Község	Szabó Balázs
	Küngös Község	Szabó Gergely

		Forróné Seress Zsuzsanna
	Balatonfőkajár Község	Forró Zsolt
	Sóly Község	Kaptur József
	Öskü Község	Ángyán Tamás
	Alsóörs község	Hebling Zsolt
Vállalkozók	Palota-Mező kft.	Bátor Árpád
	Pékmester Biscuits Kft.	Gyenge Katalin
	Egyéni vállalkozó	Varga Mihály
	Media Zone Kft.	Halmos György
Civil Szféra	Falunkért Egyesület '99	Bódi János
	Balatonalmádi TE	Lőrincz József
	Várpalota-Pétfürdő KE	Molnár Ferenc
	Harangozó Alapítvány	Dr. Bogárdiné Kedves Valéria
	Ösküi Kertbarátok	Harnos László
	Árvalányhaj Egyesület	Gyapay Zoltán
	Küngösert Alapítvány	Végh Annamária

A TKCS-be való regisztráció lehetőségét, honlapunkon, közösségi oldalunkon és tagjainkon keresztül hirdettük meg. A TKCS-be a fenti táblázatban bemutatott módon regisztráltak a helyi szereplők, akik egyesületünk munkájában is aktívan részt vesznek.

Egyesületünkötől független külső tag a TKCS munkájába nem regisztrált.

Az egyes specifikus témákhoz külön meghívókat küldtünk ki, az általunk érintettnek tartottak részére. (pl.: ifjúsági munkacsoportba művelődési házak, REL-be mezőgazdasági termelők közvetlen megkeresése)

A HFS megalkotásában azokra a helyi szereplőkre számítottunk, akik elkötelezettek a térség egysége és fejlesztése érdekében. Javaslatokkal, konkrét írásos anyagaikkal segítik a dokumentum megalkotását.

A HVS – HFS tematikai és tartalmi továbbfejlesztését, a megkezdett út folytatását biztosítja, hogy a TKCS tagjainak jelentős része a HVS megalkotásának folyamatában is közreműködött.

A TKCS összetételében is folyamatosan biztosítottuk a jogszabályban megjelölt szférák közötti arányokat, de értelemszerűen az egyes specifikus témák áttekintésénél a szakemberekre, helyi tapasztalatokra, érintettekre támaszkodtunk.

Tematikus részekhez bevont, felkért szervezetek és szakértők:

Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara – szakképzési ifjúsági programok

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara – agrárszakképzés, agrár-tájéérték kataszter

Herman Ottó Intézet – környezetvédelem, környezettudatosság, helyi értékek, hungarikumok

Zöldutak Módszertani Egyesület, Budai Krisztina – zöldúthálózat kialakítása

Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület, Kandikó Rita – ifjúsági programok

Veszprém Megyei Kormányhivatal Várpalotai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya – GINOP 5.2.1 és 5.2.2 programok

Kisléptékű Termékelőállítók Országos Érdekképviselőinek Egyesülete, Szabadkai Andrea – kistermelővé válás, termelői piacok, REL

Esélyegyenlőségi szakértő: Dr. Furmanné dr. Pankucsi Márta

Marketing szakértő: Deutsch Lajosné, a Magyar Reklámszövetség alapító elnöke

Kapcsolatfelvétel, szervezés alatt:
K+F együttműködés Veszprémi Egyetem
TOP CLLD: Várpalota, Veszprém és Balatonfüred

A tervezés ütemezése

Térségi fórumok

2015. március 23. Berhida - VP
2015. április 8. Balatonalmádi – GINOP
2015. április 24. Alsóörs – EFOP; TOP; Megyei TOP
2015. május 28. Küngös – GINOP, VP, EFOP
2015. szeptember 28. Balatonalmádi – VP, HFS
2015. szeptember 30. Királyszentistván - VP, HFS
2015. október 7. Balatonfőkajár – VP, HFS
2015. október 8. Tés – VP, GINOP, HFS
2015 október 10. Felsőörs - VP HFS
2015. október 13. Jásd – VP, HFS
2015 október 26. Peremarton – VP, HFS Draft

Az előadások anyagait és az emlékeztetőket honlapunkon elérhetővé tettük.

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Hirek/2015-04-28/Strategia-ertekeles-es-tervezes-mikrokonferencia-eloadasok>

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Hirek/2015-06-03/Szocialis-gazdasag-es-vidекfejlesztés>

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Hirek/2015-10-29/Programidoszak-ertekelo-forumok-szakmai-anyagai>

A TKCS ülések

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Hirek/2015-12-04/HVS-ertekeleset-HFS-tervezest-segito-szakmai-eloadasok>

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Tamogatasok-palyazatok/LEADER/2016-03-21/2014-2020-HFS-hatterdokumentumai>

HVS elemzése, értékelése

2015. október 8. Téma: Megalakulás, feladatok meghatározása
A TKCS megalakult, munkatervét elfogadta, a HFS koncepciót megtárgyalta.

2015. október 15. Téma: Helyzetelemzés áttekintése
Forró Zsolt Balatonfőkajár polgármestere a korábbi HVS Helyzetelemzés részének készítője dolgozta át és aktualizálta a statisztikai adatok elemzésével a HFS Helyzetelemzés fejezetét.

2015. október 22. Téma: 2007-2013 SWOT-elemzése, értékelése

Áttekintettük a HVS-ben rögzített SWOT-elemzést, illetve összevetettük a települések gazdasági tervében rögzített SWOT-elemzésekkel. Ezekből állítottuk össze az új térségi SWOT-ot.

A TKCS tagjai jelentős kritikával tekintették át az elmúlt 7 év fejlesztési sikerei és sikertelenségei tükrébe HVS-ben meghatározott SWOT elemzést, így sok módosítás, átértékelés található az új SWOT-ban.

HFS tervezés, kidolgozással:

2015. október 29.	Téma: Klímatudatosság, környezetgazdálkodási kitörési pontok, gazdaságfejlesztés
	HFS intézkedés kerül megfogalmazásra, melyben kiemelt szerepet kap a helyi értékekre épülő olyan projektek támogatása, amelyben megjelenik a turisztikai terméké váló fejlesztés lehetősége, illetve kiemelt terület a kisebb programok támogatása, a klímabarát önkormányzatok programjaihoz való csatlakozással.
2015. november. 5.	Téma: Hálózatosodás, zöldturizmus együttműködések. Az előző pontnál megjelölt döntés, helyi workshop megszervezésére igény mutatkozott febr.-márc. folyamán, vagy tavasszal a projektfejlesztés szakaszában.
2015. november 19.	Téma: A térség ifjúságmegtartó erejének növelése és erősítése. Mintaprogram kerül megfogalmazásra a HFS-ben, amely részleteiben további fókuszcsoporthoz egyeztetést igényel.
2015. december 3. lehetőségek	Téma: Kistermelők, helyi piacok és REL számára nyújtott VP
	Konkrétta vált a REL alakítási szándék, annak ellenére, hogy az intézkedés sok kérdést vet fel, hátrányos az élelmiszer feldolgozásból nagyobb bevételt szerző termelők és az élelmiszer feldolgozók számára. LEADER-ből megalapozó és támogató intézkedést kell hirdetni, bevonandó termelőket külön, személyesen felkeresni. A LEADER támogathatja azt az együttműködési részt, mellyel a REL intézkedésből kimaradó szervezetek kapcsolódhatnak a programhoz. Fontos kérdés a Balaton OP-ban megjelenő REL keret értelmezése.
2015. december 11.	LEADER pályázat benyújtása, országosan elsőként.
2015. október 26.	HFS Draft verzió elfogadása, Berhida-Peremarton
2015. december 16.	HFS Draft elfogadás megerősítése, Berhida
2016. március 22.	HFS Draft társadalmasításának megkezdése, IH előzetes véleményezésre benyújtása
2016. március 24.	Általános HFS fórum és MVH pályázati felhívás tájékoztató Súly
2016. április 4.	IH Támogató okirat kiadása
2016. április 5.	1. Kifizetési kérelem benyújtása
2016. április 12.	CLLD egyeztetés Várpalota
2016. április 20.	Turisztikai stratégiák egyeztetése Alsóörs
2016. április 22.	HFS társadalmasítás zárása, észrevétel nem érkezett
2016. április 22.	IH észrevételek megküldése

2016. április 26.	Tudásátadó és tudásmegosztó program önkormányzati szféra számára
2016. április 27.	Tudásátadó és tudásmegosztó program önkormányzati szféra számára
2016. április 28.	Mikrovállalkozások fejlesztési lehetőségei fórum és konzultáció a Széchenyi Programiroda bevonásával
2016. május 3.	Tudásátadó és tudásmegosztó program egészségtudatos fejlesztések
2016. május 5.	Záró TKCS ülés
2016. május 10.	Kérdőívezés és fókuszcsoportos beszélgetés Öveges JSZKI Balatonfűzfő
2016. május 12.	HFS végleges változatának közgyűlés általi elfogadása
2016. január-május	szakmai programokon részvételek (nem HACS szervezés) Bejárható Magyarország Program - Budapest HOI REL egyeztetés - Budapest Ifjúsági klubok működtetése – KÖSZI Taljándörög HOI merre tovább Natúrparkok? - Budapest BFT Vidékfejlesztési munkacsoport megbeszélés – Siófok Aktív turisztikai lehetőségek a KDR-ben - Velence TOP CLLD konferencia - Balatonfüred

A programok beszámolóit, fontosabb észrevételeket honlapunkon megtalálható.

A szakértők és érintett helyi szereplők bevonása által több olyan intézkedés is megfogalmazásra került, melyek új fejlesztési utat nyitnak a térségben, mégis szervesen illeszthetők a HFS fő témavonalába. Ezeket az egyes intézkedéseknél indokoljuk és emeljük ki.

Tartalmában szélesedik a helyi termékek és szolgáltatások piacra jutását segítő program, ez lesz a HFS leghangsúlyosabb célja, mind gazdaságfejlesztési, mind közösségfejlesztési vonalon.

Kritika illetve a VP térségünkben nyújtott alacsony támogatási intenzitását más OP-khoz (pl. TOP, EFOP) képest, ezeket a hátrányokat próbáljuk kiegészítő jelleggel a LEADER programban kompenzálni.

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A Bakony és Balaton KKKE a 2014-2020-as programozási időszakban folytatni kívánja a LEADER címbirtokosként való működést, melyre előzetes elismerésében lehetőséget kapott.

Az egyesület 22 település tekintetében nyerte el a HFS tervezési jogosultságot, mely terület egybefüggő, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően az egyesület tagsága teljesíti a területi lefedettséget. A 2007-2013-as programozási időszakhoz képest a tervezési terület kismértékben változott. Balatonvilágos a megyeváltás miatt kivált az egyesületből, Balatonkenese 2014-es közigazgatási változásával – Balatonkenese és Balatonakarattya településekké való szétválásával – a településszám továbbra is változatlan maradt.

	település	lakosságszám 2014. január 1.
1	Alsóörs	1749
2	Balatonakarattya	894

3	Balatonalmádi	9516
4	Balatonfőkajár	1358
5	Balatonfűzfő	4769
6	Balatonkenese	2606
7	Berhida	6072
8	Csajág	852
9	Felsőörs	1703
10	Hajmáskér	3097
11	Jásd	742
12	Királyszentistván	509
13	Küngös	490
14	Litér	2197
15	Öskü	2266
16	Ósi	2112
17	Papkeszi	1642
18	Pétfürdő	4866
19	Sóly	483
20	Szentkirályszabadja	2094
21	Tés	816
22	Vilonya	671
	Összesen	51504

A települések földrajzilag egymáshoz kapcsolódó járásokhoz tartoznak, illetve három tájegység területén helyezkednek el. A Bakony keleti részében és a Bakony lábánál, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben, illetve a Sárrét szélén.

A helyzetelemzés részben részletesen bemutatásra kerül az a földrajzi és gazdasági alap, amely a térség együttműködését, összetartozását megalapozza.

Az elmúlt programozási időszak legnagyobb eredménye pedig éppen az, hogy az egymás mellett elhelyezkedő kistérségek rendszeres kapcsolatba kerültek, közös projekteket, közös jövőt terveznek.

Az együttműködés sikereként értékeljük, hogy jelen HFS alapja pedig már egyértelműen a közösségi szemlélet, az egyedi projektötletek elé az együttműködési programok, a közös tanulás támogató tevékenységek kerültek.

A térség a településszámot tekintve jól áttekinthető, kezelhető, a két legtávolabb fekvő település távolsága kb. 90 km, melynek közepén található Berhida, a HACs központja. Közlekedési és elérési lehetőségeket is a helyzetelemzésben vázoljuk részletesen. A kapcsolattartás módja az elmúlt hét évben kialakult, a HFS megvalósítása során a munkaszervezet olyan munkatársakkal dolgozik, akik a HVS megalkotásában is részt vettek, vagy több éve a szervezetnél dolgoznak. A munkaszervezet és az egyesület az új működési rendszerre felkészült, fejlesztési ügynökségként dolgozik, az ehhez szükséges eljárásrendet, és tarifarendszert kidolgozta, így a fenntarthatóság és folytonosság szakmailag és anyagiilag is biztosított, a program a tagság egészének támogatását élvez.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

A térség általános jellemzői, térszerkezeti adottságok

14

A **Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület LEADER Helyi Akciócsoport (HACS)** sajátos területet ölel fel: a Balaton partjától egészen a Keleti-Bakony lábáig nyúlik fel. Három egykori kistérség települései kapcsolódnak egymáshoz a területen: a balatonalmádi, a várpalotai, valamint a veszprémi mikrorégió keleti falvai. Sokszínű tájképi adottsággal rendelkezik a terület: míg északon bükkösök szegélyezik a HACS határát, dél felé haladva kopár mészkőfennsíkok nyújtóznak el, egészen a Balaton partjáig. A keleti részre benyúlik a Sárrét ingoványos talaja.

A régió kelet-nyugati irányban halad át a 8. számú fő közlekedési út, mely az úthálózat gerincét képezi. Róla ágazik le a 72. sz. út, mely a Balatont körülölelő 71. sz. úttal köti össze a HACS északi részét. Jelentős infrastrukturális fejlesztés zajlott az elmúlt években.

2009-ben adták át a 710-es elkerülő utat, ami a 71. számú főútról vezeti el a forgalmat és Balatonakaratya-Balatonfűzfő települések teherforgalom terhelésének mérséklődését, valamint a nyári szezonban személyautó forgalom csökkenését jelenti. Ennek a szakasznak a továbbfejlesztése és az M7-es autópályába való közvetlen bekapcsolása kiemelt projekt a Balaton Fejlesztési Operatív Program keretében.

Megépült a 8. számú főút és 72. számú út csomópontja, mely egy felüljáróval és körforgalmak megépítésével teszi magasabb színvonalúvá és biztonságosabbá a közlekedést. Ez a csomópont nyújt távlati lehetőséget arra, hogy a megyeszékhely Veszprém elkerülésével, az Ausztria-Győr-Zirc irányából érkező személyautó forgalom itt érjen le a Balatonhoz. A 8. számú főút térséget érintő másik fontos fejlesztése a Veszprém–Székesfehérvár szakasz kibővítése és a Sóly–Hajmáskér veszélyes kereszteződés kétszintű átjáróvá fejlesztése. Az egyes településekkel kapcsolatot teremtő alsóbb rendű úthálózat azonban továbbra is elhanyagolt, rossz állapot állapotban van, s ugyanez mondható el a belterületi utakról is.

Az elmúlt évtizedben hatalmas változáson ment keresztül a régió. Korábban országos viszonylatban is fontos vegyipari és bányászati központnak számított, ám a rendszerváltással átalakultak az itt élők számára fontos munkahelyet biztosító nagyvállalatok. A gyárak tevékenységi- és termékkörének jelentős szűkülésével a munkahelyek száma is drasztikusan lecsökkent.

A térséget három nagyobb város is szegélyezi: Várpalota, Veszprém és Balatonfüred, így ezen városok munkaerő elszívó képessége is jelentős, ez az ingázási adatokban is megfigyelhető.

[1. ábra Naponta ingázó \(eljáró\) foglalkoztatottak aránya \(%\), 2011 Naponta ingázók \(eljárók\) aránya a foglalkoztatottak százalékában.](#)

Emellett az M7-es autópálya és a 8. számú főút közelsége a Székesfehérvárra, vagy Budaörsre való viszonylag gyors munkába járást is lehetővé teszi. Ezek a folyamatok változásokat indítottak el a térség demográfiai viszonyaiban is.

A térség Balaton-parti régiójában a fő kereseti forrás a szolgáltató ipar, turizmus, valamint a mezőgazdaság, míg a többi településen a mezőgazdaság. Pétfürdő, Balatonfűzfő valamint Berhida ipari jellegű települések, itt a termelő tevékenység jelentősebb. Ez a tény azonban nem szakítja szét a területet, sokkal inkább összekovácsolja, hiszen a gyárak dolgozói a szomszédos falvak lakosai is.

Az említett adottságok más életkörülményeket alakítottak ki az egyes településeken, melyeket a folyamatosan össze kell hangolni, egymást kiegészítővé kell tenni.

Fontos a mobilitás biztosítása, a közlekedési és közösségi közlekedési lehetőségek igényekhez idomuló fejlesztése.

[2. és 4. ábrák Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza a megyeszékhelyi \(perc\)](#)

[3. és 5. ábrák optimális esetben a leggyorsabb út az autópálya csomópontig \(perc\)](#)

A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok

A térség domborzata, éghajlata és agrárkultúrája igen változatos. Északról dél felé haladva, a Bakonytól a Balatonig egyre szelídül, lankásodik a domborzat, így lesz a mikroklima is egyre melegebb.

1. kép Bakonyi látkép a Tési fennsíkrol
fotó: Bakony és Balaton KKKE

Minél délebbre megyünk, a Sárrét és a Mezőföld felé, annál jobb minőségű talajok találhatók, amik szántóföldi művelésre és az ennek megfelelő növények termesztésére alkalmasak. A régió északi, bakonyi részén az erdőgazdálkodás mellett a szántóföldi kultúrák számára is kedvező az éghajlat.

A tájhasználatról elmondható, hogy részben a rendezetlen, kedvezőtlen, szétaprózódott birtokviszonyokból adódóan sok a nem megfelelően kezelt vagy elhanyagolt terület, jelentősen megnőtt a parlagon hagyott területek aránya, romlott a talajok kultúrállapota.

Domborzati és a földtani adottságai alapján mezőgazdasági szempontból zömében kedvezőtlen, gyenge adottságú a termőföld, az egyes települések vonatkozásában természetesen ez eltéréseket mutat. Dél felé haladva, a Mezőföldön egyre nő a jó minőségű talajok és a szántók aránya.

2. kép Balatoni látkép fotó: Bakony és Balaton KKKE

A Balaton környékén a szőlőtermesztés, borászat, gyümölcsstermesztés, kertészeti növények termesztése a jellemző. Mivel a mezőföldi nyúlványán kitűnő löszös minőségű talajokkal rendelkezik, ezért kiváló szántóföldi növénytermesztésre is.

A HACS északi részén az erdők és a gyepek az extenzív állattartásra alkalmasak, a kopár dolomiteltőket legjobban juhok legeltetésével

lehet hasznosítani. A Balaton közelében a tó vízminősége érdekében azonban korlátozták a nagyüzemi állattartás egyes fajtáit, aminek következtében sorra szűntek meg az állattartó telepek.

A térségben több bányató, nádas valamint vizes élőhely található, melyek állapota jó. Probléma azonban, hogy egyre kevesebb a természetes vízfolyás, holott eredetileg gazdag karszt-forrásvidék volt a térség és ennek nyomai még ma is megtalálhatók.

A régióban működött nagyipar egyik jellemzője az erős környezeti terhelés volt, amelynek csökkentésére jelentős lépések történtek az elmúlt években. Mind Balatonfűzfő, mind Peremarton iparterületét rekultiválták, elvégezték a Séd-Nádor csatorna kármentesítését. Pétfürdőn a Nitrogénművek pedig folyamatosan hajt végre jelentős környezetmegóvó fejlesztéseket.

A Község területén Natura 2000 hálózatba tartozó területek Szentkirályszabadja, Litér, Öskü, Tés vonalában található. Az érzékeny területekbe tartoznak Hajmáskér, Öskü, Tés, és Jásd települések területei. A térségben több védett növény (80 faj)- és állat (115 faj) is megtalálható, sok helyen pedig különleges, védett geológiai képződményekre, ritkaságokra bukkan a kiránduló.

A Natura 2000 terület kialakítása több földtulajdonos számára is fejlesztési nehézséget jelent, melyek fórumainkon is hangoztattak. A területek hasznosíthatósága és a tulajdonosok elképzeléseinek megvalósítása érdekében a Natura 2000 szabályozás felülvizsgálatát kell kezdeményezni, vagy amennyiben ez nem lehetséges, úgy a terveket és elképzeléseket kell ehhez az adottsághoz alakítani.

A környezeti ártalmak csökkentése érdekében fontos az olyan beruházások támogatása, melyek az alternatív energiafelhasználást és a környezettudatos gondolkodást részesítik előnyben, illetve alkalmazzák.

Ezzel együtt kezdeményezni kell a Natura 2000 területek fejlesztési lehetőségeink felülvizsgálatát, és a környezeti elvárásokat, valamint tulajdonosok igényeit közelíteni kell egymáshoz.

A térség kulturális erőforrásai

Csányi Vilmos akadémikus szerint „a kultúra azért különlegesen szép terméke az emberi viselkedésnek, mert egyedi és megismételhetetlen. Minden igaz közösség egyszeri jelenség. (...) A kultúra éppen úgy egyedi, mint az emberi személyiség.”

A kultúra, kultúránk olyan közös kincsünk, melyben megtaláljuk önmagunkat és egymást.

A települési együttműködések egyik kiemelt területe a kultúra. A településeken működő művészeti csoportok színesítik a térségi programokat, rendszeresen hívják meg egymást, tartanak közös rendezvényeket. A hagyományok megélésének, átadásának, a közösségek erősítésének fontos színtere ez, ezért is támogatta az ilyen jellegű rendezvényeket a HVS.

3. kép Litéri Zöldág néptáncsoport
fotó: Bakony és Balaton KKKE

Kiemelt szerepet fordítottunk a témának az együttműködési projekteken is, mind nemzetközi, mind térségek közötti szinten. Mintaadó projektként valósult meg a nemzetközi „**Kultúra határok nélkül – értékeink, hagyományink, közös múltunk a kultúra jegyében**” című program, melyben a térségünkben jelentős néptánc-hagyományok megélését, átadását emeltük a középpontba.

Büszkék vagyunk az esélyegyenlőség jegyében megszervezett kulturális projektünkre. A projekt

egyik részelemében, a Zeneovi rendezvénysorozat keretében, élőzenei órát vittünk az óvodákba a Jávor Pál Nemzeti Cigányzenekar közreműködésével, megismertetve a gyerekeket a hangszerekkel, a közös ének és tánc örömeivel. Ezt a projektet a HFS-ben tovább kívánjuk fejleszteni.

A települések hagyományainak, kulturális-, természeti- és épített örökségének feltárásában a helyi identitás erősítésében nagy szerepet játszanak a megalakult értéktár bizottságok. A térségben több településen is mintaértékkel működnek, - csak kiragadva néhány: Öskü, Litér, Sóly – mintát adva arra, hogy közösségi bevonással, helyi beszélgetésekkel miként lehet múltunkat élővé tenni.

Fontos az értékeket feltáró a programban a fiatalok bevonása, erre több mintát is hoztunk az e területen sikeresen működő kapcsolati térségből.

Értékeink feltérképezése, mint lényeges közösségi feladat a HACS számára is elsődleges projekt volt az elmúlt időszakban, így minden lehetséges fejlesztési forrást próbáltunk a térségbe hozni ennek erősítésére. MNVH forrásból elkészültek a térséget bemutató tematikus filmek, kiadványok, feltérképeztük szakrális értékeinket, természeti kincseinket és épített örökségünket, melyek nem csak a helyi identitás erősítését, de a turisztikai kitörési pontok alapját is képezik.

A szavak helyett inkább tekintsék meg a térséget bemutató filmünket. **Egész évben nyitva a Bakony és Balaton Keleti Kapuja** (CTRL+képre kattintva)

Ha a böngészője beállításai nem engedi a közvetlen átlinkelést másolja be az alábbi címet:

https://www.youtube.com/watch?v=BlfhZ_dOpiw

A turisztikai és kulturális fejlesztések tekintetében azonban sok az átfedés, a térségek és települések turisztikai fejlesztéseiért elsősorban a helyi és térségi TDM szervezetek felelősek, az ehhez szükséges források más operatív programokban (GINOP, TOP, Balaton OP) rendelkezésre állnak.

A kulturális programokat a NEA és a Hungarikum Bizottság mellett a TOP és a BOP is támogatja. Ezért erre a területre LEADER forrás allokálását kevésbé látjuk indokoltnak, az egyéb gazdaság és közösségfejlesztési hálózati programok erősítésére koncentrálnak.

Kiemelkedő az együttműködés a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársaival, a kulturális terület fejlesztése álláspontunk szerint megfelelő szakmai támogatás mellett folyik, aktívan részt vesznek önkormányzataink, intézményeink és civil szervezeteink a kulturális közmunkás programban.

A Balaton-parti települések nyaranta üdülőkkel telnek meg, pezsgő kulturális élet folyik, bár e rendezvények egy tematikára épülnek, az utóbbi időben sajnálatos módon minőségünk romlása figyelhető meg. A rendezvények túlnyomó többsége július-augusztus hónapokban valósul meg.

Kevés a valóban innovatív ötleten alapuló, egyedi rendezvény, mely arculatot adhatna egy-egy településnek. A települések sokszor egymást másolják még akkor is, ha az adott településre nem is jellemző rendezvényről van szó. Időrendben és tematikában a rendezvények egymásra torlódnak, így nem képesek növelni a látogatók számát, ami helyben a bevételek és források csökkenését eredményezi. Különösen hátrányos ez a kisebb, jellemzően háttértelepülések számára, ahol még tényleg léteznek a falusi élethez kötődő hagyományok mind a mezőgazdasági termelés, mind az ünnepkörök vonatkozásában.

Emellett elsődleges a célközönség meghatározása és ehhez kell igazítani a térségi marketing tevékenységet. Egyedi turisztikai arculatra van szükség, ami megkülönbözteti a területet a Balaton part és a Bakony más térségeitől, erősíteni kell a helyi termékek jelenlétét és közösségi marketingjét.

A HACS a helyi termék fejlesztés területén kíván támogatást nyújtani, az egyéb turisztikai fejlesztési területeken a TDM szervezetektől és önkormányzatoktól várjuk a szakmai és anyagi háttér biztosítását.

A térség társadalmi és demográfiai helyzete

A térség demográfiai helyzetének alakulása, hasonló az országos átlagéhoz. A lakosság korcsoportos összetételében stagnálás, illetve előregedés figyelhető meg.

Összességében tovább csökkent a HACS területén élők száma, 2013-ra már csak 48.272 fő lakott itt, ami 2010-hez képest 2222 fős, 2008 évi adatokhoz képest 1100 fős, míg a 2007 évi adatokhoz képest 3762 fős népességszökkenést jelent.

Egyes településeken a természetes fogyás, míg más településeken az elvándorlás miatt csökken a lakosság száma. Néhány településen mutatható ki bevándorlás, azonban ez nem ellensúlyozza a többi településen jellemző népességszökkenést. Tovább rontja a mutatót, hogy a Balaton partjára költözők jellemzően az idősebb generációból kerülnek ki, az addig üdülőként használt ingatlanokba állandó lakosként jelentkeznek be a nyugdíjas évekre.

[6. ábra lakosság szám változása](#)

[7. ábra természetes fogyás/szaporodás](#)

[8. ábra települések lélekszáma 2013](#)

További sajnálatos tény, hogy növekvő tendenciát mutat a 14 évesekre jutó 60 évesek aránya a térségben, míg csökkenő tendencia figyelhető meg a 14 évesek arányában, ha azt az állandó lakosokhoz képest vizsgáljuk.

9. ábra 14 év alattiak aránya az állandó lakónépességben belül

22 településből 9 településen az átlagosnál is alacsonyabb a 14 év alattiak aránya a teljes lakossághoz képest.

Demográfiai, gazdasági és társadalmi probléma a 60 évesnél idősebb korosztály állandó lakossághoz viszonyított aránya.

10. ábra 60 évesnél idősebbek aránya az állandó lakossághoz viszonyítva

19

Az aktív korú lakosság aránya valamivel magasabb a térségben, mint az országos átlag. A jövőnket befolyásoló tényező azonban, hogy az általános iskolás korú gyermekek száma az országos átlaghoz képest alacsonyabb.

Továbbra is alacsony a születések száma, annak ellenére, hogy az önkormányzatok mindent megtesznek azért, hogy területek parcellázásával, családi lakóövezetek kialakításával vonzóvá tegyék a településeket a fiatal családok számára. Ez jelentős problémát vethet majd fel a jövőben az oktatási intézményeink működőképességének tekintetében.

Az általános iskolás korosztály tekintetében igen nagy a térségen belüli ingázás, egyes településekről különböző okokból nagyszámú a gyermekek átjárása más települések iskoláiba. Ez a belső ingázás nem összetévesztendő az általában is jellemző viszonylag kisszámú átjárással.

Alap- és középfokú oktatási intézmények is működnek a területen. A középfokú végzettségűek aránya kedvező és egyre több a piacképes felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember is.

A születések számának csökkenése nem egyedi térségi probléma, a szülési korhatár kitolódása maga után vonja a születendő gyermekek számának csökkenését is, ugyanígy jelentős befolyásoló tényező, hogy a nehéz és bizonytalan megélhetési körülmények között a régi nagycsaládos modell elveszítette vonzerejét. Ez vezetett oda, hogy a településeknek felül kellett vizsgálni az oktatási intézmények működését, és racionalizálási intézkedéseket kellett meghozniuk. Óvodák és általános iskolák kerültek bezárásra, összevonásra.

Addig azonban, amíg nincs megteremtve annak lehetősége, hogy az édesanyák részmunkaidős foglalkoztatás keretében, vagy otthonról végezhető távmunkával, esetleg rugalmas munkaidőt biztosító saját vállalkozásban dolgozzanak, és így megfelelő jövedelemhez jussanak, nehéz lesz elérni, hogy ezek az adatok a jövőt pozitívan befolyásoló módon változzanak.

A stratégia fontos célja, hogy ösztönözze az ilyen munkahelyek megteremtését, a speciális vállalkozási ismeretek, lehetőségek bemutatását, oktatását a nők esélyegyenlőségének javítása érdekében. Társadalmi felelősségvállaláson alapuló közösségi gazdaságfejlesztési programot indítunk, melyben a nők munkaerő piaci jelenlétének erősítését kívánjuk szelíd térségfejlesztési eszközökkel és képzéssel segíteni.

Az ipari munkahelyek megszűnése egy további fontos demográfiai és foglalkoztatási problémát is felvet, mégpedig az 55 év feletti munkanélküliek munka világába történő újbóli integrálását. A 45 feletti regisztrált munkanélküliek aránya tartósan és folyamatosan meghaladja a térségben a megyei és országos átlagot.

11. ábra 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya

A rendelkezésre álló 2001-2011 közötti adatok alapján egyértelműen igazolható a megállapítás, hiszen míg 2001-ben még jelentősen a megyei és országos átlag felett volt a *foglalkoztatottak aránya*, addig 2011-re ez az arány mindkét viszonyítási mutatónál alacsonyabb lett a térségben.

12. ábra és 13. ábra foglalkoztatottak aránya

Ezekre a problémákra ugyancsak megoldási javaslatokat kell kidolgozni és megvalósítani azokat.

Ebben is jelentős szerepet vállalnak önkormányzataink, a vállalkozásokkal való együttműködés, a „vállalkozóbarát” településirányítás, -igazgatás kialakítása kiemelt jelentőséggel bír.

A vállalkozások innovatív fejlesztésével, munkahelyteremtéssel hosszú távon javíthatunk a térség demográfiai helyzetén is, hiszen elérhetjük, hogy a kvalifikált felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok számára ismét vonzó legyen a térség. Helyben találjanak megfelelő munkahelyet, tanulmányaik befejezését követően visszatérjenek, és itt alapítsanak családot.

A LEADER szellemiség jegyében megvalósított vidékfejlesztési program nagy eredménye, hogy új lehetőségeket nyitott a helyi civil szervezetek számára. Saját és az önkormányzatokkal közös projektek megvalósítása csak akkor lehetséges, ha ezek a szervezetek eddigi kereteiken túl gondolkodnak a civil működésről és a fenntarthatóságról.

A települések önkormányzatai is kiemelten kezelik a civil szférával való együttműködést, így lehetőségeikhez képest rendszeresen támogatják a helyi szervezetek működését és programjait.

Általában elmondható, hogy a civil szervezetek működése az önkormányzati támogatásokon alapul, kevés az önfenntartó és önellátó civil szervezet. Az önkormányzatok elfogadott helyi Civil Koncepciók keretében biztosítják a szervezeteknek, hogy véleményt mondjanak, és állást foglaljanak a települést érintő elképzelésekről és döntésekről. Ebben a munkában az önkormányzatok által alapított, elsősorban a települések fejlesztését célul kitűző alapítványok segítik a hivatalok és a képviselő-testületek munkáját.

Legnagyobb számban sport- és szabadidős tevékenységet végző, a kultúrát támogató és hagyományőrző civil szervezetek működnek a településeken, de alakultak olyan szervezetek is, melyek fő profilja az érdekérvényesítés és érdekképviselés, valamint a területünkön kiemelt fontossággal vállalkozások segítése, inkubátor tevékenység végzése.

Az elmúlt támogatási időszakokban több civil szervezet is sikeres kérelmet, pályázatot nyújtott be falufejlesztés-megújítás, vidéki örökség megóvása- és a LEADER jogcímek keretében. Az önkormányzatokkal összehangolt helyi fejlesztések során a civilek sokat tanulhatnak a projekttervezés, lebonyolítás és fenntartás területén.

A HACs is kiemelten kezeli a helyi civil szervezetekkel való együttműködést, a települési szinten megvalósuló kommunikációs programjainkban elsősorban a helyi civil szervezetekkel való közös munkára, megvalósításra törekszünk.

Fontos azonban figyelembe venni, hogy a civil élet fellendítésének egyik gátja a mai gazdasági helyzet, mivel az emberek a mindennapi megélhetés megteremtése mellett már nem tudnak ilyen típusú

tevékenységekre időt, energiát szakítani. A társadalmi aktivitás tekintetében a fiatal korosztályok elmaradnak az idősebbektől, ennek egyik oka ugyancsak az, hogy a mindennapi megélhetéshez szükséges erőfeszítések mellett, kevés idő marad a közösségi életre, önkéntes társadalmi aktivitásokra.

Nehéz, de fontos feladat a fiatalok társadalmi elköteleződésének erősítése, bevonásuk a helyi közösségi életbe. A térségben csak egy-két településen működik, vagy próbálnak önkormányzati segítséggel ifjúsági klubot működtetni. Szakértők segítségével alkotjuk meg a mintaprogramot, mely ezen a téren segít a helyi közösségek erősítésében.

Annak ellenére, hogy a munkanélküliségi adatok nem haladják meg az országos átlagot, a közmunka programban nyújtott önkormányzati lehetőségek drasztikus csökkentése komoly szociális problémákat okozhat a településeinken. A programból kiesők ismét segélyezetttek lesznek, ami költségvetési, gazdasági probléma, míg a munka világából való ismételt kiesés társadalmi problémává növi ki magát.

Tovább kell erősíteni a civil társadalmat, olyan feladatokat kell felvállalniuk, és olyan lehetőségeket kell kapniuk, amelyek céljaik, programjaik megvalósítása mellett a fenntarthatóságot segítik és a folyamatos önállósodást biztosítják.

A megvalósult projektek és elsajátított készségek alkalmassá tesznek bennünket arra, hogy ezeket tapasztalatokat átadjuk.

Kiemelt cél a rendelkezésre álló térségek közötti és nemzetközi együttműködésekre biztosított források lekötése.

Gazdasági környezet

A térségben tevékenykedő vállalkozások számának tekintetében megállapítható, hogy csekély számú nagyvállalat és ugyancsak csekély számú kisvállalat működése a jellemző.

Néhány évtizeddel ezelőtt még, mint a szocialista nagyipar (Nitrokémia Ipartelepek, Fűzfői Papírgyár, Péti Nitrogénművek, Inotai Alumíniumkohó) fontos bázisainak telephelyét ismerte az ország ezt a területet. A lakosság számára nem az idegenforgalomból, vagy a szolgáltatóiparból származó jövedelem jelentette a megélhetés fő forrását, hanem ezekben a gyárakban dolgoztak. A politikai és gazdasági rendszerváltással átalakultak az eddig biztos munkahelyet jelentő nagyvállalatok, a gyárak tevékenységi- és termékkörének jelentős szűkülésével a munkahelyek száma is drasztikusan lecsökkent.

Jelenleg főként mikro- kis- és középvállalatokként működnek a fennmaradt részlegek. Azonban a szektoron belül egyre kevesebb ilyen méretű vállalkozás lesz a tőkehiány miatt életképes. Ezt a megállapítást igazolja az is, hogy évről évre *csökken a működő vállalkozások száma*, ami nem térségi, hanem országos és megyei tendencia is.

14. ábra működő vállalkozások számának csökkenése

A vállalkozások számára segítséget jelenthet a meglévő ipari területek infrastrukturális fejlesztése, az erre épülő inkubátor központok kialakítása. Erre az egyeztetések alapján kevés szándékot látunk. Problémás a tulajdonosi szerkezet (Magyar Állam – magántulajdon) és problémás a területek

tulajdonosi megítélése is, sokszor az önkormányzatoktól várnák az infrastrukturális fejlesztések (belső úthálózat, kommunikáció) támogatását, megoldását.

A 2007-2013-as időszakban több K+F támogatás és fejlesztési forrás is érkezett az iparterületekkel érintett településekre, azonban a technológiai fejlesztések a magasabb foglalkoztatottságot jelentő betanított vagy segédmunka szükségletet, a kevesebb, de magasabban kvalifikált munkaerő igény felé tolják el.

Emellett vállalkozói megbeszélések alkalmával felmerült problémaként, hogy a közmunka program a vállalkozásoktól veszi el az alkalmazható munkaerőt, illetve a munkaügyi központok sokszor nem képesek olyan munkavállalókat közvetíteni, akik ezeken a munkahelyeken dolgoznának.

A regisztrált munkanélküliek száma a 2009. évi csúcsot követően 2013-ra több, mint 1000 fővel csökkent. A munkanélküliségi ráta is 2008-2009-ben haladta csak meg az országos átlagot. Megyei viszonylatban azonban 2007-től folyamatosan magasabb a térségünkben a munkanélküliségi ráta. A szezonális munkák segítenek abban, hogy a tartós munkanélküliek aránya alacsonyabb legyen, mint az országos vagy megyei mutató.

Jelentős gazdasági és társadalmi problémává nőheti ki magát, hogy 2001-2011 között nőtt a térségben a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya.

Alapoznunk kell a jelentős humánerőforrásra, a képzett munkaerőre, és a vállalkozások szempontjából is fontos a fiatalok helyben tartása. A helyzet megoldását segítő szakoktatási együttműködés kialakítását hátráltatja a szakiskolák rendszerének folyamatos átalakítása, de a Balatonfűzfőn található szakiskolára alapozva nem vetjük el a helyben szükséges munkaerő képzésének lehetőségére irányuló programelemüket sem.

A munkahelyek teremtésének és az innovatív vállalkozásfejlesztési ötletek megvalósításának gátja még a térségben a forráshiány mellett az információ-, és sokszor sajnálatos módon a vállalkozói képességek hiánya. Ez abból a szempontból nem meglepő, hogy hosszú ideig, mint alkalmazott dolgozott a legtöbb ember a térségben, a vállalatirányítás azonban más gondolkodásmódot kíván, és speciális ismeretanyagot igényel.

A térség egy lakosra jutó bruttó hozzáadott értékre vonatkozó mutatója az országos átlagtól jelentősen elmarad, ugyanez mondható el az egy lakosra jutó iparűzési adó tekintetében is. Ennél a mutatónál a valós helyzetet tovább rontja az adóerő képesség vizsgálat módszere, amely jelentős adóforintokat von el a térségből.

A mezőgazdasági területek a fenntartható gazdálkodás megvalósítására alkalmasak, de a szektorban működő vállalkozások száma nem számottevő. Fejlesztésük, diverzifikációjuk, a környezetbarát technológiák megvalósítása elengedhetetlen.

A vállalkozások számát tekintve a gazdasági-, és a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás területén működik a legtöbb vállalkozás. A foglalkoztatottak száma szerint azonban ezek a mikro-vállalkozás kategóriába sorolhatók.

Jelentős problémát okoz, hogy a szolgáltató szektorban tevékenykedő vállalkozások számára a vissza nem térítendő fejlesztési forrásokhoz való hozzáférés lehetősége nagyon leszűkül, így várhatóan ezen

a területen minőségi javulás, fejlődés egészen addig nem várható, míg megfelelő információhoz nem jutnak az esetlegesen igénybe vehető kedvező kamatfeltételű visszatérítendő támogatásokról, és el nem fogadják, hogy egy működő szektorban, mint például a turizmus, ez is egy jelentős támogatási eszköz.

Figyelemre méltó, hogy a közösség nem Balaton parti településein nagyon kevés a turisztikával foglalkozó vállalkozás, és jelentős azon települések száma is, ahol egyáltalán nincs ilyen. Fejlesztési és kitorési pont lehet a szolgáltatások, a Balaton parti kínálatot kiegészítő turisztikai attrakciók fejlesztése a háttértelepüléseken.

15. ábra működő vállalkozások száma szolgáltatói szektorban

A statisztikai adatok alapján is látszik, hogy a közvetlen Balaton part településein magas a szolgáltatók száma 168-1003, míg a háttértelepülések a legalacsonyabb besorolásba tartoznak 17 -38.

A vendégéjszakák száma mind a kereskedelmi, mind a magánszálláshelyeken a Balaton partjára koncentrálódik, a háttértelepüléseken nincs kimutatható adat. A falusi vendégéjszakák tekintetében pedig kizárólag Jásd rendelkezik kapacitásokkal.

16. ábra vendégéjszakák száma különböző típusú szálláshelyeken

A turizmus területén tevékenykedő vállalkozások jelentős részét még mindig súlyosan érinti a Balaton erős turisztikai szezonálitása, de a kapacitás és színvonalbővítéshez szükséges saját tőke hiánya is gátja e vállalkozások fejlődésének, fenntarthatóságának.

Ezért kiemelt fontosságú ezen a területen a közösségek, érdekeltek összefogása, közös fejlesztése és marketingtevékenységének összehangolása. Erre a feladatra működtetik a települési önkormányzatok és helyi érdekelt szereplők a TDM szervezeteket. A LEADER szellemiségű helyi közösségfejlesztéshez hasonlóan a turizmus fejlesztése sem képzelhető el egyeztetett és koordinált közös helyi akarat nélkül.

Lényeges adat, hogy a térségben a belföldi vendégéjszakák aránya jelentősen meghaladja mind a megyei, mind az országos átlagot, azonban ez a szám néhány parti településen koncentrálódik, az IFA bevétel és az azt kiegészítő normatíva is ezen települések bevételeit gyarapítják.

Vonzóvá kell tenni a vállalkozások számára településeinket, mely összetett kérdés. Infrastrukturális fejlesztések mellett, vállalkozóbarát településpolitikát kell folytatni. Segítséget kell adni ahhoz, hogy vállalkozói kompetenciákat sajátíthassanak el, így alakulhassanak és fejlődhessenek olyan vállalkozások, amelyek egy-egy nagy beruházás partnerei lehetnek. Feltétlenül szükséges az idegenforgalom szezonálitásának csökkentése is.

Összegzés

A térségünk az országos gazdasági és társadalmi mutatók tükrében a jó adottságokkal rendelkezik. Ennek ellenére minden területen jelentős még a fejlesztési szükséglet. Az elmúlt hét évben megkezdett együttműködések, közös gondolkodáson alapuló fejlesztési módszer a társadalom és gazdaság mikroszintjén lehetőségeket és megoldási utakat mutat a fenntartható és élhető vidéki élet megvalósítására.

Az eltorzult forráselosztás és forráskoncentráció miatt, ami elsősorban a tízezer fő feletti lakosságszámú, valamint a városi rangú településeket segíti, a vidéki kistelepülések egyre nehezebb helyzetbe kerülnek. Mégis erősödik az a vidéki élet iránti nosztalgia, ami lehetőséget ad arra, hogy a fiatalok megtartásával, az életkörülmények és közszolgáltatások elérésének javításával, az önellátásra és önfenntartásra való törekvés ösztönzésével a vidék ismét a magyar gazdaság meghatározó szereplője legyen.

4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A 2007-2013-as vidékfejlesztési programidőszak lezárását követően megállapítható, hogy a 2008-ban elfogadott Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában (HVS) kijelölt út ebben az időszakban megvalósítható részét teljesítettük. Induló LEADER Helyi Akciócsoportként jelentős közösségi eredményeket értünk el mind a gazdaságfejlesztés, mind a helyi társadalomkohézió tekintetében.

A gazdasági válságot követően 2011-től kissé megerősödött a gazdaság, az emberek ismét vállalkozókedvűek lettek. Kedvezőbb feltételekkel juthatnak hitelekhez, mint 7-8 évvel ezelőtt. A legjelentősebb változás viszont, ami a megszokott fejlesztési eszköztár újragondolását szükségessé teszi, az a térségen belüli együttműködés, együtt gondolkodásra való hajlandóság megjelenése, a helyi közösségek megerősödése. Ezek a pozitív változások egyértelműen a 2007-2013 időszak helyi LEADER programjának eredményei.

A fő cél 2008-ban is és most is a vidéki megtartóerejének növelése, ezáltal a vidéken élő lakosságszám folyamatos csökkenésének, a fiatalok elvándorlásának megállítása. A vidéki életet vonzóvá, élhetővé kell tenni, biztosítani kell az itt élő emberek megélhetését, boldogulását, elégedettségét, munka- és kapcsolódási lehetőségeit. Ezek a célkitűzések, melyek a helyzetelemzésben is meghatározott problémákra adhatnak választ.

A HVS-ben az említett célok eléréséhez erőteljes gazdaságfejlesztést, élhetőbb települések kialakítását és hálózatosodást, közösségépítést célzó intézkedéseket rendelt a HACS.

A gazdaságfejlesztést a mikro- és kisvállalkozások fejlesztése, a környezettudatos, fenntartható gazdálkodás elősegítése, kézműves vállalkozások fejlesztése, valamint a turisztikai kínálat, vonzerő élénkítése szolgálta.

A vállalkozások fejlesztése, új vállalkozások beindításának támogatása a térségben nem hozta meg a várt eredményeket. A III-as tengely vállalkozásfejlesztési jogcíméből kezdetben csak az 5000 fő feletti települések nem részesülhettek, majd az 5000 fő alatti városok vállalkozásai is kizárásra kerültek. A turisztikai fejlesztésekből pedig kiestek az egyébként potenciált Balaton Kiemelt Üdülőkörzet partközeli települései.

A kis települések vállalkozóiról megállapítható, hogy nem tudták előteremteni, megoldani egy komolyabb fejlesztés sok évig elhúzódó támogatás elő- és önrész finanszírozását. A gazdasági válság hatására többen nem merték bevállalni a nyertes pályázathoz szükséges fejlesztést követően azonnal vizsgált, és több évre fenntartási kötelezettséget jelentő foglalkoztatási kötelmet, (új munkahely teremtést) és árbevétel növekedést. Több esetben előfordult, hogy a pályázó a sikeres pályázatot

követően szembesült azzal, hogy pályázatírója milyen gazdasági és foglalkoztatottsági mutatókat vállalt a nyertes pályázat érdekében, és inkább elállt a pályázat megvalósításától.

Megállapítható, hogy többségében azok a vállalkozók tudtak igénybe venni támogatást, akik támogatás nélkül is meg tudták volna valósítani betervezett fejlesztéseiket, illetve a fejlesztési forrástól függetlenül is tervezték a beruházás megvalósítását. A III-as tengelyes gazdaságfejlesztési forrásból részesíthető kistérségeken térségünkben ilyen vállalkozás nem nagyon akadt.

A HVS központi programja a helyi termékek és szolgáltatások rendszerének kialakítása, a közösségi marketing eszközeivel való megtámogatása volt. Az alapokat a HACS saját működési forrása terhére dolgoztatta ki, és e tanulmányokban meghatározott elvárás-rendszerek képezték a LEADER pályázati felhívások szakmai anyagát.

A III-as tengely fejlesztési jogcímei a jogszabályi környezet korlátai miatt nagyon kis mértékben, sokszor bátor, innovatív pontozási eljárás alkalmazásával engedték csak, hogy valóban a helyi igényekhez, a HVS megvalósulásához hozzájáruló projektek nyerjenek úgy támogatást, hogy a döntésben a helyi szinten is valós vélemény formálódhasson.

A LEADER jogcím eljárásrendje e tekintetben lényegesen változott, így a helyi döntéshozók felelősséget vállalva a HVS megvalósításáért döntésükkel hozzájárulhattak egy-egy fejlesztési projekt megvalósulásához.

A stratégia megvalósítása során folyamatosan szem előtt tartottuk céljainkat. A Döntéshozó Testület támogatási döntéseinek meghozatalakor, a forrásallokációs eljárások során minden esetben alaposan mérlegelte, hogy az egyes projektek mennyiben járultak hozzá a stratégiában megfogalmazott célok eléréséhez.

Mind a forráslekötés, mind a szakmai programok megvalósítása során jelentős eredményeket ért el egyesületünk.

Bár a III-as tengely tekintetében elért eredményekkel nem vagyunk elégedettek, a LEADER program keretében mind a projekt tartalmak, mind a felhasznált forráskeret nagysága kiemelt sikernek tekinthető. A tervezett forrás másfélszeresét sikerült a térségben allokálni, jelentős gazdaságfejlesztési mintaprojektek valósultak meg, megújultak terek és épületek, mely településeink pozitív megítélését segítik. Megvalósult és működik a térség minőségi termékeit és szolgáltatásait támogató program, mely a 2014-2020-as programidőszak stratégiájának alappillére lesz.

LEADER lekötött forrás	820 525 714 Ft
3-as tengely	743 631 123 Ft
Mindösszesen	1 564 156 837 Ft

Átlagosan 71 mFt/ település; Átlagosan 31.283 Ft/1 fő

Település neve	Falufejlesztés		Vidéki örökségmegőrzés		Turisztikai tevékenységek ösztönzése		Mikrovállalkozások fejlesztése	
	Támogatott kérelmek száma	Kötelezettségvállalás összege	Támogatott kérelmek száma	Kötelezettségvállalás összege	Támogatott kérelmek száma	Kötelezettségvállalás összege	Támogatott kérelmek száma	Kötelezettségvállalás összege
Alsóörs	1	22 914 920	-	-	-	-	-	-
Balatonfűzfő	-	-	-	-	1	16 855 219	1	4 702 626

Balatonfőkajár	3	31 008 735	1	14 398 596	-	-	-	-
Balatonvilágos	1	15 086 834						
Csajág	2	14 386 329	3	39 942 897	-	-	-	-
Felsőörs	2	20 562 031	2	42 438 008	2	46 042 347	2	1 779 238
Hajmáskér	3	22 621 472	2	69 132 915	1	41 666 645	1	16 259 376
Jásd	-	-	-	-	1	10 550 603	-	-
Királyszentistván	-	-	1	14 731 290	-	-	-	-
Küngös	-	-	-	-	-	-	1	23 557 043
Litér	2	38 503 859	1	37 847 802	-	-	2	42 615 471
Ösi	-	-	3	35 565 872	-	-	-	-
Öskü	1	1 582 579	1	11 496 874	-	-	1	2 094 320
Papkeszi	-	-	1	14 569 925	-	-	-	-
Sóly	2	6 980 587	1	4 042 430	1	33 477 800	-	-
Szentkirályszabadja	1	9 315 112	3	23 172 990	-	-	-	-
Tés	2	28 448 312	-	-	-	-	-	-
Összesen	20	211 410 770	19	307 339 599	6	148 592 614	8	91 008 074

Elnyert LEADER források településenként			
Település neve	Nyertes pályázatok száma	Elnyert forrás összege	A településre jutó LEADER források aránya a teljes LEADER forráshoz képest
Alsóörs	3	42 106 991	6,81
Balatonalmádi	11	95 127 955	15,39
Balatonfűzfő	18	164 824 630	26,66
Balatonkenese	13	136 427 260	22,07
Balatonfőkajár	5	29 033 661	4,70
Balatonvilágos	1	680 000	0,11
Berhida	9	83 199 735	13,46
Csajág	2	1 070 144	0,17
Felsőörs	3	6 198 107	1,00
Jásd	1	840 625	0,14
Királyszentistván	2	9 390 554	1,52
Küngös	9	11 781 462	1,91
Litér	6	4 852 732	0,79
Öskü	4	2 470 330	0,40
Sóly	4	16 850 108	2,73
Szentkirályszabadja	2	4 298 824	0,70
Tés	1	232 254	0,04
Vilonya	2	8 747 456	1,42

HACS saját projektjei

Esélyegyenlőségi program	7 594 500 Ft
Közösségi marketing program	21 998 514 Ft
Nemzetközi együttműködési program	4 576 350 Ft
Térségek közötti együttműködési programok (7 db együttműködés)	39 060 894 Ft
Összesen	73 230 258 Ft
MNVH pályázati projektek (filmek, oktatás, Gasztrofesztivál, Langalló fesztivál)	9 200 000 Ft
Működési költség 2007-2015 szeptember (11,9%)	
A megengedett LEADER 20%, + 3 tg 15%-kal szemben	186 583 494 Ft

Fellebbezés alatt 1 db nemzetközi együttműködés.

Visszaléptünk 1 db pályázat megvalósításától.

Nem fellebbeztünk 1 db pályázat elutasítása ellen (együttműködő partner elélt a megvalósítástól).

Bíróági szakaszban 1 db térségek közötti együttműködés részteleme.

A négy városi rangú településen LEADER gazdaságfejlesztési programunk keretében 135,5 millió forint értékben, összesen 10 vállalkozás valósított meg munkahely teremttel járó beruházást. Ezen az intézkedésen lényegesen több forrást is fel tudtunk volna használni.

Szintén mintaadó vállalkozásfejlesztési projektként tartjuk számon és népszerűsítjük a LEADER forrásból Sólyban megvalósult Árpádkori Élményfalu Turisztikai Látogatóközpontot, a balatonkenesei helyi termék előállító, lekvárfőző üzemet, valamint a HACs saját marketing projektjét, ami a helyi termék és szolgáltatás minősítési rendszert alapozta meg és népszerűsíti, az elkészült honlap, telefonos applikációk és marketing kommunikációs eszközök segítségével.

Ezek, a gazdaságfejlesztésben elért sikerek, mintaprojektek jelölik ki a jövőbeni fejlesztési irányokat is. A saját vállalkozás beindításához és komolyabb fejlesztéshez szükséges tőkehiány, a vállalkozási ismeretek hiánya olyan gazdaságfejlesztési intézkedéseket tesznek szükségessé, ami alkalmazkodik az említett körülményekhez. Pozitívum azonban, hogy egyre nagyobb az érdeklődés a vállalkozások indítása iránt, élénkül a vállalkozói kedv.

A vidéki vállalkozó, kistermelő és kézműves számára az jelentené az igazi fejlődést és gyarapodást, ha megtermelt javait, termékeit, szolgáltatásait el tudná adni. Az értékesítésben, az eladásösztönzésben, a marketingben kell fejlődni, hogy több jövedelemhez juttassuk a vidéki vállalkozót.

Ezért folytatjuk 2010-ben létrehozott „Helyi termék- Helyi érték- Helyi gazdagodás” elnevezésű szakmai program továbbfejlesztését. A program kiterjesztése egyre több térségi vállalkozásra, költséghatékony, innovatív fejlődést jelent egy közös térségi marketinggel, közös arculattal, új piaci és értékesítési lehetőségekkel, szaktanácsadással, képzéssel, közös érdekképviseléssel és szoros együttműködésekben alapuló hálózati működéssel. A program jövője a térségi márka kialakítása, a térség megkülönböztetése és egyedivé tétele.

A vidéki foglalkoztatás erősítéséhez és a fiatalok helyben tartásához is innovatív, a helyi körülményeken alapuló hozzáállás szükséges. A családok gazdagodását, a gyerekvállalás ösztönzését elősegítheti az anyák részmunkaidős, illetve otthoni foglalkoztatása, és az ilyen munkákhoz, bedolgozáshoz szükséges képzések bevezetése.

A fiatalok elvándorlásának egyik oka, hogy nem versenyképes a tudásuk, vagy nincs szakmai végzettségük. Térségen belül fel kell vállalni az összekötő és közvetítő szerepet a munkaadók és munkát keresők között, és segíteni kell a piacképes szakmához jutást.

Ezen célok megvalósulását segítő intézkedések markánsan jelennek meg a HFS-ben.

A térség turizmusa és turisztikai jövedelme is együttműködések, közös gondolkodás, közös, megkülönböztető turisztikai arculat útján erősíthető. Térségünk sokszínű, a Balaton és a Bakony is egyszerűen elérhető bármelyik településről. Könnyen kidolgozható és működtethető lenne az egész évben folyamatos, változatos programkínálat. Ehhez szükség van egyedi marketing koncepcióra és arculatra, közös kiadványokra és színes programkínálatra. A térségen belül minden településnek ki kell alakítani a helyi adottságokhoz illő rendezvényeit, termékeit, kulturális kínálatát és ezeket össze kell hangolni egymással. Szükség van a kerékpáros és erdei turizmus fejlesztésére, térségen belüli útvonalak, túrák kialakításával és népszerűsítésével. Meg kell határozni, és meg kell szólítani a térség turisztikai célcsoportjait, majd az egyes célcsoportoknak térségi programcsomagokat szükséges kialakítani.

E célok megvalósításában erősen támaszkodni kell a helyi és térségi TDM szervezetek szakmai munkájára, valamint javasolt támaszkodni a Bejárható Magyarország és más zöldturisztikai program szakmai elképzeléseire.

A 2007-2013 időszakban mottónk **„A fejlődés kapujában célunk az élhetőbb, vonzóbb jövő!”** volt.

Úgy gondoljuk, hogy az élhetőbb települések kialakításához és a közösségépítési, vállalkozásfejlesztési célokhoz rendelt források nagyon jól hasznosultak és sikeresnek bizonyultak a térségben. A III-as tengely falufejlesztési- és vidéki örökség megőrzése támogatásokból számos templom, műemlék újult meg, sportpályák, parkok és játszóterek kerültek kialakításra vagy felújításra. A IV-es tengely forrásából többfunkciós LEADER kultúrparkok, kultúrközpontok, sportpályák jöttek létre, gazdagítva a vidéken élő emberek sportolási, szórakozási lehetőségeit és elégedettségét. LEADER forrásból támogattuk a helyi civilek és önkormányzatok eszközbeszerzéseit, rendezvényeit, képzéseit. Minden LEADER fejlesztés úgy valósult meg, hogy a térségi együttműködés, közösségi élet erősödött általa. Az intézkedésekben a beszerzett eszközök ingyenes kölcsönadását, a rendezvényeken a helyi és térségbeli fellépők műsorát kötelezővé tettük, és a siker, hogy ami 2009-ben csak előírásra, hosszas fejtörés és problémák útján ment, mára már a térségi életünk része, folyamatos az együttműködés.

Sikeres és mintaadó nemzetközi és térségek közötti együttműködések valósítottunk meg.

Ebből a sikerből és a közös munkából erőt merítve fogalmaztuk meg a HFS mottóját, mely egyben a lezárt időszak eredményeit és a jövőbe vetett hitünket is jelenti: **„Hiszünk a vidék erejében!”**

A közösségi szemlélet, az összefogás mára megmutatta az erejét, a továbblépéshez az kell, hogy a gazdasági fejlődést is a térségi együttgondolkodás, összefogás alapjaira helyezzük. Az itt élők többsége tisztában van a vidéki élet előnyeivel, a további közösségépítés és fejlődés segíthet abban, hogy az elégedetlenkedőknek és a vidékre csak látogatóba érkezőknek is megmutassuk a vidéki élet szépségeit, értékeit és erejét.

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

Az 1. és 4.1. fejezetekben megfogalmaztuk és nevesítettük azokat a beavatkozási területeket, melyek fontosak a térség fejlődése szempontjából. Elsősorban olyan intézkedések megvalósulását és források bevonását tartjuk szükségesnek, melyek nem a kiegészítő, hanem a megkülönböztető és életképessé tevő jelleget hangsúlyozzák és segítik. Korábban utaltunk rá, hogy az operatív programok mely gazdasági szükségletre nem adnak megfelelő válasz – pályázati forrást – és, hogy a környező nagyvárosok jelentősebb és kedvezőbb forráslehívási lehetőségei miként jelentenek hátrányt a 10.000 fő alatti nem városi rangú településeknek.

A HACS maga elsősorban az együttműködési pályázatok generátoraként tud a programozási időszakban megjeleníteni, hiszen a szűkös működési források jelentős humáninfrastruktúra folyamatos fenntartását nem teszik lehetővé. Ennek ellenére fejlesztési ügynökséggé kívánunk működni, és az információ szakszerű eljuttatásával támogatni a térség szereplőit a fejlesztési lehetőségekről.

A közsféra kivételével projektmenedzsment feladatok ellátását is vállaljuk annak érdekében, hogy működőképes és fenntartható szakmai szervezetet biztosítsunk továbbra is a térségben.

A 2007-2013-ban megkezdett úton stratégiánk megvalósítása során az alábbi célok elérését, az elért eredmények megerősítését tervezzük:

- a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro szintjének fenntartása, jelentős súllyal szerepel a mikro- és kisvállalkozások támogatása (VP), támogatási forrásokhoz való hozzásegítése (GINOP);
- vállalkozói együttműködések szervezésében közreműködés, térségi REL kialakítása és működtetése (VP);
- turisztikai vonzerő fokozása kapcsolódva a tematikus pályázati lehetőségekhez, BMOP, lovas turizmus, vitorlás turizmus, akadálymentesítés, családbarát szolgáltatások támogatása, közösségi marketing tevékenység és térségi minősítési rendszer erősítése (VP, GINOP);
- vállalkozói készségek elsajátítása, munka világába való visszatérés, másodlagos, kiegészítő jövedelem szerzése érdekében képzési programok indítása (VP, GINOP, EFOP);
- a lakosság humán és közszolgáltatásokhoz való színvonalasabb hozzáférése és ellátása érdekében költséghatékonyságot eredményező energetikai beruházások, útfejlesztések, gépbeszerzések és közösségi konyha fejlesztések megvalósítása (VP, KEHOP);
- Fenntartható fejlődés érdekében energiahatékonysági projektek megvalósítása (VP, KEHOP, GINOP);
- munkaerő piacon való sikeres megjelenés segítése, szakképzéssel való együttműködési programok oktatási intézményekkel (VP, GINOP, EFOP);
- helyi közösségek erősítése, civil szervezetek megerősítése, települései együttműködési programok ösztönzése, támogatása (VP).

A SWOT analízis elkészítéséhez áttekintettük a települések által megalkotott gazdasági programokat, melyek alapján a korábban bemutatott települési adatfelmérések elkészültek. A HFS céljait tekintve – gazdasági környezet erősítése, fiatalok helyben tartása, vállalkozások ösztönzése, helyi civil társadalom erősítése – kapcsolódik a gazdaságfejlesztési programokban megfogalmazottakkal, azonban a rendelkezésre álló csekély forrásokra való tekintettel jelentős hatások, megoldások a LEADER programtól nem várhatók el.

A városi rangú települések közül Balatonalmádi és Berhida ITS-e elkészült.

A dokumentumok elemzése kapcsán az alábbi megállapítások tehetők:

Berhida ITS-ben megfogalmazott, a HFS-ben is megjelenő céljai

http://berhida.hu/doc/its_tervezet.pdf

2.1.1 Önfenntartó gazdaság, önfenntartó társadalom

2.1.1.4 Szakképzés, gyakorlati képzés, szakmai átképzés támogatása

2.1.1.9 Helyi termelői értékesítési rendszer, termelői piacok kiépítésének támogatása

G-1 A gazdasági aktivitás és a foglalkoztatottság növelése,

2.1.2 Öntudatos település lokálpatrióta szellemiséggel

2.1.2.5 Községi helyek fejlesztésének támogatása (kávéház- és kocsmaprogram, ifjúsági klub)

L-1 Községi helyek fejlesztésének támogatása L-2 Hagyományőrző néprajzi csoportok, együttesek

2.1.3 Kultúra, művelődés és folyamatos tanulás lehetősége mindenkinek

2.1.3.2 Önképzőkörök tevékenységének támogatása

2.1.3.10 Vállalkozási ismeretek oktatása

K-1 Felnőttképzés, átképzés, szakképzés támogatása

2.1.4 Élettér, élhető környezet, lakható otthon, lakható város

2.1.4.13 A város turisztikai szolgáltatásainak, szálláshelyeinek bővítése 2.1.4.14 Sport, szabadidős, rekreációs területek, létesítmények fejlesztése

2.1.4.17 Szelektív hulladékkezelő rendszer és szolgáltatások fejlesztése, az illegális hulladéklerakók felszámolása

E-2 Épített és természeti örökség komplex megújítása E-3 Sport, szabadidős, rekreációs és turisztikai szolgáltatások fejlesztése

2.1.5 Gondoskodó település

2.1.5.2 A közétkeztetés személyi és infrastrukturális feltételeinek javítása

S-2 Egészséges társadalom feltételrendszerének biztosítása

2.1.6 Térségi együttműködés és integráció

2.1.6.2 Közös kistérségi képzési programok megvalósítása

2.1.6.4 Térségi, kistérségi turisztikai programcsomagok kidolgozása, megvalósítása és működtetése

T-1 Turisztikai programcsomagok fejlesztése

Balatonalmádi HFS-ben is megjelenő céljai

http://balatonalmadi.hu/files/2114/4230/6442/kd_its_balatonalmadi_strategia_0817.pdf

Városi szintű középtávú tematikus célok

T1 - A turisztikai infrastruktúra fejlesztése

A turisztikai szolgáltatások minőségének emelése

T2 - A turisztikai szolgáltatások körének kiszélesítése mind időben, mind fajtában

T3 - A helyi gazdasági aktivitás fokozása

A helyi gazdaság erősítése a vállalkozások motiválásával, aktivitásuk fokozásával.

T4 - A városi élet infrastruktúrája legyen magas színvonalú és sokrétű

T5 - A környezettudatosság érvényesüljön a közösségi- és magán beruházásokban valamint az üzemeltetésben

T6 - A város ellátó rendszerei legyenek magas szintűek és jussanak el mindenkire

Akadálymentes intézmények

T7 - A város biztosítson változatos és színvonalas lehetőségeket a képzésre, művelődésre

Speciális oktatási formák biztosítása

T8 - A város nyújtson sok és változatos támogatást a közösségi lét számára

A közösségi lét tereinek, formáinak gazdagítása

Fontos észrevétel, hogy amellet, hogy a célok összhangja egyértelmű VP forrásokkal egyik város sem operál. Ez eredménye lehet annak is, hogy az ITS készítő cégek a VP-t nem ismerték, illetve a VP még nem volt felhasználható állapotban. De tény az is, hogy a VP 75%-os támogatási intenzitását nem tartják a városok olyan vonzóknak, mint az egyéb OP-k lehetőségeit.

Bevonható GINOP források tekintetében jelentőséggel bíró intézkedések

GINOP 1.1	Mentorhálózat és inkubátor házak
GINOP 1.3	Kapacitásbővítés
GINOP 4.1	Az energiahatékonyság és a megújuló energiák felhasználása
GINOP 5.1	Inaktívok foglalkoztatása
GINOP 5.2	Fiatalok foglalkoztatása
GINOP 5.3	Rugalmas foglalkoztatás
GINOP 6.2	Szakképzés
GINOP 6	Turizmus

A VP és LEADER lehetőségei a turizmus fejlesztése tekintetében is jelentősen beszűkültek, bár jelentős fejlesztési igény mutatkozott pl. szálláshelyek kialakítása iránt. A TDM szervezetek által a GINOP pályázathoz készített stratégiák elemzése kapcsán megállapítható, hogy a pályázat tématerületei jelentősen beszűkültek, így a stratégiák tartalmát is ahhoz igazították.

Jelentős fejlesztések a tematikus utak kialakítása tekintetében várható.

Bevonható TOP források tekintetében jelentőséggel bíró prioritások (megyei is):

1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére.
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés.
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken.
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése, és a társadalmi együttműködés erősítése.
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés.
7. Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD) (Együttműködve pl. Várpalota, Veszprém vagy Balatonfüred településekkel).

A TOP lehetőségeinek áttekintését követően megállapítottuk, hogy a 10 ezer fő alatti nem városi rangú települések számára jelentősen beszűkülnek a fejlesztési források. A teljesítmény alapú értékelések esetében pontozási hátrányt fognak szenvedni, illetve sokkal szélesebb településfejlesztési tartalommal pályázhatnak a városok. A legszembetűnőbb és a vidék számára legkárosabb különbség azonban a TOP általános 100%-os támogatási intenzitású fejlesztései a vidék 75%-ával szemben.

Ennek a különbségnek az oka nem utolérhető egyetlen OP magyarázatában sem.

A városi CLLD megvalósulása csökkentett tématartalommal és a LEADER HACS-ok forrásainál jelentősebb összegekkel ismét a városok lehetőségeit erősíti a vidék fejlesztésével szemben.

Ezeket a különbségeket a megyei szintre allokált pályázati lehetőségek sem tompítják.

2014-2015 folyamán jelentős számú projektötlet érkezett a megyéhez a térségből, melyek forrásigénye és témalehetősége jelentősen meghaladta az OP lehetőségeit.

<http://www.veszpremmegye.hu/index.php/teruletfejlesztas/projektek/beerkezett-projektek>

A fentiek okán a LEADER intézkedések tervezésénél a városi CLLD és a TOP támogatási lehetőségeit tekintjük irányadónak, így indokoltnak tartjuk a VP általánosan alkalmazott támogatási intenzitásainak emelését.

EFOP tekintetében a térség adottságai és a program szerkezete miatt kevés lehetőség áll rendelkezésünkre, elsősorban az ifjúsági és tanoda programok továbbfejlesztése jelölhető meg célként. A LEADER intézkedésekbe bevett programokban azonban a TOP-hoz hasonlóan az EFOP 100%-os támogatási intenzitását tekintjük irányadónak.

IKOP tekintetében a kerékpárutak fejlesztése több település tekintetében is igényként fogalmazódott meg. Ezek a projektek a munkába járás alternatív módját jelentenék a Várpalota – Berhida tengelyen, kapcsolódva Balatonfűzfőn vagy Balatonkenesén a Balatoni bringakörútba, amely már turisztikai célú infrastruktúra fejlesztés. Itt jelentős a ráhordó kerékpárutak fejlesztésének, karbantartásának igénye is. Még kérdéses az IKOP/TOP lehatárolás.

A **KEHOP** források keretében fontos a lakosság energetikai korszerűsítési fejlesztéseinek támogatása és azon megújuló vagy alternatív energetikai megoldások támogatása, melyek a nem mezőgazdasági ágazathoz, vagy termelő iparhoz kapcsolódnak. A LEADER programmal pedig a klímastratégia kidolgozására irányuló programrészhez kapcsolódunk.

A **VP** tekintetében több olyan fejlesztési lehetőség is van, melyek a térség tekintetében kiemelt jelentőséggel bírnak.

1.2.1 Bemutató üzemi program

4.1.1 Állattenyésztési ágazat fejlesztése

4.1.3 Kertészeti ágazat fejlesztése

4.2.2 Borászat fejlesztése

16.5.1 Tájgazdálkodási együttműködések kialakítása

3.1.1; 3.2.1; 9.1.1 Minőségrendszerek és termelői csoportok

6.3.1; 6.2.1; 6.4.1; 16.3.1 Vidéki helyi gazdaságfejlesztés

16.9.1; 7.2.1; 7.4.1 Vidéki helyi infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés

6.1.1 Fiatal gazda program

16.4.1 Rövid Ellátási lánc program, melyben a HACCS is rész kíván venni koordinátorként. A programhoz kiegészítő LEADER intézkedést foglalmazunk meg, ami a lehetséges szereplők információval való ellátását segíti, illetve a felvevő piacot szélesíti.

MNVH források

A BOP-ra jelenleg inkább még kérdésként, mint lehetőségként tekintünk, jelenlegi információink alapján úgy ítéljük meg, hogy az egyes irányító hatóságok értelmezésén és hozzáállásán múlik, hogy a vonatkozó kormányhatározatban biztosított forrás a térségbe allokálható lesz-e.

Veszprém megye által felkért vidékfejlesztési szakértőként részt vettünk a BFT vidékfejlesztési munkacsoportjának alakuló ülésén, mely alkalommal kirajzolódott, hogy a VP tekintetében a közvetlen forrásbiztosítás nem megoldható, intézkedésenként kell vizsgálni a pontozási szempontrendszer kialakításakor a pozitív diszkrimináció lehetőségét.

Az operatív programok forrásai mellett a hazai források (BM, NEA, FM, BFT stb.) és a TAO támogatási rendszer is jelentős működési és programmegvalósítási lehetőségeket nyújt a közszféra, valamint a civil szféra számára a közbiztonság, kultúra és sport területén.

Jelentős kérdés a városi rangú települések megyei TOP pályázati lehetőségeinek VP-től való lehatárolása (pl. helyi piacok létesítése esetén), de ugyan ilyen jelentőségű a BOP értelmezése, HFS-ünk esetében kiemelten a helyi piacok és a REL tekintetében.

A HFS tervezésének megkezdésére az OP-k tervezésében részt vevő szakértők bevonásával áttekintettük a 2014-2020-as fejlesztési lehetőségeket. Bár még mindig nagyon sok a nyitott kérdés, a HFS megtervezésekor különös gondot fordítunk arra, hogy olyan programok kerüljenek megfogalmazásra, melyek szükségességét a helyzetelemzés és a SWOT értékelés is alátámasztja. Folytatja a HVS-ben megkezdett sikeres programokat, és korrigálja azon intézkedéseket, melyek újragondolásra és felülvizsgálatra szorulnak.

A vidék lehetőségeinek beszűküléseként értelmezzük, hogy a VP térségünkben max. 75%-os támogatási intenzitást biztosít a helyi infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztésére, míg a TOP a városi rangú településeknek ugyanezt 100%-os támogatási intenzitással biztosítja. Ugyancsak kérdés a bruttó finanszírozás értelmezése, ami feltétlenül a támogatandó tevékenység alapján kell, hogy meghatározásra kerüljön a korábbi ügyfél ÁFA státusz szempontú megközelítéssel szemben.

Fentiek alapján a LEADER intézkedéseink elsősorban azokat a hátrányokat próbálják majd enyhíteni, melyek a fent felvetett problémákban jelennek meg. Együttműködésben, vagy közös koncepció kidolgozásán alapuló programokat kívánunk támogatni és csak kiegészítő, vagy minőségi fejlődést jelentő módon lépünk olyan területekre, mely más OP-k vagy más VP intézkedések támogatnak.

A HFS intézkedéseinek keretén belül ösztönözzük, a projektgazdák más térségi és országos programokkal való együttműködését, azokhoz való csatlakozását. Ezt azonban a kölcsönösség elvén, nem kizárólag a LEADER forrásokra alapozva. Intézkedéseinkhez illeszkedik a Bejárható Magyarország program elsősorban a lovas turizmus, vitorlás fejlesztések és a bakancsos turizmus fejlesztése tekintetében.

A Zöld utak vagy Natúrparkok program, a helyi értékekre alapozott környezettudatos turisztikai fejlesztések ösztönzése tekintetében.

A GINOP keretében támogatott szakképzési és piacképes képzettséget támogató programokkal való együttműködés a fenntartható vállalkozóvá válást segíti.

A szakképzések népszerűsítése együttműködve a Kereskedelmi és Iparkamara programjával a gyermekeket a pályaorientációban kívánjuk segíteni. A programtól azt várjuk, hogy a keresett és biztos megélhetést nyújtó szakmákat választva és kitanulva, hozzájárulunk a munkaerő piacon való sikeres megjelenéshez, ösztönözve a helyben maradást és munkavállalást.

Figyelemmel kísérjük a helyi, térségi és országos védjegy és minősítési programok szakmai útját, azonban ebben a programozási időszakban még a saját arculatunk, önmeghatározásunk és a térségünk egységességén kívánunk dolgozni, így az „Érték és minőség” programot önállóan folytatjuk tovább.

4.4 SWOT

A SWOT elemzés elkészítésekor a 2007-2013-as programidőszak SWOT elemzését, valamint a települések kötelezően megalkotandó gazdasági programjában szereplő SWOT analíziseket tekintettük át. Ennek eredményeként az alábbi, a 2014-2020-es időszakra vonatkozó SWOT elemzést tekintjük a térség számára relevánsnak:

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- Kialakult közösségi együttműködés: - bevezetett közösségi és hálózati programok. - Természeti és épített értékek gazdag tárháza: - változatos tájszerkezet, - kiemelt turisztikai attrakciók, - épített környezet kulturális örökségben gazdag. - Kedvező földrajzi elhelyezkedés: - nagyvárosok jó megközelíthetősége, - Budapest jó megközelíthetősége. - Fejlett infrastrukturális ellátottság: - szinte teljesen kiépült közműhálózat, közvilágítás, csatornázottság, - óvodás korú gyermekek elhelyezése a településen megoldott. - Aktív vállalkozói jelenlét. - Középfokú oktatási intézmények jelenléte a térségben. - Aktív civil szervezetek és –szerveződések. - A LEADER program önkormányzati támogatottsága. - Magas színvonalú humánkapacitás a LEADER program keretében.	- Demográfiai helyzet/problémák: - előregedő társadalom, - fiatalok elvándorlása, - képzett lakosság elvándorlása, - csökkenő lakosságszám, negatív természetes szaporodás. - Társadalmi megújulás készségének hiánya: - személyes újítási/megújulási készség hiánya, - kisvállalkozások igényeihez alkalmazkodó egyéb szakképesítések nem állnak rendelkezésre, - szezonális munkák elkényelmesítik az embereket. - Gyenge marketing: - nincs a településeket megkülönböztető imázs, egyéni településkarakter, - marketingszemlélet hiánya (mindenki azt hiszi, hogy ért hozzá). - sablonos turisztikai gondolkodás (szétaprózódott TDM). - Helyi infrastruktúra nem elég fejlett: - utak minősége nem megfelelő, - hiányosságok a csapadékvíz elvezetésében, - külterületi dűlőutak karbantartásához nincs megfelelő géppark.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- Helyi termék előállítás támogatottsága jelentős a 2014-2020-as programozási időszakban - LEADER gazdaságfejlesztési forrás a szolgáltató szektor mikrovállalkozásai számára - TDM szervezetek által kialakításra kerülő tematikus utak. - Balaton turisztikai vonzereje. - Turisták igénye a helyi értékek megismerésére - A kormányzati program központi eleme a fiatalok helyben tartása, ehhez rendelt támogatási forrásokkal - Civil szervezetek megszerzett projektmegvalósítási képességei - Környezettudatos szemlélet előtérbe kerülése. - Tudatos fogyasztói magatartás egyre szélesebb körben való megjelenése. - Városi lakosok nosztalgiaja a vidéki élet iránt - városi CLLD programok elindulása	- Nem kialakult pályázati környezet, kiszámíthatatlanság. - Hitelességünk csorbul az információ hiány miatt. - Kommunikáció hiánya a programokat irányító szervekkel. - Politikai szinten nincs a LEADER programnak támogatottsága. - Bürokrácia csökkenésének elmaradása. - OP-k közötti pontatlan lehatárolások miatt nehezen eldönthető, hogy melyek a releváns pályázati források egy-egy projekt esetében - Oktatási színvonal folyamatos romlása. - A pályázati források elérésének lehetősége alacsony a pontozási és támogatási intenzitások rendszere miatt. - Elmaradó valós fejlesztési források, pályázati lehetőségek. - Kevés a közvetlen térségi forrás: - falvak részére tovább csökkenő forrás, - önerő biztosításának nehézsége. - Nagyvárosok elszívó hatása túlzottan érvényesül.

SWOT Mátrix

	Belső - Erősségek	Belső Gyengeségek
Külső Lehetőségek	A kialakult helyi minősítési rendszerhez kapcsolódóan segítjük a helyi termékek piacra jutását, ezáltal piaci előnyhöz juttatjuk a VP más forrásaiból fejlesztő mezőgazdasági termelőket. Saját LEADER pályázati forrásainkkal erősítjük a szolgáltatói szektort. Kapcsolódunk a TDM szervezetek által kialakításra kerülő tematikus utakhoz Az önkormányzatok és civilek aktivitására és támogatására alapozva fejlesztjük a térség egységes arculatát, támogatjuk a helyi identitás erősödését.	Közösségi együttműködés sikerére alapozva segítjük a fiatalok térséghez kötődését, jövőképük kialakítása érdekében segítjük együttműködő, társadalmi felelősséget vállaló csoportjaik megalakulását. Civilekre és önkormányzatokra alapozva erősítjük a helyi identitást. Animációs tevékenységünkkel ösztönözzük a társadalmi megújulást, aktivitást, mintát és példát adunk a fejlesztési lehetőségekre.
Külső Veszélyek	A LEADER program és szervezet erős helyi támogatottságára alapozva nyugodt körülmények között tudunk szakmai munkát végezni. Magas színvonalú szakmai tudásunkkal segítjük a térség szereplőit a forrásokhoz való hozzájutáshoz. Folyamatosan megosztjuk észrevételeinket, jobbító javaslatainkat az irányító hatóságok szakembereivel.	A helyi identitás erősítésével, vonzó környezet kialakításának ösztönzésével, támogatásával, az együttműködésekben rejlő erő kihasználásával tompíthatjuk gyengeségeink fokozódását. A veszélyeket, kockázatokat célzott programok és támogatások indításával, alapos előkészítéssel, folyamatos nyomon követéssel, naprakész szakmai tudással minimalizáljuk.

A helyzetelemzés és SWOT analízis áttekintése és elemzése során egységes álláspont alakult ki a tervezői csoportban a tekintetben, hogy a LEADER forrás lehetőségeit figyelembe véve a pályázatban a 2007-2013-as tervezési időszakban megkezdett sikerese együttműködési közösségi marketing programra kell fókuszálni.

A forrásaink jelentős részét is, legalább 60% a közvetlen és közvetett gazdaságfejlesztési tevékenységekre kell fordítani.

Ezáltal kihasználjuk erősségeinket és tompíthatjuk gyengeségeink elsősorban a GY 2 és GY3 terén, de közvetetten elérhető a GY1 javulása is.

Ugyancsak a GY1 eredmények javulását várjuk a fiatal korosztály, mint a stratégia kiemelt célcsoportja tekintetében.

Térségünk nem tartozik a kedvezményezett térségek sorába, ilyen településsel sem rendelkezünk, a hátrányos helyzetű kisebbségi csoportok jelenléte sem releváns.

Erőltetett és a valós képet torzító lenne olyan stratégia tervezése, ami nem a valós helyzetre, hanem kizárólag OP elvárásoknak kíván megfelelni. Így nem kívánunk olyan intézkedéseket indítani, vagy olyan nem valós térségi szintű igényeket behozni a stratégia szükségletei sorába, melyeket „ál esélyegyenlőségi” tevékenységnek éreznénk csak.

A kisebbségi problémakör hiányára való tekintettel, esélyegyenlőségi kérdésekben a fiatal korosztályra és a nők munkaerő piaci helyzetére, valamint a munka és család közötti egyensúly megteremtésére

koncentrálunk. A SWOT elemzésben tett megállapítások mind a helyzetértékelés, mind a HVS-értékelés és továbbfejlesztés részben bemutatott problémákra és lehetőségekre világítanak rá, mellérendelve az erősségek és lehetőségek eszközrendszerét.

Jól beazonosítható és összekapcsolható módon a lehetőségekre és erősségekre építve a térség gyenge pontjai fejleszthetők, életképessé és működőképpessé tehetők. Ebben természetesen mindazon szervezetek közös munkájára, szakmai tevékenységére szükség van, amelyeket a korábbi fejezetekben megjelöltünk, hiszen a LEADER program a drasztikusan lecsökkent helyi forráskeretre való tekintettel, mintákat tud adni, de más OP-k fejlesztési forrásainak bevonásával lehet csak látható és érzékelhető változásokat elérni.

A veszélyeket szem előtt tartva olyan racionális, tér- társadalmi- és gazdaságossági mértékében fenntartható projekteket kell tervezni, melyek konkrét válaszokat adnak egyes problémákra.

Nem szabad azonban elhallgatni, hogy a veszélyek csökkentése tekintetében jelentős szakmapolitikai és politikai döntéseket, akár program átalakításokat is fel kell vállalni, hogy a vidéki térségek is hasonló eséllyel fejlődhessenek, mint a tízezer fő feletti települések.

Az alvó, városba járó, helyi kötődések és helyi öntudat nélküli vidékből, egy a vidéken élő és a vidéken megélő társadalmat, gazdaságot kell felépíteni.

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

1. Gazdaság fejlesztésének szükségessége. A vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikro szintjének fenntartása és erősítése, vállalkozói együttműködések generálása, vállalkozói készségek elsajátítása, kompetenciák erősítése érdekében.

Megyei TOP-ban megfogalmazott, mindhárom járásra vonatkozó szükségletek:

- Együttműködésre alapozott vonzerőnövelés, tematikus utak, helyi termékek gyártása, háttértelepülések gazdaságában a helyi gazdálkodás erősítése.
- A helyi foglalkoztatási szint javítása a helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával - Önfenntartó gazdaságok segítése a vidékfejlesztés eszközrendszerével.
- Tematikus utak kialakításának támogatása - kapcsolódás a borút hálózathoz és a megyét „egyházi” úthoz - Helyi termékek gyártásának és piacteremtésének ösztönzése a vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése.

Cél a térségben jellemző szolgáltató szektor és mikrovállalkozások számára elérhetetlen, vagy hiányzó források megteremtése olyan hozzáadott értékkel, mely az együttműködésben, valamint a tudásátadásban, képzési lehetőségekben rejlik.

Építve az erősségként meghatározott közösségi együttműködés mintaprogramjára, az aktív vállalkozói jelenlétre.

A lehetőségként azonosított közösségi marketingprogramban és képzéseken való részvételi lehetőséggel.

Válaszként a gyengeséggént kiemelt társadalmi megújulás hiányának problémakörére és figyelemmel a veszélyként jelentkező alacsony önálló innovációs hajlandóságra.

A fejlesztés forrása a GINOP, TOP és VP keretein belül biztosított, illetve kiegészítő jelleggel a LEADER program vállalkozásösztönzési és képzési intézkedéseinek forrásai is igénybe vehetők.

2. Készségek, képességek fejlesztése, munkaerőpiaci pozíciók javítása, érdekében.

Megyei TOP-ban megfogalmazott, mindhárom járásra vonatkozó szükségletek:

- Az oktatás, a képzés és a továbbképzés fejlesztése minden szinten.

A térségben jellemző speciális, vagy munkaerőpiacon szükséges képzettség megszerzésére és a szakképzés népszerűsítésére irányuló intézkedések szükségességét a helyzetelemzésben feltárt adatokra és az abból levezett SWOT-elemzés lehetőségek között felsorolt tématerületére alapozzuk. A sikeres megvalósítást segíti a kialakult hálózati együttműködés, a civil és önkormányzati támogatottság, amely elengedhetetlen a helyi hitelességhez, az iskolákkal, intézményekkel való sikeres együttműködéshez.

Szakemberek bevonásával kell a sikeresebb célcsoport elérésre törekedni, és a programnak rá kell világítani a vidéki élet előnyeire, kompenzálva a veszélyként megjelenő nagyvárosi elszívó hatás.

A fejlesztési forrás az EFOP és TOP keretein belül biztosított, illetve kiegészítő jelleggel a LEADER program forrásai is igénybe vehetők.

3. Környezettudatos térségi együttműködések fejlesztése, erősítése.

Megyei TOP-ban megfogalmazott, mindhárom járásra vonatkozó szükségletek:

- a terület agroökológiai potenciáljának hasznosítása.
- Az energiahatékony fejlesztések támogatása, az energiafüggőség csökkentése, alternatív lehetőségek támogatása elsősorban a települések kommunális energia ellátására.
- A városkörnyéki települések turisztikai potenciáljának hasznosítása.

A térség területe a jelentős rekultivációs beruházások ellenére, az egykori nagyipar terheltségétől még mindig sújtott, illetve erősödnek olyan környezeti kihívások, melyekre az egyének saját szintjükön is környezettudatos magatartással választ tudnak adni, élhetőbbé tudják tenni környezetüket.

Ezt a szükségletet a lehetőségeink között mind a zöldipar fejlesztése, mind a zöldszturizmus fejlesztése megjeleníti, a megvalósításhoz erősségünk az aktív vállalkozói, hálózati és civilszféra jelenléte.

A fejlesztési forrás az KEHOP, GINOP és TOP keretein belül biztosított, illetve kiegészítő jelleggel a LEADER program forrásai is igénybe vehetők.

4. Helyi társadalmi- és gazdasági kohézió erősítése, térségi együttműködési kompetenciák fejlesztése.

Megyei TOP-ban megfogalmazott, mindhárom járásra vonatkozó szükségletek:

- o Együttműködésre alapozott vonzerőnövelés, tematikus utak, helyi termékek gyártása, háttértelepülések gazdaságában a helyi gazdálkodás erősítése.

A hálózati együttműködések erősítésének szükségességére a 2007-2013-as HVS sikere mutatott rá, így a hálózati együttműködés a gazdaságfejlesztés és a társadalmi együttműködések terén is kiemelt programként jelenik meg a szükségletre adott válaszként.

Erősségeink és lehetőségeink között több együttműködésre irányuló megállapítás is szerepel, a program reményeink szerint a gyengeségként azonosított demográfiai problémákra is választ tud adni. Jelentős veszély azonban a források nagymértékű csökkenése. Ezt a program céljainak specifikálásával, az integrált tervezéssel próbáljuk kompenzálni.

Fejlesztési forrás az EFOP, TOP, GINOP egyes részeiben valamint nem OP szinten a Visegrádi együttműködés vagy a Horizon 2020 forrásokban található, azonban a specifikus programok megalapozására vagy az elindult együttműködési program továbbfejlesztésére a LEADER forrásból nyújtunk támogatást.

5. Helyi életszínvonal és szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása.

Megyei TOP-ban megfogalmazott, mindhárom járásra vonatkozó szükségletek:

- o A lakosság életminőségének javítása, a helyi közösségek fejlesztése.
- o A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása.

A szükséglet mind önkormányzati, mind lakossági oldalról jól azonosítható, és alapja az élhető vidék koncepciójának. Egyértelmű gyengeségként azonosítható az infrastruktúra fejlesztésének elmaradása, ami magával hozza az elvándorlás és a demográfiai problémák elmélyülésének veszélyét. Ezért fontos a fiatalok helyben tartása, a vidék élhetővé és vonzóvá tétele, és ezért a LEADER HFS kiemelt célcsoportja a fiatalok korosztálya.

A szükségletek kielégítését célzó programok megvalósítására a KÖFOP, TOP, IKOP mellett a VP forrásai nyújthatnak támogatást.

5. Horizontális célok

5.1 Esélyegyenlőség

A **HFS tervezése során** a legnagyobb nyilvánosságot biztosítunk a tervezésbe való bekapcsolódásra minden térségi szereplőnek. A dokumentumokat, tervezési segédleteket honlapunkon és közösségi portálunkon nyilvánosságra hoztuk. Figyelembe vesszük azonban, hogy a HFS elkészítése egyben egy országos minősítési verseny is, így a közbenső véleményezésre szánt egységes anyagokat csak az MVH-hoz, valamint az Irányító Hatósághoz való benyújtást követően társadalmassítjuk.

Ezzel meg kívánjuk adni mindenkinek az esélyt, hogy a munkában részt vegyen, véleményét kifejtse, de senkit sem kívánunk azáltal hátrányos helyzetbe hozni, hogy esetlegesen a tervezés folyamatában nem vesz részt. Ez az eljárás illeszkedik a VP kiírásait készítő PEMCS munkamódszeréhez, mely alapján a pályázati kiírások mindenki számára egy időben érhetőek el. Ez azért is fontos, mert értelmezésük szerint a HFS-ben megfogalmazott intézkedések maguk a pályázati kiírások alapjai is egyben.

A tervezési munkacsoportban figyelmet fordítunk a szférák közötti egyenlő eséllyel való részvételre, de véleményét, javaslatát mindenki elmondhatja, benyújthatja.

Az információkat egyesületünk hivatalos honlapján www.bakonyesbalaton.hu valamint közösségi oldalunkon tesszük elérhetővé.

A HACS területén lévő települések egyike sem tartozik a kedvezményezett vagy fejlesztendő települések közé. Esélyegyenlőségi programunk és céljaink tekintetében egyrészt koncentrálnak a HVS-ben megkezdett és sikerrel lebonyolított esélyegyenlőségi program folytatására. Másrészt a munkaerőpiacon való megjelenés tekintetében azok számára is megoldásokat kínálunk, akik nem a leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportokba tartoznak. Térségünkben alapvetően nem az alacsony iskolázottság jelenti a munkaerő piaci hátrányt. Ezen a társadalmi csoportok képzését, felzárkóztatását a közfoglalkoztatási program és az EFOP más intézkedései támogatják.

Az esélyegyenlőségi programunk egyik eleme a 2014-ben sikerrel megvalósított Zeneovi program, ahol a zene és a kultúra segítségével kívánjuk a legfogékonyabb szocializációs pillanatban a roma kultúrát és a roma szokásokat megismertetni a gyermekekkel. A program keretében minden településre elvisszük a Jávor Pál Nemzeti Cigányzenekart, akik élő, interaktív zeneórát tartanak a gyerekeknek Kalló Zoltán Prima díjas prímás vezetésével. A kulturális élményen keresztül a gyermekek nyitottabbak és elfogadóbbak lesznek a roma kultúra iránt, ami a békés együttélés alapja.

Esélyegyenlőségi programunk másik célcsoportja a nők, pontosabban a kisgyermekes anyák, háztartásbeliek, akik számára a munka világába való visszatérés nehéz, problémát okoz a család és a munkaidő összeegyeztetése.

Ferenc pápa szövetkezetekről és a közösségi gazdaságról 2015-ben elmondott beszéde erősített meg bennünket abban, hogy ezt az utat, a közösségi szemléletet a profitmaximalizálás elé helyező gazdasági szervezetek támogatását kell erősíteni a LEADER programban.

„Ha a szövetkezeti gazdaság hiteles, akkor erős társadalmi szerepet vállal magára. Mozdítsátok elő a becsületesség gazdaságát! Az igazi gazdaságot arról lehet felismerni, hogy csak a közjót veszi figyelembe.”

Ennek szellemében kívánunk lehetőséget nyújtani szociális gazdasági programunkkal, ami egy komplex képzési, életútmodell-, vállalkozásfejlesztési és közösségi termékértékesítési program, bevonva helyi fiatalokat az eladható és piacképes divatkollekció kialakítása érdekében.

A HFS biztosította források bevonásától azt várjuk, hogy a fenntartási időszakban a projekt önfenntartó, sikeres gazdasági modell legyen.

A projekt keretében támogatjuk a képzést, a vállalkozóvá válást, ami jelenti az otthon végezhető, vagy részmunkaidős munkát is, illetve közösségi értékesítéshez, marketinghez és magához a kollekció kialakításhoz kapcsolódó költségeket.

A projektek megvalósítása, nyomon követése (monitoringja) során az esélyegyenlőségi elvek, vállalkozások projektszintű megvalósulását a monitoring adatszolgáltatás keretében nyomon követjük.

5.2 Környezeti fenntarthatóság

Helyi fenntarthatóság tekintetében elvárásunk és célunk, hogy a megvalósuló HFS járuljon hozzá a helyi fenntarthatósághoz, azáltal, hogy nemzeti kincsként kezeli az ország egyedülálló mezőgazdasági

és természeti adottságait, továbbá segítse a térség termék és nyersanyag, energia behozatalának kiváltását;

Globális fenntarthatóság: Járuljon hozzá a globális fenntarthatósághoz, különösen az éghajlatváltozás megelőzése, a biológiai sokféleség megőrzése, valamint a vízkészletek és a talaj megóvása terén;

Ökoszociális vidékfejlesztés tekintetében elvárásunk és célunk, hogy a megvalósuló HFS segítse elő a földhasználat strukturális problémáinak megoldását és a környezetkímélő, természet-megőrző mezőgazdasági szerkezetváltást;

Vonzó vidéki világkép tekintetében elvárásunk és célunk, hogy a megvalósuló HFS segítse elő a vidéki életmód javítását, erősítse a vidék megtartó- és vonzerejét, segítse elő a vidék Magyarország megismertetését;

Értéktörző, diversifikált gazdálkodás tekintetében elvárásunk és célunk, hogy a megvalósuló HFS segítse elő a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítsa a kulturális örökség részét képező építészeti, régészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradását, óvja meg a vidék biológiai sokféleségét és relatíve jó környezetállapotát;

Gondosság és önzetlenség tekintetében elvárásunk és célunk, hogy a megvalósuló HFS biztosítsa a „jó gazda gondossága” elvének az érvényesülését, de nem sértheti más közösségek (pl. az érintett területekkel szomszédos térségek) értékeit és érdekeit, nem vezethet a területi különbségek növekedéséhez;

Etikus működés tekintetében elvárásunk és célunk, hogy a megvalósuló HFS segítse elő az egészséges termékek előállítását, állatjóléti tevékenységet, az etikus termelés és kereskedés kereteinek kialakulását;

Tudatos élelmiszertermelés és fogyasztás tekintetében elvárásunk és célunk, hogy a megvalósuló HFS segítse elő az élelmiszer termékekkel kapcsolatos fogyasztói magatartás javítását és a fenntartható fogyasztási szokások elterjesztését.

Egyesületünk 2007 óta élő környezetvédelmi hitvallása a [5. számú függelék](#)ben található.

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A 2014-2020-as programozási időszakra vonatkozó HFS alapja az integrált és innovatív megközelítések alkalmazása. Mivel a LEADER programra fordítható fejlesztési forrás jelentősen csökkent az előző időszakhoz képest – közel a felére – egyetértés volt mind a tagság, mind a tervezésben részt vevők között, hogy a sikerek eléréséhez a közösségi együttműködésre, az integrációra kell alapozni.

Így a HFS megalkotásánál mind a gazdaságfejlesztés, mind a társadalmat erősítő célok tekintetében a közösségi szemléletű, innovatív és integrált megközelítést helyeztük a középpontba.

Ennek alapja a 2007-2013-ban megkezdett sikeres programok továbbfejlesztése, mint az „Érték és Minőség” közösségi marketing program, az „Egészséges ifjúság – Egészséges jövő” szabadidős fejlesztési program, a LEADER Kultúrparkok és –Központok, LEADER pihenőpontok egységes településképet meghatározó program.

Az egyes célok megvalósulásához hozzájáruló intézkedésekben ösztönözzük a hálózatok erősítését, a közösségi marketing alkalmazását, a térségen belüli, és térségen kívüli együttműködések elindítását.

Ösztönözzük, hogy a vállalkozások a HIPA mind nagyobb hányadát a térségben fizessék meg, ezzel is erősítve a helyi önkormányzatokat.

A megvalósítás terén innováció, hogy a csoportok szervezésétől, a képzés, tudásátadáson keresztül a fenntartható gazdasági tevékenység megalapozásáig segítjük a projektek szereplőit, így biztosítva, hogy a fejlesztési források értéket teremtsenek a térségben, hozzájáruljanak egyéni életutak fejlődéséhez, mintát adjanak más fejlesztési szándékozók számára.

A helyi minősítési rendszerhez való csatlakozás ösztönzésével segítjük és támogatjuk a gazdaság szereplőit, hogy a piaci megjelenésük erősítésével a vásárlói elégedettség növekedjen.

A HACS animációs tevékenysége keretében a térségben szakmai és szabadidős rendezvényeket szervez, térségen kívül szakmai továbbképzéseken, szakmai és szabadidős rendezvényeken vesz részt.

Kiemelt figyelmet fordít az egyesület a HFS megvalósítása során a releváns kiállításokon, fórumokon való megjelenésre, mint az OMÉK, Bakony Expo, agrár expo-k az országban több helyen, Utazás kiállítás, Construma stb.

A rendezvényeken népszerűsíti a HACS szakmai programját, bemutatja célokat és eredményeket, valamint megjelenési lehetőséget biztosít a tagszervezetei számára.

A fókuszcsoportos megbeszélések során alakult ki az az álláspont, hogy a térségi központtal létjogosultsága van egy REL Program indításának, de azon piaci szereplők bevonását is el kell érni, akik a VP vonatkozó intézkedése keretében a támogatási együttműködésben való részvételre nem jogosultak. A gazdasági életben működő inkubátor modellt a LEADER program értelmezése szerint kell megvalósítani.

A fentiek alapján tehát integrált módon, a térségi gazdaság mikroszintjén megvalósuló együttműködési projektekre, társadalmi összefogást, összetartozást erősítő programokra fókuszálunk, olyan innovatív eszközökkel, támogatási módokkal, melyek segíthetik a vidék hátrányának ledolgozását a városi térségekkel szemben.

7. A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

Stratégiánk mottója: **„Hiszünk a vidék erejében!”** Egy virágzó, összetartó, élhető és öntudatos vidék felépítése érdekében dolgozunk.

7.2 A stratégia célhierarchiája

A LEADER források jelentős csökkenése mellett még fontosabbnak ítéljük, hogy a befektetett összegek gazdasági és/vagy társadalmi hozzáadott értékkel jelenjenek meg a térségben.

Ennek érdekében a fő célkitűzés a gazdaság erősítése, erre fordítjuk a források jelentősebb, legalább 60%-os hányadát, míg a közösségfejlesztésre legfeljebb 40%-ot.

Emellett az intézkedések értékelésénél fontos figyelembe venni, hogy egyes képzési, tudásátadási programok, bár közösségi fejlesztésnek minősülnek, és ilyen módon is tervezzük a támogatási intenzitás nagyságának meghatározását, közvetett gazdaságfejlesztési hatással is bírnak.

A gazdasági program erősítése fontos célkitűzésünk, melynek szellemiségét ugyancsak Ferenc pápa üzenetével alapozzuk meg, melyet a globalizációról fogalmazott meg:

„Ahhoz, hogy harcolhass a globalizáció hatásával, ami a gyárak bezárásához, következképpen nyomorhoz és munkanélküliséghez vezet, olyan gazdasági növekedést kell teremtened, amely a közepes és kisvállalkozások létrehozásával alulról, a gyökerektől építkezik. A kívülről jövő segítségnek nem csak anyagi formában kell érkeznie, hanem a munka kultúrájának és a politikai kultúrának adott támogatásként.”

A gazdaság helyi mikroszintjének erősítését a KSH statisztikai adatai is alátámasztják:

Forrás: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/gyorkkv12.pdf>

A működő kkv-k 95%-a mikrovállalkozásnak minősült (azaz kevesebb, mint 10 fős létszámmal működött), 4,0%-a 10–49 fővel tevékenykedett, míg a középvállalkozások (50–249 fős) aránya nem érte el az 1%-ot (0,7%).

A foglalkoztatottak száma alapján meghatározott méretkategóriák közül minden régióban a legfeljebb 9 fős mikrovállalkozások dominálnak, az ennél nagyobb szervezetek hányada csupán Közép-Magyarországon és Dél-Alföldön éri el az 5%-ot. A kkv-k tevékenységi struktúrájában a szolgáltatások szerepe a meghatározó, ami befolyásolja eredményességüket, beruházási, foglalkoztatási képességüket.

Annak ellenére, hogy a szervezetek túlnyomó többségét a kkv-k alkotják, régióként számottevően különbözött részesedésük az árbevételből. Közép- és Nyugat-Dunántúlon a nagyvállalatok meghatározó szerepet töltenek be a gazdasági életben, ezért itt a kkv-k súlya nem érte el az 50%-ot.

Ennek a gazdasági súlynak az erősítését és hátrány leküzdését kívánja a HFS gazdaságfejlesztési célrendszere megalapozni, a LEADER forrás pedig támogatni.

Jövőkép

„Hiszünk a vidék erejében!” Egy virágzó, összetartó, élhető és öntudatos vidék felépítése érdekében dolgozunk.

	Átfogó cél(ok)
1.	A gazdaság mikroszintjének erősítése, együttműködési kompetenciák és szükséges készségek fejlesztésével, erősítésével a gazdaságilag önfenntartó vidékért.
2.	A társadalmi- és gazdasági kohézió erősítése, együttműködési és önfejlesztési kompetenciák fejlesztésével, erősítésével az élhető vidékért.

Ssz	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	Helyi gazdasági szereplők piaci esélyeinek erősítése, termékek és szolgáltatások piacra jutásának segítése, piaci pozíciójuk megerősítése.	Megtartott munkahelyek száma Létrehozott munkahelyek száma	94 FTE 8 FTE*
2.	Közösségi gazdaságfejlesztési együttműködések erősítése.	tudásátadó programon résztvevők száma új minősítési rendszer tagok száma új együttműködések kialakulása	30 fő 25 db 30 db
3.	Helyi identitást erősítő közösség- és hálózatépítés kompetenciáinak és infrastruktúrájának fejlesztése	kialakított együttműködések száma együttműködésekben résztvevők száma LEADER programról szóló információkkal elérték száma	80 db 800 fő 50.000 fő

Intézkedések (beavatkozási területek)		Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá		
		1.	2	3
1.	Mikrovállalkozások tudásátadási programmal összekapcsolt kisléptékű fejlesztése	X	X	
2.	Helyi identitást és közösségi együttműködést segítő fejlesztések támogatása			X
3.	Civil szervezetek közösségépítő tevékenységét erősítő beruházások, programok támogatása			X

Specifikus célok indoklása

Specifikus célok	Relevancia indoklása
Helyi gazdasági szereplők piaci esélyeinek erősítése, termékek és szolgáltatások piacra jutásának segítése, piaci pozíciójuk megerősítése.	A helyzetfeltárásban bemutatásra került, hogy a térségi vállalkozások jelentős része a mikrovállalkozás kategóriába tartozik, illetve jellemzően a szolgáltatói szektorban tevékenykednek. Számukra csökkent az igénybe vehető egyéb OP támogatások lehetősége, azonban ez az a kör, amely aktívan és tartalommal kapcsolódhat a térségi minősítési rendszer programunkhoz. Alapozunk a kialakult közösségi együttműködésként és aktív vállalkozói jelenlétként beazonosítható térségi erősségeinkre.
Közösségi gazdaságfejlesztési együttműködések erősítése.	A lezárult programozási időszakban elért vidékfejlesztési eredményeink jelentős része az együttműködési programokban való aktív részvételnek köszönhető. Az „Érték és Minőség” program továbbfejlesztése, a közösségi marketing program olyan lehetőség a gazdaság szereplői számára, amely segíti a gyenge marketing tevékenység javulását.
Helyi identitást erősítő közösség- és hálózatépítés kompetenciáinak és infrastruktúrájának fejlesztése	A LEADER program támogatottságaként azonosítható erősségünk kiegészítve a civil szervezetek és önkormányzatok aktivitásával hozzájárulhat ahhoz, hogy tompítsuk a gyengeségként azonosított társadalmi megújulás hiányának problémáját. A közösségi együttműködés sikere más területekre is kihathat, így bízunk abban, hogy célcsoport specifikus programjaink, melyekbe az ifjúság bevonását és megszólítását tervezzük, elindítja a helyi identitás erősödését, ezáltal segíti a fiatalok helyben tartását.

Intézkedések besorolása

Intézkedések (beavatkozási területek)	Fejlesztési besorolás	
	gazdaság-fejlesztés	közösség-fejlesztés
Mikrovállalkozások tudásátadási programmal összekapcsolt kisléptékű fejlesztése	x	
Helyi identitást és közösségi együttműködést segítő fejlesztések támogatása		x
Civil szervezetek közösségépítő tevékenységét erősítő beruházások, programok támogatása		x

8. Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

1. INTÉZKEDÉS

1. **Az intézkedés megnevezése:** Mikrovállalkozások tudásátadási programmal összekapcsolt kisléptékű fejlesztése.

2. **Specifikus cél:**

- Helyi gazdasági szereplők piaci esélyeinek erősítése, termékek és szolgáltatások piacra jutásának segítése, piaci pozíciójuk megerősítése.
- Közösségi gazdaságfejlesztési együttműködések erősítése.

3. **Indoklás, alátámasztás:** A térség gazdasági életében a mikrovállalkozások jelenléte a meghatározó, erősségünk az aktív vállalkozói jelenlét, valamint a megkezdett „Érték és minőség” közösségi marketing együttműködési program. A tudásátadással bővített komplex vállalkozásfejlesztési program a vállalkozások piaci esélyeinek erősítését kívánja segíteni. Ehhez a vállalkozói tudástár szélesítése, tervezett marketing és egyéb az ügyfél elégedettséget szolgáló beruházások járulhatnak hozzá. SWOT analízis (E1, 5; L1, 2, 9) Az együttműködési program segítségével a SWOT GY3 csökkenthető.

4. **A támogatható tevékenység területek meghatározása:**

a. **minősítési rendszerben együttműködő szolgáltató mikrovállalkozások támogatása,**

1. ügyfél elégedettséget növelő, piaci pozíciót erősítő, munkavégzést megkönnyítő intézkedések (legalább egy kötelező):

- munkakörnyezet javítását, munkavégzés hatékonyságát segítő épület kialakítása, fejlesztése, felújítása, ingatlanvásárlás
- munkavégzés hatékonyságát segítő eszközbeszerzés,
- informatikai fejlesztés,
- saját honlap vagy telefonos applikáció fejlesztése,
- a vállalkozás tevékenységéhez kapcsolódó rendezvények, bemutató programok szervezése
- marketing tevékenység
- kiegészítő tevékenységek: kötelező nyilvánosság biztosítása, projekt-előkészítés és projektmenedzsment.

5. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:**

- a. **Egyedi LEADER alprogram:** az intézkedés keretében támogatott tevékenység más OP keretében nem támogatható mivel minden pályázónak kötelezően, az első kifizetési kérelem benyújtásáig taggá kell válni az „Érték és Minőség” közösség együttműködési programban, és ott tagságát a fenntartási időszak végéig meg kell tartania, továbbá kötelezően részt kell vennie a vállalkozói és együttműködési kompetenciákat fejlesztő tudásátadó programban.
 - i. Érték és minőség programban való kötelező részvétel
 - ii. Tudásátadó program keretében az üzleti tervek nyomon követése, felkért a HACs által bevont szakértőkkel konzultáció jövőtervezés, kommunikáció, munkakörnyezet javítása, vezetői képességek javítása, pénzügyi és vállalkozói ismeretek témában, mintaprogramok bemutatása, látogatása.
- b. A nem támogatott tevékenységek TEAOR'08 jegyzék szerinti besorolása az 1. számú melléklet [1.1](#) pontjában található.

6. **A jogosultak köre:**

- a. mikrovállalkozások a GFO'2017 osztályozás szerinti alábbi gazdasági szervezetek:
 - 113 Korlátolt felelősségű társaság
 - 117 Betéti társaság
 - 121 Szociális szövetkezet
 - 231 Egyéni vállalkozó
 - 233 Adószámmal rendelkező magánszemélyek közül az mezőgazdasági őstermelő
 - 572 Nonprofit korlátolt felelősségű társaság

melyek teljesítik az alábbi alapkritériumok mindegyikét:

- a) rendelkezik a Bakony és Balaton KKKE elnökségének projektötlet javaslatot támogató határozatával.
- b) Legalább 24 hónappal a kérelem benyújtását megelőzően már gazdasági tevékenységet végezett a térségben és ezáltal székhellyel, vagy telephellyel, adószámmal rendelkező magánszemély esetén állandó lakhellyel rendelkezett itt, valamint rendelkezik két lezárt üzleti évvel. (az első értékelési szakasz tekintetében 2015-2016, a további szakaszok esetén 2016-2017).
- c) Adószámmal rendelkező magánszemély esetén kizárólag az őstermelő támogatható.
- d) Amennyiben helyi iparűzési adó fizetésére kötelezett, akkor helyi iparűzési adójának legalább 50%-át a HACs térségében fizette meg az utolsó lezárt üzleti évben meg, és ezt vállalja a fenntartási időszakra is.
- e) Egy ügyfél a programozási időszak alatt egy kérelmet nyújthat be.

7. **A kiválasztási kritériumok, alapelvek:**

Kötelezően teljesítendő a támogatáshoz:

- a) Vállalja, hogy a projektterv végrehajtását a támogatási döntést megszületését követő max. 4 hónapon belül megkezdi;
 - b) Vállalja, hogy a projekt zárására statisztikai átlaglétszámát a benyújtás évét megelőző lezárt üzleti évhez viszonyítva legalább 0,25 (egynegyed) fővel növeli;
 - c) Legkésőbb a támogatási döntéstől számított 4 hónapon belül kezdeményezi taggá válását az Érték és Minőség közösségi marketing program megújított minősítési rendszerében, és vállalja, hogy a fenntartási időszak végéig ott tagként együttműködik;
- A feltételek részletes bemutatása: <http://www.ertesminoseg.hu/Aktualitasok/2017-06-19/Vallalkozasfejlesztesi-intezkedeshez-tartozo-kotelezo-vallalasrol-szolo-tajekoztato> valamint a <http://www.bakonyesbalaton.hu/Tamogatasok-palyazatok/Palyazati-felhivasok/2017-10-25/1-szamu-intezkedes> oldalakon megtalálható.

- d) Vállalja, hogy legalább egy fővel részt vesz a tudásátadó programokon, legalább 3 alkalommal a projektmegkezdésétől számított 18 hónapon belül;
- e) A támogatott projekt működtetése során (üzleti terv végrehajtásának megkezdésétől) legalább az alábbi LEADER alapelveknek teljesülniük kell:
- alulról felfelé építkező megközelítés,
 - helyi partnerségek közötti hálózatépítés.
- f) Amennyiben helyi iparűzési adó fizetésére kötelezett, akkor helyi iparűzési adójának legalább 50%-át a HACS térségében fizette meg az utolsó lezárt üzleti évben, és ezt vállalja a fenntartási időszakra is.
- g) rendelkezik a Bakony és Balaton KKKE elnökségének projekt ötlet javaslatot támogató határozatával.

A feltételek részletes bemutatása: <http://www.ertekesminoseg.hu/Aktualitasok/2017-06-19/Vallalkozasfejlesztesi-intezkedeshez-tartozo-kotelezo-vallalasrol-szolo-tajekoztato>

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Tamogatasok-palyazatok/Palyazati-felhivasok/2017-10-25/1-szamu-intezkedes>

További értékelési szempontok

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	15
2	II.1. A támogatási összeg felhasználása elsősorban beruházásra irányul.	10
3	II.2. Közvetlenül jövedelmet teremtő termék vagy szolgáltatás keletkezik. A terméket vagy szolgáltatást a pályázó egyértelműen megnevezi, összhangban a projekt költségvetésével.	5
4	II.3. Közvetve jelent jövedelmet más gazdasági szereplők számára (pl. beszállítók, vevők)	5
5	II.4 Pénzügyi terv, költséghatékonyság: A bázisévet megelőző két év üzleti eredménye alapján a jövőbeni tervek megalapozottak, a beszerzési árak reálisak,	5
6	II.5. A pályázó mérleg szerinti eredménye az utolsó két lezárt üzleti évben pozitív, kisadózó esetén bevétele elérte a 2,5 millió Ft-ot	5
7	II.6. A projekt által létrehozott munkahelyek száma	10
8	III.1. Tervez termék és/vagy szolgáltatás fejlesztéssel, és/vagy értékesítéssel innovációt	5
9	IV.1. Főállásban foglalkoztat munkaerőpiacon hátrányos helyzetű személyt	5
10	IV.2. Környezeti szempontokat alkalmaz eszközök, termékek, alapanyagok, szolgáltatások beszerzésénél - ezt megfelelően alátámasztja	5
11	V.2. A projekt együttműködési partnerei	10
12	VI.1 A benyújtást megelőző évben igazoltan közreműködött társadalmi szervezet működtetésében pénzügyi adománnyal vagy önkéntes munkával	10
13	VI.2. A kérelmező tagja olyan közösségi együttműködésnek, mely vidék és/vagy gazdaságfejlesztés területén tevékenykedik	10
	Adható pontszám összesen	100

[Részletek: 4.1 mellékletben](#)

8. Tervezett forrás:

- i. pályázható teljes keretösszeg **210.000.000 Ft**,
- ii. támogatás aránya: a projekt keretében elszámolható költségek 60%-a,

- iii. a projektméret korlátai: minimum támogatási összeg 4.000.000 Ft maximum támogatási összeg 7.000.000 Ft,
- iv. a támogatás módja: vissza nem térítendő támogatás.

9. **A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2018. I. félévtől folyamatos a forráskeret kimerüléséig, de legkésőbb 2018. 12.31-ig.**

10. **Kimeneti indikátorok:** *A célértékek legyenek arányban az intézkedésre allokált forráskerettel. Az alább megadott, kötelezően alkalmazandó indikátorok köre kiegészíthető.*

11. *A támogatott projektek száma: minimum 30 db – maximum 52 db*

- a. *A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva*
 - vállalkozás 30 - 52 db*
 - önkormányzat 0 db*
 - civil szervezet 0 db*

2. INTÉZKEDÉS

1. **Az intézkedés megnevezése: Helyi identitást és közösségi együttműködést segítő fejlesztések támogatása**

2. **Specifikus cél:**

- a. Helyi közösség- és hálózatépítés kompetenciáinak és infrastruktúrájának fejlesztése.

3. **Indoklás, alátámasztás:** A LEADER program legfontosabb célja a helyi szintű együttműködési fejlesztések, képzés, tudásátadás megvalósítása. Az 2007-2013-as időszak bebizonyította, hogy az önkormányzatok teljes mértékben a program és a HACS mögött állnak (E8). Helyi szinten az önkormányzatok, civil szervezetek sikerrel végzik azt a tevékenységet, amely a közösségek megerősítését szolgálja, hozzásegítenek az öntudatos, egészséges és egységes vidék kialakításához. Továbbfejlesztjük az egységes térségi arculatot megalapozó HVS-ben megkezdett utat. A közösségek erősítésének fontos célcsoportja az ifjúság, amely programrészlet két térség közötti együttműködési programot is továbbfejlesztünk, újraértelmezzük. A SWOT analízis és a helyzetelemzés ezt alátámasztja. (E1, 7, 8; L6,7,10) Választ kívánunk adni a Gy1-2 problémákra.

4. **A támogatható tevékenység területek meghatározása alintézkedésenként:**

- i. Beltéri és/vagy kültéri közösségi terek kialakítása, megújítása, zöldfelületek fejlesztése, infrastrukturális-, és eszközfejlesztése.
- ii. Helyi identitást és közösségi együttműködést erősítő programok megvalósítása.
- iii. Helyi identitást és közösségi együttműködést erősítő tevékenységek eszközellátottságának fejlesztése.
- iv. Helyi identitást és közösségi együttműködést erősítő tevékenységekhez kapcsolódó kommunikáció. Helyi értékek népszerűsítése és promóciója, hagyományok ápolása, honlapok készítése, fejlesztése, szoftverbeszerzés.
- v. Kapcsolódás a térség 2007-2013-as programidőszakban megkezdett fejlesztési programjaihoz, megvalósult projektjeihez.
- vi. megvalósításhoz kapcsolódó projekt-előkészítés és projektmenedzsment tevékenység.

5. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az intézkedés keretében olyan tevékenységek támogathatók, melyek a VP és a TOP beruházási típusú céljait kiegészítik, illetve más forrásból nem támogatottak.

Nem vehető igénybe támogatás:

- ingatlanvásárlás
- olyan eszközbeszerzés, építés és rendezvény tevékenységhez, mely nem a helyi, belső közösségépítő kohéziót célozza, kizárólag egy szervezetre vagy egy célcsoportra irányul;
- kizárólag gazdasági (jövedelemtermelő) funkciót ellátó épület fejlesztése,
- lakás célú ingatlan fejlesztése
- képzés
- tanulmány készítése
- olyan felújítási, fejlesztési tevékenységhez, mely a 2007-2013-as vagy a VP 7.4.1 intézkedés keretében IKSZT kialakításába megvalósítható lett volna, vagy megvalósítható,
- nem támogatható a fejlesztés az alábbi funkciókat magában foglaló létesítmények esetében:
 - o könyvtár,
 - o óvodai, bölcsődei ellátás;
 - o alap- és középfokú, kulturális és művészeti oktatás;
 - o közigazgatási funkciók;
 - o egészségügyi ellátás;
 - o szociális ellátás;
 - o gyermek- és ifjúságvédelem;
 - o professzionális sporthoz kötődő sportlétesítmények, fedett uszodák,
- személygépjármű beszerzése
- tanulmányút lebonyolítására
- HACS területén kívül megvalósuló tevékenységre
- kizárólag egy adott gazdasági társaság vagy szervezet érdekeit szolgáló, termékeit bemutató fejlesztés.
- I) olyan tevékenységre, amelyre a Bakony és Balaton KKKE által meghirdetett 3. számú intézkedésre támogatási kérelmet nyújtottak be.

6. A jogosultak köre:

321 Helyi önkormányzat,
529 Egyéb egyesület

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

a. Kötelezően teljesítendő a támogatáshoz:

- i. vállalja, hogy legalább 2 együttműködő partnerrel valósítja meg a projektet,
- ii. legalább az alábbi két LEADER alapelv teljesülését biztosítja:
 1. alulról felfelé építkező megközelítés,
 2. a helyi partnerségek közötti hálózatépítés.
- iii. Kommunikációjában köteles a HACS logót használni.
- iv. Köteles legalább két hírt megjelentetni programjáról.
- v. vállalja, hogy a projektterv végrehajtását a támogatási döntést megszületését követő max. 4 hónapon belül megkezdi;
- vi. 529 Egyéb egyesület pályázó estén a fejlesztés helyéül szolgáló önkormányzat területén legalább a pályázat benyújtását megelőző 48 hónappal, székhellyel rendelkezett és rendelkezik a helyi önkormányzat képviselő testületének projektet támogató határozatával.
- vii. egy településről egy értékelési szakaszon belül maximum egy támogatási kérelem támogatható.

b. További értékelési szempontok

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	20
2	II.1. A projekt kapcsolódik helyi termékek, szolgáltatások népszerűsítéséhez	10
3	III.1. Tervez-e projekt keretében a helyi közösség számára innovatív projektelemet	15
4	III.2. Pénzügyi terv, költséghatékonyság: a tervezett költségek realitása	10
5	IV.1. A projekt célcsoportjai között hátrányos helyzetű csoportok szerepelnek	5
6	IV.2. Környezeti szempontokat alkalmaz eszközök, termékek, alapanyagok, szolgáltatások beszerzésénél - ezt megfelelően alátámasztja	5
7	V.1. A projekt kommunikációs értéke	15
8	V.2. A projekt együttműködési partnerei	5
9	V.3 A projekt célcsoportjai	5
10	VI.1. A kérelmező tagja olyan közösségi együttműködésnek, mely vidék és/vagy közösségfejlesztés területén tevékenykedik.	10
	Adható pontszám összesen	100

[Részletek a 4.2 mellékletben](#)

8. Tervezett forrás:

- a. pályázható teljes keretösszeg 127.455.675 Ft
- b. támogatás aránya:
 - i. GFO 321 helyi önkormányzat esetén 100% vissza nem térítendő támogatás
 - ii. GFO 529 Egyéb egyesület esetén 70% vissza nem térítendő támogatás
- c. a támogatás módja: standard eljárással nyújtott támogatás

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

- **2018. I. félévtől folyamatos a forráskeret kimerüléséig, de legkésőbb 2018. 12.28-ig.**

10. Kimeneti indikátorok:

- a. A támogatott projektek száma: minimum 20 db
- b. A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
 - i. önkormányzat maximum 20 db
 - ii. civil szervezet 4 db

3. INTÉZKEDÉS

1. Az intézkedés megnevezése: **Civil szervezetek közösségépítő tevékenységét erősítő beruházások, programok támogatása**
2. Specifikus cél:
 - a. Helyi közösség- és hálózatépítés kompetenciáinak és infrastruktúrájának fejlesztése.

3. **Indoklás, alátámasztás:** A LEADER program legfontosabb célja a helyi szintű együttműködési fejlesztések, képzés, tudásátadás megvalósítása. Az 2007-2013-as időszak bebizonyította, hogy az önkormányzatok teljes mértékben a program és a HACS mögött állnak (E8). Helyi szinten az önkormányzatok, civil szervezetek sikerrel végzik azt a tevékenységet, amely a közösségek megerősítését szolgálja, hozzásegítenek az öntudatos, egészséges és egységes vidék kialakításához. Továbbfejlesztjük az egységes térségi arculatot megalapozó HVS-ben megkezdett utat. A közösségek erősítésének fontos célcsoportja az ifjúság, amely programrészrel két térségek közötti együttműködési programot is továbbfejlesztünk, újraértelmezzük. A SWOT analízis és a helyzetelemzés ezt alátámasztja. (E1, 7, 8; L6,7,10) Választ kívánunk adni a Gy1-2 problémákra.
4. **A támogatható tevékenység területek meghatározása:**
- eszközbeszerzés helyi közösségi programok megvalósításához, színvonaluk növeléséhez kapcsolódóan,
 - építés, felújítás, infrastrukturális fejlesztés helyi közösségi programok megvalósulásának, színvonalának javítása érdekében,
 - helyi közösségépítő rendezvény szervezése, lebonyolítása,
 - tudásátadó programok szervezése, lebonyolítása, kötelezően megvalósítandó tevékenység.
 - a megvalósításhoz kapcsolódó projekt-előkészítési és projektmenedzsment tevékenység
5. **Kiegészítő jelleg, lehatárolás:** Az intézkedés keretében olyan tevékenységek támogathatók, melyek a VP és a TOP beruházási típusú céljait kiegészítik, illetve más forrásból nem támogatottak.

Nem vehető igénybe támogatás:

- ingatlanvásárlásra
- olyan eszközbeszerzés, építés és rendezvény tevékenységhez, mely nem a helyi, belső közösségépítő kohéziót célozza, kizárólag egy szervezetre vagy egy célcsoportra irányul;
- kizárólag gazdasági (jövedelemtermelő) funkciót ellátó épület fejlesztése,
- lakás célú ingatlan fejlesztése
- képzés
- tanulmány készítése
- olyan felújítási, fejlesztési tevékenységhez, mely a 2007-2013-as vagy a VP 7.4.1 intézkedés keretében IKSZT kialakításába megvalósítható lett volna, vagy megvalósítható,
- nem támogatható a fejlesztés az alábbi funkciókat magában foglaló létesítmények esetében:
 - könyvtár,
 - óvodai, bölcsődei ellátás;
 - alap- és középfokú, kulturális és művészeti oktatás;
 - közigazgatási funkciók;
 - egészségügyi ellátás;
 - szociális ellátás;
 - gyermek- és ifjúságvédelem;
 - professzionális sporthoz kötődő sportlétesítmények, fedett uszodák,
- személygépjármű beszerzése
- HACS területén kívül megvalósuló tevékenység
- kizárólag egy adott gazdasági társaság vagy szervezet érdekeit szolgáló, termékeit bemutató fejlesztés.
- TAO-ból támogatható sportfejlesztés, eszközbeszerzés, működés.

- Olyan projektekre, amelyre a 2. számú intézkedés keretében támogatási kérelmet nyújtanak be.

6. A jogosultak köre:

A fejlesztés helyüül szolgáló településen legalább 2014. január 1-től székhellyel rendelkező
521 Sportegyesült
529 egyéb egyesület.
569 egyéb alapítvány
561 közalapítvány

7. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Szempontra adható maximális pontszám
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	20
2	II.1. A projekt kapcsolódik helyi termékek, szolgáltatások népszerűsítéséhez	10
3	III.1. Tervez-e projekt keretében a helyi közösség számára innovatív projektelemet	15
4	III.2. Pénzügyi terv, költséghatékonyság: a tervezett költségek realitása	10
5	IV.1. A projekt célcsoportjai között hátrányos helyzetű csoportok szerepelnek	5
6	IV.2. Környezeti szempontokat alkalmaz eszközök, termékek, alapanyagok, szolgáltatások beszerzésénél - ezt megfelelően alátámasztja	5
7	V.1. A projekt kommunikációs értéke	15
8	V.2. A projekt együttműködési partnerei	5
9	V.3 A projekt célcsoportjai	5
10	VI.1. A kérelmező tagja olyan közösségi együttműködésnek, mely vidék és/vagy közösségfejlesztés területén tevékenykedik.	10
	Adható pontszám összesen	100

[Részletek a 4.3 mellékletben](#)

Egy szervezet egy alkalommal nyújthat be az intézkedésre támogatási kérelmet.

8. Tervezett forrás:

- pályázható teljes keretösszeg 19.500.000 Ft
- támogatás aránya: 75%
- a projektméret korlátai: minimum 350.000 Ft, maximum 500.000 Ft pályázható
- a támogatás módja: standard eljárással

9. A megvalósítás tervezett időintervalluma:

- **2018. I. félévétől folyamatosan a forráskeret kimerüléséig, de legkésőbb 2018. dec. 28-ig.**

10. Kimeneti indikátorok:

- A támogatott projektek száma: 39-55 db
- A támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva:
 - civil szervezet 39-55 db

8.2 Együttműködések

A Térségek közötti és Nemzetközi együttműködések terén a HACCS jelentős sikereket és eredményeket ért el 2007-2013-as programozási időszakban.

Több célterületen is dolgoztunk, melyek közül az integrált fejlesztési program alapján az alábbiakra fókuszálunk mind a térségek közötti, mind a nemzetközi együttműködések tekintetében:

1. Az együttműködések tervezett tématerületei:

- a. térségeket és/vagy országhatárokat átívelő kulturális és gasztronómiai együttműködések,
- b. térségek és/vagy országok közötti innovatív helyi termék kereskedelmi rendszer kialakítása,
- c. helyi értékek felkutatását és feldolgozását segítő térségek és/vagy országok közötti ifjúsági együttműködések kialakítása.

2. Specifikus cél:

- a. Helyi közösség- és hálózatépítés kompetenciáinak és infrastruktúrájának fejlesztése.
- b. Fiatalok bevonása a közösségi folyamatokba.
- c. Környezettudatos, fenntartható fejlesztések és tudásátadása, megosztása.
- d. Helyi termékek és szolgáltatások piacra jutásának segítése, piaci pozíciójuk megerősítése, a működő program továbbfejlesztése.

3. Indoklás, alátámasztás: Mind társadalmi, mind gazdasági területen előnyöket hozhat ezeknek a tématerületeknek az együttműködések szintjére való emelése, illetve a megkezdett sikeres együttműködések továbbfejlesztése. Építünk a SWOT analízisben megjelölt E1,2,5,6,7 erősségeinkre, kihasználva az L1,2,3,5 lehetőségeinket. A programok megvalósításával javíthatunk a gyenge marketingtevékenységen és a mintaprojektekkel hozzájárulhatunk, hogy a közösségek és egyének szükségletként fogalmazzák meg a megújulási szándékukat.

A megvalósításnál az alábbi forrásokra számítunk:

- o VP 19.3. alintézkedés: a térségek közötti és nemzetközi együttműködések kialakítása és az együttműködés keretében közös projektek megvalósítása,
- o Visegrádi együttműködések,
- o MNVH pályázatok,
- o közvetlen kifizetésű brüsszeli források.

A konkrét projekteken túl az együttműködéseknek egy másik szintje is hangsúlyosan jelenik meg a HFS innovatív elemeként.

A szakmai szervezetekkel való szoros együttműködés, a tudásukra való támaszkodás, a speciális térségi kérdésekre való közös válaszkeresés, segítheti a sikeres fejlesztést.

Ezeket a tervezett stratégiai együttműködő partnereket a [2. pontban](#) mutattuk be.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A Bakony és Balaton KKKE 2008. augusztus 6-án került bejegyzésre, azóta folyamatosan működő civil szervezet. A bejegyzés és jogi státusz módosulásait az 5. számú melléklet [3.1.](#) pontja tartalmazza.

Az egyesület alapszabálya ([internetes elérés](#)) szerint a tagság nyitott, a tagfelvételhez két rendes tag ajánlása szükséges. A tagfelvételtől az elnökség dönt, fellebbezni a közgyűléshez lehet. A közgyűlés, mint legfelsőbb döntéshozó terv összetételében EK rendelet alapján kötelezően tartandó szféra arányok folyamatos teljesítése érdekében, amennyiben a rendes tagság összetétele az előírásokat sértő módon alakulna a jelentkezések tükrében, a pártoló tagságot ajánlanánk fel a jelentkezőnek. Ilyen esetre a megalakulás óta még nem került sor, az egyesület legfelsőbb döntéshozó szerve mindig megfelelt a szféraösszetétel szabályainak. Külön adatlapot ehhez nem alkalmazunk

8.3.1 Az Egyesület célja:

- A vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása, és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése céljából. Továbbá a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tévő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében.
- Vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezésen alapuló intézkedések bevezetése.
- A szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.

Az 5. számú melléklet [3.2.1](#) pontja tartalmazza egyesület Alapító okirat szerinti és [3.2.2.](#) pontja a NAV-nál bejelentett tevékenységi területeit.

Az Egyesület szervei, feladataikat az 5. számú melléklet 5.3 pontja tartalmazza.

Az Egyesület legfőbb szerve a Közgyűlés. A Közgyűlés a tagok összessége.

Az Egyesület ügyintézését a Munkaszervezet látja el.

- [Közgyűlés](#)
- [Elnökség](#)
- [Elnök](#)
- [Munkaszervezet vezető](#)
- [Munkaszervezet](#)
- [Felügyelő Bizottság](#)
- [Egyesületi bizottságok:](#)
 - közszféra munkacsoport
 - üzleti szféra munkacsoport
 - civil szféra munkacsoport

5. számú melléklet 5.4 pontban mutatjuk be, hogy a jogszabályi feltételeknek minden megfelel az egyesület egyes szerveinek összetétele:

[Taglista](#)

[Elnökség összetétele](#)

[Felügyelő bizottság összetétele](#)

[Helyi Bíráló Bizottság összetétele](#)

A munkaszervezet tervezetten legalább 2 főállású – felsőfokú végzettségű - munkatársból áll, egyes feladatrészek megvalósításához megbízási jogviszonyban szakértőt vonunk be. Jelentősebb szervezeti rendszer felállítására a működési költség keret nem ad lehetőséget, azonban a két munkatárs szakmai felkészültsége, hozzáértése, tapasztalata biztosíték a további sikeres működésre.

A munkaszervezet munkatársai látják el és koordinálják a VP-ben definiált adminisztratív és szakmai HACS feladatokat.

Az alacsony működési támogatásból és a lecsökkent állandó létszámból adódóan a tagság aktív közreműködésére is szükség van a meghatározott feladatok megszokott és elvárt magas színvonalú ellátásához.

A munkaszervezet vezető 2007-óta, az egyesület alapításának, szervezésének időpontjától dolgozik a programban, szakmai felkészültsége, helyismerete alapos.

Helyettese 2010 elején kezdett dolgozni az egyesületnél, így az ő szakmai felkészültsége és helyismerete is kiemelkedő.

Mindketten több idegen nyelven beszélnek és aktív tagjai több térségi civil szervezetnek is.

Az egyesület Berhidán bérel irodát, melynek felszereltsége minden munkavégzéshez szükséges igényt kielégít, közvetlen napi kapcsolatot biztosít az egyesület elnökéhez.

Az éves költségvetés legjelentősebb tétele a bérek és járulékok finanszírozása, a béreket a felsőfokú végzettségű, nyelveket beszélő, a felelősségi körnek megfelelő kategóriájú közigazgatási bérekhez kívánjuk igazítani.

A költségvetés többi elemét a tapasztalati, és valós költségek alapján terveztük meg. Rendezvények, kiemelt kommunikáció és egyéb animációs tevékenységekhez további források bevonására is szükség van, melyeket a fejlesztési ügynökségként megtermelt bevételből fogunk fedezni. Ezzel először majd 2017-ben számolunk, és az aktuális éves költségvetésben jelenítjük meg, amikor már tapasztalati adatok is rendelkezésünkre állnak.

8.3.2. A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása és Helyi Akciócsoport működési és animációs tevékenységével kapcsolatos műszaki tartalom és eredmények:

1. Munkaszervezet fenntartása a működési és animációs tevékenységek elvégzése érdekében, ennek eredményeképpen a vállalt infrastrukturális környezet kialakítja, és a feltételeket biztosítja.
2. A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, valamint folyamatos fenntartása, beleértve projektirányítási képességeik fejlesztéséhez kapcsoló tevékenységeket, ennek érdekében évente minimum 3 alkalommal nyilvános fórum tartása.
3. Hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a műveletek kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetetlenséget, biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50 %-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják. Ennek az elvárásnak megfelelően alakítja ki a HFS-ben a kiválasztási kritériumok listáját, valamint a Helyi Bíráló Bizottság tagságának összetételét;
4. A műveletek kiválasztása során összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával, e műveleteknek az adott stratégiai célkitűzések és célértékek eléréséhez való hozzájárulásuk szerinti rangsorolása révén. Ennek az elvárásnak megfelelően alakítja ki a HFS-ben a kiválasztási kritériumok listáját, valamint jelenteti meg a helyi felhívásokat;
5. A helyi felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását. Ennek megfelelően a helyi felhívás tervezetere

vonatkozóan egyeztetést folytat az Irányító Hatósággal, valamint a helyi felhívást megelőzően annak témájában tájékoztató fórumot tart;

6. A helyi támogatási kérelmek befogadásához és értékeléséhez kapcsolódó tevékenységeket elvégzi, amelynek során a munkaszervezet tagjai, valamint megbízott munkatársak a kérelmek iktatását, valamint a kérelmek előzetes jogosultság-ellenőrzését és tartalmi értékelését ellátják;

7. A közösségvezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringjához, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek elvégzésének biztosítása, amelyhez kapcsolódóan negyedéves, valamint éves beszámolót készít a Támogató számára.

8. A helyi szereplők animációjával kapcsolatos tevékenységek ellátása, ennek érdekében évente minimum egy alkalommal fórumot, valamint szakmai és szabadidő hasznos eltöltését biztosító rendezvényeket tart.

A HFS megvalósítása keretében az Egyesület, mint LEADER HACS címbirtokos felelős:

1. a HFS-nek a támogató intézményrendszer által meghatározott formai és tartalmi elvárások szerinti megvalósításáért, szükség esetén módosítási javaslat előkészítéséért;

2. A helyi szükségletek és lehetőségek figyelembe vételével kialakított, a helyi környezet versenyképességeire, a hálózatiépítésre, a helyi együttműködésre alapozott HFS menedzseléséért;

3. mindezen tevékenységek ellátását segítő, szakmailag felkészült munkaszervezet létrehozásáért, kijelöléséért.

4. A HFS megvalósítása és a HACS egyéb feladatainak ellátása érdekében munkaszervezet üzemeltetéséért és az ehhez kapcsolódó infrastrukturális feltételek biztosításáért 2020. dec. 31-ig.

5. A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítéséért, beleértve projektirányítási képességeik fejlesztéséhez kapcsolódó tevékenységek megvalósítását.

6. A HBB létrehozásáért és működtetéséért.

7. A helyi felhívások előkészítéséért, valamint közzétételéért, beleértve a HFS-ben meghatározott kiválasztási kritériumok alkalmazását, valamint olyan kiválasztási eljárás alkalmazásáért, amely biztosítja a projektek hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztását.

8. A helyi támogatási kérelmek befogadásához és tartalmi értékeléséhez kapcsolódó tevékenységek elvégzéséért, valamint a HBB döntési javaslata alapján támogató, vagy elutasító döntési javaslat elkészítéséért és a támogatást igénylő tájékoztatásáért.

9. A projektek kiválasztásáért és a támogatás összegének rögzítéséért, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtásáért az IH-hoz a támogathatóság jogosultsági ellenőrzése céljából.

10. A projektek kiválasztása során az összeférhetetlenség elkerüléséért, annak figyelembevételével, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok több mint 50 %-át állami szervnek nem minősülő tagok adják.

11. A közösségvezérelt HFS és a támogatott projektek végrehajtásának monitoringjáért és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek elvégzéséért.

12. A kommunikációs kötelezettségeit a mindenkor hatályos Vidékfejlesztési Program 2014-2020 Kedvezményezett Tájékoztatói Kötelezettségei útmutató - „VP KTK 2020” c. dokumentum szerint teljesíti, emellett megjelenésével népszerűsíti a Vidékfejlesztési Programot, a Helyi Fejlesztési Stratégiáját.

Az Irányító Hatósággal kötött Együttműködési Megállapodás keretében az Egyesület, mint LEADER címbirtokos vállalja, hogy:

1. fenti 1-12 pontban meghatározott feladatokat ellátja.

2. Az IH által jóváhagyott HFS megvalósítására a 2014-2020 közötti tervezési időszakban a HACS 356955675,-Ft, azaz háromszázötvenhatmillió-kilencszázötvenötezer-hatszázhetvenöt forint vissza nem térítendő támogatási keretösszeg felett rendelkezik.

A HACS a HFS megvalósítására jóváhagyott forráskeret felhasználásánál köteles a Vidékfejlesztési Programban megfogalmazott szabályra figyelemmel lenni, mely szerint: „VP.-8.2.18.3.2.8. A helyi közösségek hátrányos megkülönböztetéstől mentes és kiegyenlített lehetőségeinek biztosítása érdekében egy településen felhasználható forrás a Program teljes időtávja alatt nem haladhatja meg a HFS keretösszegének 20%-át”. Emellett köteles biztosítani a szférák forráshoz jutásának esélyegyenlőségét is, mely szabályok érvényesítésére belső eljárásrendet dolgoz ki.

3. A HACS által felhasználható legmagasabb működési és animációs költség 68366423,-Ft, amelynek részletes szabályai a Támogatói Okiratban kerültek rögzítésre.

4. a HFS megvalósítása, valamint a működési és animációs tevékenységek kapcsán felmerülő számszerűsített vállalásokat a HFS-ben, a Támogatói Okiratban és a és Együttműködési Megállapodásban rögzítettek szerint teljesíti;

A pályázatok kiválasztásával kapcsolatos döntéshozatali folyamat

Mind az egyesület legfelsőbb döntéshozó szerve, a Közgyűlés, mely a LEADER program keretében a HFS elfogadásáért felel, mind a vezető tisztségviselők által alkotott elnökség és FB, mind pedig a pályázatokat bíráló Helyi Bíráló Bizottság a KSK rendelet 34. cikk (3) b) pontjának megfelelően került összeállításra és annak megfelelően működik.

A HFS tervezés jelenlegi fázisában néhány innovatívnak szánt működési, szervezeti intézkedésünket fel kellett függeszteni. Ezek a kommunikáció terén a honlap teljes megújítása, a szakmai munka terén pedig a mentori hálózat működtetése. Ennek oka, hogy a rendelkezésre álló tervezési költségvetés felhasználásának időszaka meghosszabbításra került két hónappal, így az általános működésre kell fordítanunk ezeket a forrásokat.

Amennyiben átláthatóvá és tervezhetővé válik a HACS finanszírozása, a támogatási összeg lehívása, abban az esetben a HFS jelen fejezetét átdolgozzuk és kiegészítjük a felfüggesztett intézkedések bemutatásával.

A HBB működést jelenleg a korábbi programozási időszakhoz hasonlóan tervezzük, mivel jelenleg semmilyen információ nem áll rendelkezésünkre, amely alapján a pályázatok meghirdetésének, befogadásának, feldolgozásának, előterjesztésének, döntéshozatalának, szerződéskötésének, megvalósításának és elszámolásának mechanizmusát ismernénk.

Ezen információk hiányában felelős döntéshozatali struktúra és eljárásrend nem alakítható ki.

Amennyiben a pályázati eljárásrend lehetővé teszi, a pályázatokat a munkaszervezet fogadja be és hiánypótoltatja, terjeszti elő a HBB számára.

Mivel a munkaszervezet tekintetében 2 fő munkavállalóval tudunk számolni, melyek közül egy fő a munkáltatói jogokat gyakorló munkaszervezet vezető, összeférhetetlenség esetén megbízási jogviszonyba kívánunk pályázatkezelőket foglalkoztatni, tervezetten gyakorlott, más HACS-oknál tapasztalatot szerzett szakember(ek) személyében.

A négy szem elvét betartva minden pályázatot két fő ellenőriz, kiadmányozási joggal a munkaszervezet vezető rendelkezik az előkészítés időszakában, távolléte esetén a helyettese.

Az előkészített anyagokat a HBB elé terjeszti a munkaszervezet, összeférhetetlenség esetén a HBB rendes tagja helyett a munkaszervezet vezető póttagot hív a pályázat értékeléséhez.

A döntések tekintetében aláírási joggal az elnök rendelkezik, távolléte esetén az alelnök.

8.4. Kommunikációs terv

A Bakony és Balaton KKKE az elmúlt programozási időszakban is jelentős figyelmet fordított a térségi és országos kommunikációs feladatok ellátására, a külső és belső PR szakszerű megvalósulására. Az egyesület tagságával rendszeres kapcsolatban áll az egyesület munkaszervezete, minden fontosabb információról legalább havi rendszerességgel hírlevélben adtunk tájékoztatást.

Helyi szinten az önkormányzatokra támaszkodtunk leginkább, így 2010-től közös kommunikációs programot valósítottunk meg, melynek célja a LEADER program és a pályázati lehetőségek népszerűsítése, valamint az egyesület tevékenységének megismertetése volt.

A program keretében minden önkormányzatnál:

- o LEADER faliújságot helyeztünk el, folyamatosan frissített hírekkel.
- o Az önkormányzat honlapján bannerben jelent meg az egyesület, közvetlen átlinkelési lehetőséggel, aktuális információkkal.
- o Ahol lehetőség volt rá, a helyi újságban rendszeresen közöltünk információkat.
- o LEADER sátorral részt vettünk helyi rendezvényeken.

A programot a működési keret terhére finanszíroztuk.

Emellett folyamatosan frissített információkkal láttuk el honlapunkat: www.bakonyesbalaton.hu

Elindítottuk tematikus honlapjainkat: www.ertekesminoseg.hu; www.akadalymentesbalaton.hu.

Közösségi oldalainkon aktív kommunikációt folytatunk.

A 2014-2020-as programozási időszakban is alapvetően ezekre a kommunikációs felületekre támaszkodunk, elsősorban azért, mert az önkormányzatokon és tagságunkon keresztül tudjuk a legintenzívebben elérni a települések lakosait. A fejlesztésekben, közösségi aktivitásban érdekelt szereplők a közösségi média és az internet aktív használói, így őket a modern kommunikációs csatornákon keresztül is megszólítjuk.

A HFS több célcsoportra is fókuszál, akiknek az intézkedésekkel megoldási lehetőségeket kínálunk:

- 1) önkormányzatok,
- 2) mikrovállalkozások és vállalkozást indítani tervezők,
- 3) mezőgazdasági termelők,
- 4) civil szervezetek, egyházak,
- 5) alapfokú oktatási intézmények tanulói, tanárai.

A forrás szűkösségére való tekintettel elsősorban az ingyenesen, vagy kis költségráfordítással igénybe vehető eszközökre koncentrálunk a kommunikációban:

- o honlapok, közösségi oldalak,
- o helyi újságok,
- o önkormányzati honlapok.
- o A kommunikációban emellett jelentős hangsúly fektetünk a személyes felkeresésre, fókuszcsoportos beszélgetésekre a programozási időszak alatt is, amely tevékenységbe tagjainkat is aktívan be kívánjuk vonni.

Az akciócsoportról és a pályázati lehetőségekről továbbra is fő honlapunkon keresztül szerezhetnek az érintettek információt.

A honlap struktúrája tervezetten 2016. március végétől megújítani terveztük, ezt a döntést átmenetileg felfüggesztettük a kialakult alulfinanszírozásra való tekintettel.

A kommunikációs tevékenységet a munkaszervezet vezető irányítja megfelelő egyetemi szintű szaktudás birtokában.

A honlap technikai háttérét a többszörösen kitüntetett InterWord Kft és IW Marketing Kft. biztosítja.

A munkaszervezet alacsony létszámára való tekintettel a honlap és közösségi oldal friss információval való ellátását, az egyesülettel már sikeres kommunikációs programokat megvalósító Caracol Bt. és a Balaton térségfejlesztő Szociális Szövetkezet biztosítja.

A HACS tagságából Halmos György újságíró, média szakember segíti a megfelelő színvonalú és minőségű anyagok megszületését.

A HFS tervezése kapcsán honlapunkon, hírleveleinkben és a személyes konzultációs lehetőségek alkalmával biztosítottuk a tartalom, és irányok megalapozását szolgáló észrevételek megtételét.

A TKCS üléseiről, a szakmai programokról megosztottuk az emlékeztetőket és az előadásokat.

A HACS költségvetése és a LEADER működési támogatás jelentős, önálló kommunikációs tevékenység tervezését nem teszi lehetővé, a 2014-2020-as időszakban elsősorban a honlapra és rendezvényekre tervezett költségkeret terhére oldjuk meg ezt a feladatot.

A tervezett éves költségkeret: 1.300.000 Ft.

kommunikációs felület	alkalmazás gyakorisága	felelős	költség
honlap www.bakonyesbalaton.hu tematikus honlap www.ertekesminoseg.hu www.akadalymentesbalaton.hu tematikus közösségi oldalakkal	havonta több alkalommal friss hírekkel	Balaton Térségfejlesztő Szociális Szövetkezet	163.000 Ft/hó
Facebook BakonyesBalatonKeletiKapuja	havonta több alkalommal friss hírekkel	munkaszervezet és megbízott szolgáltatók	
önkormányzati honlapok	negyedévente	munkaszervezet	ingyenes
önkormányzati helyi újságok	negyedévente, vagy megjelenés gyakoriságában	munkaszervezet, tagság	egyedi árak alapján 10.000-15.000 Ft/negyedév
önkormányzati LEADER hirdetőtáblák	a pályázati információk szükségessége szerint	munkaszervezet, tagság	-
egyéb nyomtatott médium	eseti beszámolók az eredményekről	munkaszervezet, elnökség	50.000 Ft/év
helyi televíziók	pályázati források tükrében eseti jelleggel	munkaszervezet, elnökség	áránlat szerint

8.5. Monitoring és értékelési terv

A tervezett intézkedések tekintetében:

A tervezett indikátorok mérést évente tervezzük, melyet elektronikus úton küldenek meg a nyertes pályázók.

Az adatok feldolgozását a munkaszervezet végzi el, az eredményeket honlapukon és közösségi oldalunkon hozzuk nyilvánosságra.

Esélyegyenlőségi szempontok vizsgálata:

A fő indikátorokhoz a monitoring során elemző alindikátorokat teszünk, amely alapján elemezni tudjuk:

- a munkahelyek tekintetében a hátrányos helyzetű foglalkoztatottak helyzetét.
- A tudásátadó programok tekintetében
 - o a nők – férfiak,
 - o 25 év alattiak és 25 év felettiak részvételét.

Tervezett Indikátorok és célértékek mérése

Ssz	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek	Adat forrása és a gyűjtés gyakorisága	értékelés, visszacsatolás
1	Mikrovállalkozások tudásátadási programmal összekapcsolt kisléptékű fejlesztése	Megtartott munkahelyek száma	94 FTE	pályázó kiinduló adat a pályázatban, majd projektzáraskor	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
		Létrehozott munkahelyek száma	8 FTE	pályázó kiinduló adat a pályázatban, majd projektzáraskor	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
		tudásátadó programon résztvevők száma	30 fő	pályázótól évente	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
		új minősítési rendszer tagok száma	25 db	HACS nyilvántartás	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
		új együttműködések kialakulása	30 db	pályázótól évente	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
2	Helyi identitást és közösségi együttműködést segítő fejlesztések támogatás	kialakított együttműködések száma	40 db	pályázótól projekt zárásakor	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
		együttműködésekben résztvevők száma	400 fő	pályázótól projekt zárásakor	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
		LEADER programról szóló információkkal elérték száma	25.000 fő	pályázótól projekt zárásakor	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag

3	Civil szervezetek közösségépítő tevékenységét erősítő beruházások, programok támogatása	kialakított együttműködések száma	40db	pályázótól projekt zárásakor	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
		együttműködésekben résztvevők száma	400 fő	pályázótól projekt zárásakor	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag
		LEADER programról szóló információkkal elérték száma	25.000 fő	pályázótól projekt zárásakor	adatgyűjtést követően évente egy elemző anyag

A HACS saját teljesítményének és a HFS végrehajtás értékelése és monitoringja

- I. A tevékenység kiterjed a HACS működése tekintetében:
 - I.1. a tagság aktivitására
 - I.2. a munkaszervezet ügyviteli és tanácsadási kapacitására
 - I.3. a kommunikáció értékelésére
 - I.4. a pályázati felhívásokkal kapcsolatos visszajelzésekre
 - I.5. pénzügyi teljesítés

A tevékenység kiterjed a HACS működése tekintetében:	mérés módja és gyakorisága	értékelés visszacsatolás
a tagság aktivitására	a HACS részvételi dokumentumainak elemzése évente	éves rendszerességgel beszámolás a közgyűlésnek
a munkaszervezet ügyviteli és tanácsadási kapacitására	a HACS részvételi dokumentumainak elemzése évente	éves rendszerességgel beszámolás a közgyűlésnek
a kommunikáció értékelésére	kommunikációs csatornákon keresztül kérdőíves megkeresések évente	éves rendszerességgel beszámolás a közgyűlésnek
a pályázati felhívásokkal kapcsolatos visszajelzésekre	személyes és online kérdőíves megkeresések folyamatos gyűjtés, évente elemzés	éves rendszerességgel beszámolás a közgyűlésnek
pénzügyi teljesítés	éves költségvetés előrehaladásának, forrásfelhasználás elemzése, cash-flow táblázat havi rendszerességgel	éves rendszerességgel beszámolás a közgyűlésnek

- II. A HFS értékelése tekintetében
 - II.1. beérkező pályázatok száma
 - II.2. beérkező pályázatok minősége
 - II.3. beérkező pályázatok támogatási aránya
 - II.4. pályázók véleménye
 - II.5. forrásallokáció

A HFS értékelése tekintetében	mérés módja és gyakorisága	értékelés visszacsatolás
beérkező pályázatok száma	HACS dokumentumainak elemzése, lezárt pályázati időszakonként	pályázati időszakonként elemzés megjelentetése a honlapon

beérkező pályázatok minősége	HACS dokumentumainak elemzése, lezárt pályázati időszakonként	pályázati időszakonként elemzés megjelentetése a honlapon
beérkező pályázatok támogatási aránya	HACS dokumentumainak elemzése, lezárt pályázati időszakonként	pályázati időszakonként elemzés megjelentetése a honlapon
pályázók véleménye	személyes és online kérdőíves megkeresése	pályázati időszakonként elemzés megjelentetése a honlapon
forrásallokáció	pályázati időszakonként gazdaságfejlesztési/közösségfejlesztési források arányának vizsgálata, fejlesztési források/működési források arányának vizsgálata	pályázati időszakonként elemzés megjelentetése a honlapon

A monitoring feladatok ellátását a HACS munkaszervezet végzi, a jelentéseket az elnökség előterjesztése alapján a közgyűlés fogadja el.

9. Indikatív pénzügyi terv

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)								
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1	Mikrovállalkozások tudásátadási programmal összekapcsolt kisléptékű fejlesztése.	0	0	105,75	52,875	51,375	210	58,83083
	GAZDASÁGFEJLESZTÉS ÖSSZESEN	0	0	105,75	52,875	51,375	210	58,83083
2	Helyi identitást és közösségi együttműködést segítő fejlesztések támogatása	0	0	101,96454	25,491135	0	127,455675	35,7063
3.	Civil szervezetek működési feltételeinek és közösségépítő tevékenységének támogatása	0	0	12	7,5	0	19,5	5,462863
	KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ÖSSZESEN	0	0	113,96454	32,991135	0	146,455675	41,16917
	Összesen	0	0	219,71454	85,866135	51,375	356,955675	100

2020-ban a visszacsorgó források kerülnek ismét összevonva az 1. intézkedésre meghirdetésre.

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	Forrás: EMVA LEADER 19.4 alintézkedés					
	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen
Működési költségek	6536	11815	10177	9664	9664	47856
Animációs költségek	2801	5064	4361	4142	4142	20510
Egyéb tervezett bevételek[1]	10232	23666	7107	4732	4732	50469
Összesen	19569	40545	21645	18538	18538	118835

MELLÉKLETEK

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

1.1

TEÁOR 2008 gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszeréről STRUKTÚRA alapján NEM támogatott tevékenységek:

A NEMZETGAZDASÁGI ÁG – MEZŐGAZDASÁG, ERŐGAZDÁLKODÁS HALÁSZAT teljes egészében

B. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - BÁNYÁSZAT, KŐFEJTÉS teljes egészében

D. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - VILLAMOSENERGIA-, GÁZ-, GŐZELLÁTÁS, LÉGKONDITIONÁLÁS teljes egészében

E. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - VÍZELLÁTÁS; SZENNYVÍZ GYÚJTÁSA, KEZELÉSE, HULLADÉKGAZDÁLKODÁS, SZENNYEZŐDÉSMENTESÍTÉS teljes egészében

F. NEMZETGAZDASÁGI ÁG – ÉPÍTŐIPAR teljes egészében

G. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - KERESKEDELEM, GÉPJÁRMŰJAVÍTÁS

45			
45.1		Gépjármű-, motorkerékpár kereskedelme, javítása	
Gépjármű-kereskedelem			
		45.11	Személygépjármű-, könnyűgépjármű-kereskedelme
		45.19	Egyéb gépjármű-kereskedelme
	45.3		Gépjárműalkatrész-kereskedelem
		45.31	Gépjárműalkatrész-nagykereskedelem
		45.32	Gépjárműalkatrész-kiskereskedelem
	45.4		Motorkerékpár, -alkatrész kereskedelme, javítása
		45.40	Motorkerékpár, -alkatrész kereskedelme, javítása
46			
46.1		Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	
Ügynöki nagykereskedelem			
		46.11	Mezőgazdasági termék ügynöki nagykereskedelme
		46.12	Alapanyag, üzemanyag ügynöki nagykereskedelme
		46.13	Fa-, építési anyag ügynöki nagykereskedelme
		46.14	Gép, hajó, repülőgép ügynöki nagykereskedelme
		46.15	Bútor, háztartási áru, fémáru ügynöki nagykereskedelme
		46.16	Textil, ruházat, lábbeli, bőráru ügynöki nagykereskedelme
		46.17	Élelmiszer, ital, dohányáru ügynöki nagykereskedelme
		46.18	Egyéb termék ügynöki nagykereskedelme
		46.19	Vegyes termékkörű ügynöki nagykereskedelem

	46.2		Mezőgazdasági nyersanyag, élőállat nagykereskedelme
		46.21	Gabona-, dohány-, vetőmag-, takarmány- nagykereskedelme
		46.22	Dísznövény nagykereskedelme
		46.23	Élőállat nagykereskedelme
		46.24	Bőr nagykereskedelme
	46.3		Élelmiszer, ital, dohányáru nagykereskedelme
		46.31	Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem
		46.32	Hús-, húskészítmény nagykereskedelme
		46.33	Tejtermék, tojás, zsiradék nagykereskedelme
		46.34	Ital nagykereskedelme
		46.35	Dohányáru nagykereskedelme
		46.36	Cukor, édesség, nagykereskedelme
		46.37	Kávé-, tea-, kakaó-, fűszer- nagykereskedelem
		46.38	Egyéb élelmiszer nagykereskedelme
		46.39	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme
	46.4		Háztartási cikk nagykereskedelme
		46.41	Textil-nagykereskedelem
		46.42	Ruházat, lábbeli nagykereskedelme
		46.43	Elektronikus háztartási cikk nagykereskedelme
		46.44	Porcelán-, üvegáru-, tisztítószer- nagykereskedelem
		46.45	Illatszer nagykereskedelme
		46.46	Gyógyszer, gyógyászati termék nagykereskedelme
		46.47	Bútor, szőnyeg, világító berendezés nagykereskedelme
		46.48	Óra-, ékszer-nagykereskedelem
		46.49	Egyéb háztartási cikk nagykereskedelme m.n.s.
	46.5		Információtechnológiai, híradástechnikai termék nagykereskedelme
		46.51	Számítógép, periféria, szoftver nagykereskedelme
		46.52	Elektronikus, híradástechnikai berendezés, és alkatrészei nagykereskedelme
	46.6		Egyéb gép, berendezés, tartozék nagykereskedelme
		46.61	Mezőgazdasági gép, berendezés nagykereskedelme
		46.62	Szerszámgép-nagykereskedelem
		46.63	Bányászati-, építőipari gép nagykereskedelme
		46.64	Textilipari gép, varró-, kötőgép nagykereskedelme

		46.65	Irodabútor-nagykereskedelem
		46.66	Egyéb irodagép, -berendezés nagykereskedelme
		46.69	Egyéb m.n.s. gép, berendezés nagykereskedelme
	46.7		Egyéb szakosodott nagykereskedelem
		46.71	Üzem-, tüzelőanyag nagykereskedelme
		46.72	Fém-, érc-nagykereskedelem
		46.73	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem
		46.74	Fémáru-, szerelvény, fűtési berendezés nagykereskedelme
		46.75	Vegyí áru nagykereskedelme
		46.76	Egyéb termelési célú termék nagykereskedelme
		46.77	Hulladék-nagykereskedelem
	46.9		Vegyestermékkörű nagykereskedelem
		46.90	Vegyestermékkörű nagykereskedelem
	47.3 (1)		Gépjármű-üzemanyag kiskereskedelem
		47.30	Gépjármű-üzemanyag kiskereskedelem
		47.79	Használtcikk bolti kiskereskedelem

H. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - SZÁLLÍTÁS, RAKTÁROZÁS teljes egészében

J. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - INFORMÁCIÓ, KOMMUNIKÁCIÓ

60			
60.1			Műsorösszeállítás, műsorszolgáltatás
Rádió műsorszolgáltatás			
		60.10	Rádió műsorszolgáltatás
	60.2		Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása
		60.20	Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása
61			
61.1			Távközlés
Vezetékes távközlés			
		61.10	Vezetékes távközlés
	61.2		Vezeték nélküli távközlés
		61.20	Vezeték nélküli távközlés
	61.3		Műholdas távközlés
		61.30	Műholdas távközlés
	61.9		Egyéb távközlés
		61.90	Egyéb távközlés

K. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - PÉNZÜGYI, BIZTOSÍTÁSI TEVÉKENYSÉG teljes egészében

L. NEMZETGAZDASÁGI ÁG – INGATLANÜGYLETEK teljes egészében

68			
68.1			Ingatlanügyletek
Saját tulajdonú ingatlan adásvétele			
		68.10	Saját tulajdonú ingatlan adásvétele
	68.2		Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése

		68.20	Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
	68.3		Ingyanügynöki, -kezelési szolgáltatás
		68.31	Ingyanügynöki tevékenység
		68.32	Ingyanlankezelés

N. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - ADMINISZTRATÍV ÉS SZOLGÁLTATÁST TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉG

		77.31	Mezőgazdasági gép kölcsönzése
		77.32	Építőipari gép kölcsönzése
		77.35	Légi szállítóeszköz kölcsönzése
		77.39	Egyéb gép, tárgyi eszköz kölcsönzése
	77.4		Immateriális javak kölcsönzése
		77.40	Immateriális javak kölcsönzése
78			
78.1			Munkaerőpiaci szolgáltatás
Munkaközvetítés			
		78.10	Munkaközvetítés
	78.2		Időszaki munkaerő közvetítése
		78.20	Időszaki munkaerő közvetítése
	78.3		Egyéb emberi erőforrás ellátás, gazdálkodás
		78.30	Egyéb emberi erőforrás ellátás, gazdálkodás
80			
80.1			Biztonsági, nyomozói tevékenység
Személybiztonsági tevékenység			
		80.10	Személybiztonsági tevékenység
	80.2		Biztonsági rendszer szolgáltatás
		80.20	Biztonsági rendszer szolgáltatás
	80.3		Nyomozás
		80.30	Nyomozás
81			
81.1			Építmény üzemeltetés, zöldterület-kezelés
Építmény-üzemeltetés			
		81.10	Építményüzemeltetés

O. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - KÖZIGAZGATÁS, VÉDELEM; KÖTELEZŐ TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS teljes egészében

P. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - OKTATÁS

85			
85.1		Oktatás	
Iskolai előkészítő oktatás			
		85.10	Iskolai előkészítő oktatás
	85.2		Alapfokú oktatás
		85.20	Alapfokú oktatás
	85.3		Középfokú oktatás
		85.31	Általános középfokú oktatás
		85.32	Szakmai középfokú oktatás

	85.4		Felső szintű oktatás
		85.41	Felső szintű, nem felsőfokú oktatás
		85.42	Felsőfokú oktatás

Q. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - HUMÁN-EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS teljes egészében

R. NEMZETGAZDASÁGI ÁG – MŰVÉSZET, SZÓRAKOZTATÁS

91			
91.0		Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység	
Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység			
		91.01	Könyvtári, levéltári tevékenység
92			
92.0		Szerencsejáték, fogadás	
Szerencsejáték, fogadás			
		92.00	Szerencsejáték, fogadás
Sporttevékenység			
		93.12	Sportegyesületi tevékenység

S. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - EGYÉB SZOLGÁLTATÁS

94			
94.1		Érdekképviselő	
Vállalkozói, szakmai érdekképviselő			
		94.11	Vállalkozói, munkaadói érdekképviselő
		94.12	Szakmai érdekképviselő
	94.2		Szakszervezeti tevékenység
		94.20	Szakszervezeti tevékenység
	94.9		Egyéb közösségi, társadalmi tevékenység
		94.91	Egyházi tevékenység
		94.92	Politikai tevékenység
		94.99	M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység
95			

T. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - HÁZTARTÁS MUNKAADÓI TEVÉKENYSÉGE; TERMÉK ELŐÁLLÍTÁSA, SZOLGÁLTATÁS VÉGZÉSE SAJÁT FOGYASZTÁSRA teljes egészében

U. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - TERÜLETEN KÍVÜLI SZERVEZET teljes egészében

2. SZÁMÚ MELLÉKLET

2.1 Településenként igényelhető minimum és maximum támogatási összeg:

	Település	igényelhető minimum támogatási összeg	maximum igényelhető támogatás összege
1	Alsóörs	250.000 Ft	2.836.000 Ft
2	Balatonalmádi	250.000 Ft	16.033.333 Ft
3	Balatonfőkajár	250.000 Ft	5 970 855 Ft
4	Balatonfűzfő	250.000 Ft	9 600 855 Ft
5	Balatonkenese	250.000 Ft	4 396 000 Ft
6	Berhida	250.000 Ft	10 224 000 Ft
7	Csajág	250.000 Ft	4 680 000 Ft
8	Felsőörs	250.000 Ft	5 467 000 Ft
9	Hajmáskér	250.000 Ft	8 568 855 Ft
10	Jásd	250.000 Ft	4 065 000 Ft
11	Királyszentistván	250.000 Ft	4 365 855 Ft
12	Küngös	250.000 Ft	4 275 855 Ft
13	Litér	250.000 Ft	7 050 000 Ft
14	Öskü	250.000 Ft	6 750 000 Ft
15	Ósi	250.000 Ft	8 770 855 Ft
16	Papkeszi	250.000 Ft	5 281 000 Ft
17	Sóly	250.000 Ft	2 679 675 Ft
18	Szentkirályszabadja	250.000 Ft	6 725 000 Ft
19	Tés	250.000 Ft	6 040 855 Ft
20	Vilonya	250.000 Ft	3 675 000 Ft

A HACS szándéka alapján a 2. intézkedés tekintetében 1 db pályázati felhívás jelenik meg, melyben 1-20 számú alintézkedés támogatási forrása kerül nevesítésre.

Amennyiben erre a felhívás keretrendszere nem ad lehetőséget az intézkedés 20 pályázati felhívás keretében település specifikusan jelenik meg.

A települési szintű lehatárolás szakmai indoka, hogy a 2014-2020-as támogatási időszakban rendelkezésre álló alacsony forráskeret mellett is a HACS szükségesnek tartja, hogy minden a tervezési időszakban a vidék- és közösségfejlesztés terén projektmegvalósítási szándékát jelző településen valósulhasson meg ismételt EMVA forrásból LEADER szellemiségben kialakított projekt.

3. SZÁMÚ MELLÉKLET

3.1 Egyesület megalakulása és módosítások

Bakony és Balaton Keleti Kapuja Egyesület:

Jogerőre emelkedésének időpontja	2008.08.06.
Bejegyzés típus	Új bejegyzés
Bejegyzés dátuma	2008.08.06.
Régi nyilvántartási szám formátum	2960/2008
Létesítő okirat kelte	2008.06.10.

Bakony és Balaton Kelti Kapuja Közhasznú Egyesület (közhasznú jogállás megszerzése):

jogerőre emelkedésének időpontja	2010.04.15.
Bejegyzés típus	Változtatás
Bejegyzés dátuma	2010.04.15.
Régi nyilvántartási szám formátum	2960/2008
Létesítő okirat kelte	2010.03.03.
Közhasznúsági fokozat	Közhasznú

Közhasznú jogállás megtartása az új civil tv. szerint:

Bejegyzés dátuma	2015.03.18.
Régi nyilvántartási szám formátum	2960/2008
Létesítő okirat kelte	2014.07.16.
Közhasznúsági fokozat	Közhasznú

3.2 Az Egyesület tevékenységei:

3.2.1

Az Egyesület közhasznú feladatai a 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról alapján

Közfeladat	Jogsabály	magyarázat
vidékfejlesztési feladat	1698/2005/EK tanácsi rendelet 4. SZAKASZ 4. Tengely Leader 61. cikk 2007. évi XVII. törvény a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről 54/2011. (VI. 10.) VM rendelet a LEADER Helyi Akciócsoportok működéséről 30/2012. (III. 24.) VM rendelet a LEADER Helyi Akciócsoportok feladat ellátásához az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatás részletes feltételeiről	Állami feladat a LEADER HACS-okon keresztül LEADER címbirtokosként az egyesület feladata az érintett térség (22 település) vidékfejlesztési tevékenységének koordinálása, a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításán, projektgeneráláson és projekt megvalósításon keresztül.
hazai és nemzetközi közösség és hálózatépítő tevékenység	1698/2005/EK tanácsi rendelet 4. SZAKASZ 4. Tengely Leader 61. cikk 2007. évi XVII. törvény a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről 54/2011. (VI. 10.) VM rendelet a LEADER Helyi Akciócsoportok működéséről 30/2012. (III. 24.) VM rendelet a LEADER Helyi Akciócsoportok feladat ellátásához az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatás részletes feltételeiről	Állami feladat a LEADER HACS-okon keresztül
területfejlesztési tevékenység	1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről	állami feladat és megyei önkormányzati feladat
Közösségi kulturális hagyományok, értékek ápolásának/ művelődésre szerveződő közösségek tevékenységének/ a lakosság életmódja javítását szolgáló kulturális célok megvalósításának támogatása; művészeti intézmények/lakossági művészeti kezdeményezések, önszerveződések támogatása, a művészi alkotó munka feltételeinek javítása, a művészeti értékek létrehozásának, megőrzésének segítése	1991. évi XX. tv. a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről 121. § a)-b)	A települési önkormányzat és a megyei önkormányzat feladata
a kulturális örökség helyi védelme, a helyi közművelődési tevékenység támogatása	2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország helyi önkormányzatairól 13. § (1) 7.	A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok
A kiemelt kulturális örökség védelme	2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország helyi önkormányzatairól 23. § (5) 17.	Az önkormányzat feladata

az egészséges életmód és a szabadidősport gyakorlása feltételeinek megteremtése; sportfinanszírozás; a gyermek- és ifjúsági sport, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, valamint a fogyatékosok sportjának támogatása	2004. évi I. tv. a sportról 49. § c)-e)	Állami feladat
Felnőttképzési tevékenység: meghatározott jogalanyok e törvénynek megfelelő, saját képzési programja alapján megvalósuló iskolarendszeren kívüli olyan képzése, amely célja szerint meghatározott képzettség megszerzésére, kompetencia elsajátítására irányuló általános, nyelvi vagy szakmai képzés; a felnőttképzéshez kapcsolódó szolgáltatás. Hátrányos helyzetűek munkaerőpiacon való elhelyezkedésének támogatása	2001. évi CL. tv. a felnőttképzésről 3. § (2) a) b)	Az állam mindenki számára biztosítja a felnőttképzésben való részvételhez való jogot.
Támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, erősíti a település önfenntartó képességét	2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország helyi önkormányzatairól 6. § a)-b)	A helyi önkormányzat a feladatai körében támogatja a lakosság önszerveződő közösségeinek a tevékenységét, együttműködik e közösségekkel
Helyi értékek, hungarikumok rendszerének kialakítása ápolása, gondozása	2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról	települési önkormányzat, megyei önkormányzat és az Állam feladata
Helyi termékek piacra jutásának támogatása, helyi minősítési rendszer kialakítása	52/2010. (IV. 30.) FVM rendelet a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről 19/2004. (II. 26.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet az élelmiszerek jelöléséről szóló	Állami feladat
A fogyasztók érdekeinek/ jogainak érvényesítése, érdekek védelmében; tájékoztatás, a tudatos fogyasztói magatartás elősegítése, a fogyasztók tájékozottságának javítása, közvélemény tájékoztatása	1997. évi CLV. tv. a fogyasztóvédelemről 45. § (1) a)-k)	Az állam és a helyi önkormányzatok előmozdítják és támogatják a fogyasztói érdekek képviseletét ellátó egyesületeket

Település- és térségfejlesztés tekintetében különösen

- az érintett területre vonatkozó tanulmányok készítése;
- a területre és a helyi fejlesztési terv vonatkozó tájékoztatásra irányuló intézkedések;

- a helyi fejlesztési terv előkészítésében és végrehajtásában közreműködő személyzet képzése;
- promóciós rendezvények és vezetőképzés;
- helyi fejlesztési terv végrehajtása.
- jól azonosított szubregionális vidéki területekre irányuló területalapú, helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása, multiszektorális tervezése és végrehajtása, a helyi gazdaság különböző ágazatainak szereplői és projektjei közötti kölcsönhatáson alapulva;
- helyi köz- és magánszférabeli partnerségek kialakítása;
- a helyi fejlesztési stratégiák megvalósítására vonatkozó döntéshozatal;
- az Egyesület működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatok és tevékenységek;
- a helyi fejlesztési terv/stratégia megvalósításának pénzügyi igazgatása;
- részvétel a belföldi és az európai hálózatok találkozóin;
- a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott animációs és hálózatépítési (networking) feladatok teljesítése;
- Helyi Fejlesztési Stratégiára vonatkozó információszolgáltatás;
- az emberi erőforrások fejlesztése a helyi együttműködés és partnerség elősegítése érdekében; konfliktuskezelés;
- a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását célzó projektek vonatkozásában a több szektorra kiterjedő együttműködések ösztönzése és támogatása;
- az Egyesület tevékenységének népszerűsítése;
- a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában résztvevő partnerek képzése;
- az Egyesület tagjainak képzése a Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtása érdekében;
- az érintett területekre vonatkozó tanulmányok készítése;
- az Egyesület képviselte különböző tanácskozásokon és eseményeken.

3.2.2

Adószám	Név
19383578-1-19	BAKONY ÉS BALATON KELETI KAPUJA KÖZHASZNÚ EGYESÜLET

TEÁOR'08:	
9499	M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység
9411	Vállalkozói, munkaadói érdekképviselő
9329	M.n.s. egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység
8559	M.n.s. egyéb oktatás
8230	Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése
8211	Összetett adminisztratív szolgáltatás
7740	Immateriális javak kölcsönzése
7490	M.n.s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
5911	Film-, video-, televízióműsor-gyártás

3.3

Közyűlés

- az alapszabály elfogadása, módosítása;
- az SZMSZ elfogadása, módosítása;
- az Egyesület megszűnésének, vagy más Egyesülettel egyesülésének kimondása;
- a tagdíj mértékének megállapítása;
- az éves költségvetés meghatározása és elfogadása;

- az Elnökségi éves beszámoló elfogadása;
- az Elnökség által a tagsági jogviszony kérdésében hozott határozat elleni fellebbezés elbírálása;
- a Felügyelő Bizottság működési szabályzatának meghatározása;
- döntés minden olyan ügyben, amit a jogszabály, az alapszabály a Közgyűlés hatáskörébe utal, vagy amelyet – a jogszabály által delegált feladat ellátásához kapcsolódó ügyeket kivéve – az Elnökség a Közgyűlés elé terjeszt;
- az Elnök, az Alelnök és az Elnökség valamint a Felügyelő Bizottság megválasztása;
- az Egyesület által kidolgozott hosszú- és középtávú fejlesztési program és módosításainak elfogadása;
- közhasznú jelentés elfogadása

Elnökség

- képviselőt delegálhat egyéb szervezetekbe;
- kiválasztja a Munkaszervezet vezetéséért felelős Munkaszervezet vezetőt;
- dönt két Közgyűlés közötti időszak között az Egyesület ügyeiben - kivéve azokat a tárgyköröket, amelyeket az alapszabály, vagy jogszabály a Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe, vagy más személy, egység hatáskörébe utal - különösen:
 - dönt a pártoló tag felvételéről;
 - határoz rendes tag és pártoló tag törlése ügyében;
 - elkészíti az éves beszámolót;
 - dönt a helyi vidékfejlesztési stratégia/terv végrehajtása során felmerülő feladat ellátásával összefüggő, Munkaszervezet vezető által összeállított kérelem elfogadásáról, esetleges visszautalásáról;
 - dönt az Elnök által felterjesztett támogatási rangsor(ok) alapján a forrás(ok) allokációjáról;
 - utasítja az Elnököt a forrásallokáció során feltárt eljárási hibák javítására.
- állást foglal, véleményez az Vidékfejlesztési Programmal kapcsolatos szakmai kérdésekben

Elnök

- szervezi az Elnökség és a Közgyűlés munkáját;
- összehívja és vezeti az Elnökség üléseit, valamint a Közgyűlést;
- intézkedik és dönt a Közgyűlés, az Elnökség által hatáskörébe utalt ügyekben;
- felügyeli az Egyesület gazdasági ügyeinek alakulását,
- tevékenységről beszámol az Elnökség soron következő ülésén;
- az Egyesület bankszámlája felett önállóan rendelkezik,
- felvilágosítást, tájékoztatást ad az Egyesület tevékenységéről,
- gondoskodik a Közgyűlés és Elnökség határozatainak végrehajtásáról
- gondoskodik a III. és/vagy IV. tengelyes intézkedések végrehajtásáról gondoskodik a III. és/vagy IV. tengelyes végrehajtása érdekében, a feladatok ellátásához szükséges támogatási és kifizetési kérelmek benyújtásáról

Munkaszervezet vezető

- gondoskodik a Munkaszervezet vezetéséről;
- gyakorolja a munkáltatói jogokat a Munkaszervezet dolgozói vonatkozásában;
- eljár és dönt a Közgyűlés és az Elnökség által hatáskörébe utalt ügyekben;
- gondoskodik az Egyesület nyilvántartásainak vezetéséről;
- gondoskodik a III. és/vagy IV. tengelyes intézkedések végrehajtása érdekében, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal útmutatásával összhangban az Egyesület Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) elkészítéséről, javaslatot tesz annak módosítására.
- az elnökséggel egyetértésben gondoskodik az egyesület álláspontjának képviseletéről szakmai kérdésekkel kapcsolatban

Munkaszervezet

- A Munkaszervezet az Egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, az Egyesület tevékenységét segítő iroda. Szervezeti felépítése, feladatai, létszáma az Egyesület tevékenységeihez igazodóan változhat, amely a Szervezeti és Működési Szabályzatban kerül meghatározásra.
- A Munkaszervezet munkáját a hivatal vezetőjeként a Munkaszervezet vezető irányítja. A Munkaszervezet vezető kiválasztásáról az Elnökség gondoskodik. A Munkaszervezet vezetői tisztséget az Egyesület természetes személy tagja, nem természetes személy tag törvényes képviselője, illetve külső személy is elláthat.
- A Munkaszervezet dolgozói tevékenységüket munkaviszony keretében látják el. A munkáltatói jogkört az Munkaszervezet vezető gyakorolja

Felügyelő Bizottság

- az Egyesület pénz- és vagyonkezelésének vizsgálata;
- a társadalmi szervezetek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok és egyéb kötelező előírások betartásának ellenőrzése;
- tagdíjak befizetésének ellenőrzése;
- az éves mérleg felülvizsgálata;
- a gazdálkodás célszerűségének, szabályszerűségének, az előirányzott bevételek és kiadások teljesítésének évenkénti vizsgálata;
- a bizonylati fegyelem betartásának ellenőrzése;
- az Egyesületi vagyon megóvása érdekében szükséges intézkedések megtételének ellenőrzése.
 - a működésével kapcsolatos részletes szabályokat a saját maga által elfogadott Működési Szabályzat és ügyrend

Egyesületi bizottságok:

Közgűlés állandó, vagy eseti bizottságokat hozhat létre, meghatározott feladatok ellátására, segítésére. A bizottságok a Közgűlés irányítása szerint végzik munkájukat, a Közgűlésnek beszámolni tartoznak. Működési- és ügyrendjüket, valamint tisztségviselőiket a bizottságok maguk határozzák, illetve választják meg.

- közszféra munkacsoport

- üzleti szféra munkacsoport

- civil szféra munkacsoport

civil szféra tagjai: az egyesület tagságából a magánszemélyek és a társadalmi szervezetek, kivéve a politikai pártokat, valamint azokat a társadalmi szervezeteket, amelyekben az állam valamely szervezete, vagy önkormányzat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:2. § szerinti többségi vagy meghatározó befolyással rendelkezik;

közszféra tagjai: az egyesület tagságából az önkormányzatok, a településrészi önkormányzatok (a továbbiakban: önkormányzat), az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok, valamint azon társadalmi szervezetek, amelyekben az önkormányzat közvetve vagy közvetlenül a Ptk. 8:2. §-a szerinti többségi vagy meghatározó befolyással rendelkezik;

üzleti szféra tagjai: az egyesület tagságából a gazdálkodó szervezetek – az állami vagy önkormányzati vállalatok és azon gazdálkodó szervezetek kivételével, melyekben az állam vagy az önkormányzat Ptk. 8:2 §-ában meghatározott többségi vagy meghatározó befolyással rendelkezik.

A munkacsoportok, véleményét alkotnak a következő szakmai kérdésekben:

- Vidékfejlesztési Program szakmai kérdések
- szakmai programok tervezése, megvalósulása

A szféra munkacsoportok javaslatot tesznek a saját szférájukat képviselő Elnökségi tagok személyére.

3.4 pont

Taglista A HFS megalkotásának (2016) évében

		Egyesületi tag
1	Alsóörs	Alsóörs Község Önkormányzata
2	Balatonakarattya	Balatonakarattya Fejlődéséért Alapítvány
3		Pintér Dóra ev.
4		Terra Akaratia Közhasznú Egyesület
5		VEKA-DI Kft.
6		Kerigon Kft
7		Safety Home Kft.
8	Balatonalmádi	Balatonalmádi Város Önkormányzata
9		Balatonalmádi Tenis Klub 1925 KHE
10		Balatonalmádi Turisztikai Egyesület
11		Balatonalmádi Sport Egyesület
12		Csalán környezet- és Természetvédő Egyesület
13		Noam Arts Bt.
14	Balatonfőkajár	Balatonfőkajár Község Önkormányzat
15		Balatonfői Falumúzeum Egyesület
16	Balatonfűzfő	Balatonfűzfő Város Önkormányzata
17		Balatonfűzfői Váll. Civil Szerveződések E.
18		Euro Progress XXI. K. és Sz. Kft.
19		Lurko Land Kft.
20		Media Zone Marketing Kft.
21		Ötlet- Adó Kft.
22		Balatonfűzfő –Litér Turisztikai Egyesület
23		Balatonfűzfői Horgász Egyesület
24		Balatonfűzfői Vendégváró és Gasztronómiai Egyesület
25		Balatonfűzfő Szörf Klub Sportegyesület
26		Balaton Vízilabda Klub
27		TÁMASZ Idősek Otthona Balatonfűzfő Szociálisellátó Nonprofit Kft.
28		Niketrans Agro+Bau Kft.
29		Balaton Center Kft.
30		Zenit-8 Kft.
31	Balatonkenese	Balatonkenese Város Önkormányzata
32		Flanna Kft.
33		Balatonkenesei Gazdakör
34		Pékmester Biscuits Kft.
35		Kenese Marina Port Zrt.
36	Berhida	Berhida Város Önkormányzata
37		Peremartonért Egyesület
38		Összefogással Berhidáért Egyesület
39		Berhidai Lovasok KSE
40		Regio Pelso Kiemelten Közhasznú Alapítvány
41		Ice Team Kft
42	Csajág	Csajág Község Önkormányzata
43	Felsőörs	Felsőörs Község Önkormányzata
44		Felsőörsi Református Egyházközségért Alapítvány
45		Felsőörsért Közalapítvány

46		Felsőörsi Ifjúsági Közhasznú Sportegyesület
47		Csopak-Vin Kft.
48	Hajmáskér	Hajmáskér Község Önkormányzata
49		Az 1000 éves Solyi Templomért Alapítvány
50	Jásd	Jásd Község Önkormányzata
51	Királyszentistván	Királyszentistván Község Önkormányzata
52	Küngös	Küngös Község Önkormányzata
53		Küngösi Szabadidő és Sport Egyesület
54		Küngösért Alapítvány
55	Litér	Litér Község Önkormányzata
56		Tollner Károlyné egyéni vállalkozó
57		Litéri Zöldág Kulturális Egyesület
58		Falunkért Egyesület 99'
59		Western Lövész Sportegyesület
60		Csiszár Lovas Sportegyesület
61		A Litéri Református Templomért Alapítvány
62		Litéri Táncosok Baráti Köre (egyesület)
63		Varga Mihály egyéni vállalkozó
64	Öskü	Öskü Község Önkormányzata
65		Árvalányhaj Turisztikai Egyesület
66		Ösküi Íjászok Egyesülete
67		Öskü Község Kertbarátok Egyesülete
68		Palota Mező Kft.
69	Ósi	Ósi Község Önkormányzata
70		Harangszó Alapítvány
71		Római Katolikus Plébánia
72	Papkeszi	Papkeszi Község Önkormányzata
73		Tegyünk Együtt Colorért
74	Pétfürdő	Pétfürdő Nagyközség Önkormányzata
75		Várpalota Pétfürdő Kertbarátok Egyesülete
76	Sóly	Sóly Község Önkormányzata
77		Sólyom Solyoma Kft.
78	Szentkirályszabadja	Szentkirályszabadja Község Önkormányzata
79		Kovács Zsolt egyéni vállalkozó
80	Tés	Tés Község Önkormányzata
81		A helyi közművelődését és kultúráért Alapítvány
82	Vilonya	Vilonya Község Önkormányzata

Pártoló tagok:

1	MALER TEAM Kft.
2	„Solyi Szőlőhegyi” Kertbarátok Egyesülete

Elnökség

3/2008. Határozat

Az egyesület tisztségviselői a következő személyek:

Elnökség

Elnök: Pergő Margit Cecília

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Elnökhelyettes: Forró Zsolt

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Tagok: Bátor Árpád

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Bódi János

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Gyenge Katalin

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Juhász Tibor

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Lőrincz József

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Kucsera Károlyné

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Molnárné Perus Zsuzsanna

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Az elnökség összetételének változása:

A Közgyűlés a 12/2010. számú Határozatával tagsági viszonyuk megszűnésével az elnökségből visszahívja:

Kucsera Károlyné, Ősi

Molnárné Perus Zsuzsanna, Balatonalmádi

A Közgyűlés a 13/2010. számú Határozatával elnökségi tagnak választotta

Varga Mihály, 8196 Litér, Petőfi út 3.

Molnár Ferenc, 8100 Várpalota, Fehérvári út 4. II.

12/2011 (09.28) Közgyűlési határozat

A Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület Közgyűlése az alábbi személyeket nevezi ki elnökségébe:

Szabó Balázs

Pergő Margit

Kőszegi Ilona

Bódi János

Molnár Ferenc

Lőrincz József,

Varga Mihály

Gyenge Katalin

Bátor Árpád

Összesített eredmények, igen szavazatok száma:

Szabó Balázs 43

Pergő Margit 45

Kőszegi Ilona 44
 Bódi János, 43
 Molnár Ferenc, 45
 Lőrincz József, 43
 Varga Mihály 46
 Gyenge Katalin, 45
 Bátor Árpád, 45

Az elnökségi tagok nem településeket, hanem szférákat és térségeket képviselnek az alábbiak szerint

	Kelet-balatoni kistérség	Várpalotai kistérség	Veszprémi kistérség
Közszféra	Szabó Balázs	Pergő Margit	Kőszegi Ilona
Civil szféra	Bódi János	Molnár Ferenc	
	Lőrincz József		
Vállalkozói szféra	Gyenge Katalin	Bátor Árpád	
	Varga Mihály		

Felügyelő Bizottság

3/2008. Határozat

Az egyesület tisztségviselői a következő személyek:

...

Felügyelő Bizottság

Elnök: Böröczky Zsolt (vállalkozói szféra)

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Tagok: dr. Bogárdiné Kedves Valéria (civil szféra)

63/64 igen 1/64 tartózkodás

Hebling Zsolt (önkormányzati szféra)

63/64 igen 1/64 tartózkodás

13/2011 (09.28) Közgyűlési határozat

A Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület Közgyűlése Juhász Tibort nevezi ki a Felügyelő Bizottság elnökének (vállalkozói szféra)

Igen szavazatok száma 40

Helyi Bíráló Bizottság/Döntéshozó testület

	<u>Tagok</u>
önkormányzati szféra	Pergő Margit
	Szabó Balázs
	Kőszegi Ilona
vállalkozói szféra	Bátor Árpád
	Gyenge Katalin
	Varga Mihály

civil szféra	Lőrincz József
	Bódi János
	Molnár Ferenc

A Közgyűlés 7/2010. számú Határozatával a döntéshozó testület póttagjait elfogadta.

A póttagok testületbe hívásáról a munkaszervezet vezető küld értesítést.

Keletbalatoni kistérségből:

Szabó Gergely önkormány

Kenézné Berei Gyöngyi

Tislér Anikó

Várpalotai kistérségből

Gyapai Zoltán

Müller Róbert

4. számú melléklet

Részletes értékelési szempontok

4.1

[1. számú intézkedés részletes értékelési szempontok](#)

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tétele	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	A benyújtott projekt adatlap és üzleti terv tartalma reális, teljes és részletes.	15	Projekt adatlap és üzleti terv
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	A benyújtott projekt adatlap és üzleti terv tartalma reális de nem részletes.	5	Projekt adatlap és üzleti terv
2	II.1. A támogatási összeg felhasználása elsősorban beruházásra irányul.	A beruházási költség aránya a támogatási összegben belül 81% vagy a feletti. (egész számra kerekítéssel 1-4 lefelé kerekítve 5-9 felfelé kerekítve)	10	projekt adatlap és üzleti terv és az árajánlatok
2	II.1. A támogatási összeg felhasználása elsősorban beruházásra irányul.	A beruházási költség aránya a támogatási összegben belül 61-80% között van. (egész számra kerekítéssel 1-4 lefelé kerekítve 5-9 felfelé kerekítve)	5	projekt adatlap és üzleti terv és az árajánlatok
3	II.2. Közvetlenül jövedelmet teremt termék vagy szolgáltatás keletkezik. A terméket vagy szolgáltatást a pályázó egyértelműen megnevezi, összhangban a projekt költségvetésével.	Legalább kettő új termék és/vagy szolgáltatás jelenik meg.	5	projekt adatlap és üzleti terv
4	II.3. Közvetve jelent jövedelmet más gazdasági szereplők számára (pl. beszállítók, vevők)	igen	5	beszállítói és /vagy vevői nyilatkozat
5	II.4 Pénzügyi terv, költséghatékonyság: A bázisévet megelőző két év üzleti eredménye alapján a jövőbeni tervek megalapozottak, a beszerzési árak reálisak, indokoltak	igen	5	éves beszámolók és árajánlatok
6	II.5. A pályázó mérleg szerinti eredménye az utolsó két lezárt üzleti évben pozitív, kisadózó esetén bevétele elérte a 2,5 millió Ft-ot	igen	5	utolsó lezárt üzleti év éves beszámolója, kisadózó esetén a bevételi kimutatás, az első beadási szakasz tekintetében a 2016. év éves beszámolója
7	II.6. A projekt által létrehozott munkahelyek száma	A fejlesztés által legalább 1 munkahely jön létre	10	projekt adatlap

7	II.6. A projekt által létrehozott munkahelyek száma	A fejlesztés által legalább 0,5 munkahely jön létre	5	projekt adatlap
8	III.1. Tervez termék és/vagy szolgáltatás fejlesztéssel, és/ vagy értékesítéssel innovációt	igen	5	üzleti terv
9	IV.1. F állásban foglalkoztat munkaerőpiacon hátrányos helyzet személyt	igen	5	projekt adatlap
10	IV.2. Környezeti szempontokat alkalmaz eszközök, termékek, alapanyagok, szolgáltatások beszerzésénél - ezt megfelel en alátámasztja	igen	5	üzleti terv
11	V.2. A projekt együttműködési partnerei	4 vagy 4-nél több releváns együttműködés	10	releváns, konkrét, értékelhet tartalommal megtöltött együttműködési megállapodások
11	V.2. A projekt együttműködési partnerei	3 releváns együttműködő partner	5	releváns, konkrét, értékelhető tartalommal megtöltött együttműködési megállapodások
12	VI.1 A benyújtás megelő ző évben igazoltan közreműködött társadalmi szervezet működtetésében pénzügyi adománnyal vagy önkéntes munkával	igen	10	szervezet igazolása (önkéntes munka esetén a kérelmez tulajdonosa, vagy f állású munkavállalója a kérelmez képviselőjében eljárva, közreműködve vehető figyelembe)
13	VI.2. A kérelmez tagja olyan közösségi együttműködésnek, mely vidék és/vagy gazdaságfejlesztés területén tevékenykedik	igen	10	szervezet igazolása

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a fenti szempontrendszer alapján a kérelemre adott összpontszám nem éri el a minimális 50 pontot. Az 50 pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését!

Elutasításra kerül az a támogatási kérelem, amelyik az I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése értékelési szempont esetén nem éri el a 10 pontot.

4.2

2. intézkedés részletes értékelési szempontok

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	A Projekt Adatlapon benyújtott programterv terv teljes, reális és részletes	20	Projekt Adatlap és mellékletei
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	A Projekt Adatlapon benyújtott programterv terv teljes, és reális, de nem részletes	10	Projekt Adatlap és mellékletei
2	II.1. A projekt kapcsolódik helyi termékek, szolgáltatások népszerűsítéséhez	igen	10	Projekt Adatlap és mellékletei
3	III.1. Tervez-e projekt keretében a helyi közösség számára innovatív projektelemet	3 vagy annál több közösségfejlesztési innovatív módszert tartalmaz a projekt	10	Projekt Adatlap és mellékletei
3	III.1. Tervez-e a projekt keretében a helyi közösség számára innovatív projektelemet	2 közösségfejlesztési innovatív módszert tartalmaz a projekt	5	Projekt Adatlap és mellékletei
4	III.2. Pénzügyi terv, költséghatékonyság: a tervezett költségek realitása	igen	10	Projekt Adatlap és mellékletei, árajánlatok
5	IV.1. A projekt célcsoportjai között hátrányos helyzetű csoportok szerepelnek	igen	5	Projekt Adatlap és mellékletei
6	IV.2. Környezeti szempontokat alkalmaz eszközök, termékek, alapanyagok, szolgáltatások beszerzésénél - ezt megfelelően alátámasztja	igen	5	Projekt Adatlap és mellékletei
7	V.1. A projekt kommunikációs értéke	a kötelező két megjelenésen túl a projektről egy nyitó és egy záró és legalább még egy települési szint és legalább egy több települést érintő, vagy online kommunikációs anyag jelenik meg	15	Projekt Adatlap és mellékletei

7	V.1. A projekt kommunikációs értéke	a kötelező két megjelenésen túl a projektről egy nyitó és egy záró kommunikációs anyag jelenik meg	5	Projekt Adatlap és mellékletei
8	V.2. A projekt együttműködési partnerei	3 vagy 3-nál több együttműködő partner	5	releváns együttműködési
9	V.3 A projekt célcsoportjai	releváns projektelemmel megszólított 2 vagy 2-nél több célcsoport	5	Projekt Adatlap és mellékletei
10	VI.1. A kérelmez tagja olyan közösségi együttműködésnek, mely vidék és/vagy közösségfejlesztés területén tevékenykedik.	igen	10	0

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a fenti szempontrendszer alapján a kérelemre adott összpontszám nem éri el a minimális 50 pontot. Az 50 pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését!

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek az - I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése - tartalmi, értékelési szempont esetén nem érnek el legalább 10 pontot.

Sorszám	Tartalmi értékelési szempont megnevezése	Tartalmi értékelési szempont tételei	Tételre adható pontszám	Az értékelési szempontot alátámasztó dokumentum
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	A Projekt Adatlapon benyújtott programterv terv teljes, reális és részletes	20	Projekt Adatlap és mellékletei
1	I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése	A Projekt Adatlapon benyújtott programterv terv teljes, és reális, de nem részletes	10	Projekt Adatlap és mellékletei
2	II.1. A projekt kapcsolódik helyi termékek, szolgáltatások népszerűsítéséhez	igen	10	Projekt Adatlap és mellékletei
3	III.1. Tervez-e projekt keretében a helyi közösség számára innovatív projektelemet	3 vagy annál több közösségfejlesztési innovatív módszert tartalmaz a projekt	10	Projekt Adatlap és mellékletei
3	III.1. Tervez-e a projekt keretében a helyi közösség számára innovatív projektelemet	2 közösségfejlesztési innovatív módszert tartalmaz a projekt	5	Projekt Adatlap és mellékletei
4	III.2. Pénzügyi terv, költséghatékonyság: a tervezett költségek realitása	igen	10	Projekt Adatlap és mellékletei, árajánlatok
5	IV.1. A projekt célcsoportjai között hátrányos helyzetű csoportok szerepelnek	igen	5	Projekt Adatlap és mellékletei
6	IV.2. Környezeti szempontokat alkalmaz eszközök, termékek, alapanyagok, szolgáltatások beszerzésénél - ezt megfelelően alátámasztja	igen	5	Projekt Adatlap és mellékletei
7	V.1. A projekt kommunikációs értéke	a kötelező két megjelenésen túl a projektről egy nyitó és egy záró és legalább még egy települési szint és legalább egy több települést érintő, vagy online kommunikációs anyag jelenik meg	15	Projekt Adatlap és mellékletei

7	V.1. A projekt kommunikációs értéke	a kötelező két megjelenésen túl a projektről egy nyitó és egy záró kommunikációs anyag jelenik meg	5	Projekt Adatlap és mellékletei
8	V.2. A projekt együttműködési partnerei	3 vagy 3-nál több együttműködő partner	5	releváns együttműködési
9	V.3 A projekt célcsoportjai	releváns projektelemmel megszólított 2 vagy 2-nél több célcsoport	5	Projekt Adatlap és mellékletei
10	VI.1. A kérelmez tagja olyan közösségi együttműködésnek, mely vidék és/vagy közösségfejlesztés területén tevékenykedik.	igen	10	0

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a fenti szempontrendszer alapján a kérelemre adott összpontszám nem éri el a minimális 50 pontot. Az 50 pont elérése nem jelenti automatikusan a támogatás megítélését!

Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek az - I.1. A tervezett program helyi megalapozottsága, LEADER alapelvek érvényesülése - tartalmi, értékelési szempont esetén nem érnek el legalább 10 pontot.

FÜGGELÉK

A függelékek számára kattintva visszatérhet a törzsszöveg olvasásához!

1. számú függelék

TELEPÜLÉS BEMUTATÓ A LEADER STRATÉGIAI VÁZLATHOZ

Válaszaikat kérem az anyagba írják be, a gördülékeny feldolgozás érdekében lényegre törő megfogalmazással. Ahol nem áll rendelkezésre adat, illetve megközelítő adatokat adnak azt külön kérem jelezni!

Demográfiai adatok:

Település neve:

Település nagysága (m²):

Település közigazgatási szomszédai:

Település lélekszáma: fő

Lakosság összetétele (lehet közelítőleges, százalékos)

Fiatal korú (0-18): fő

Aktív felnőtt korú (18-65): fő

Inaktív felnőtt korú (65-): fő

Ez az összetétel arányaiban az elmúlt 10 évben (kérem aláhúzással válaszolni)

változatlan előregedés figyelhető meg jelentős a születések száma

Iskolai végzettség szerinti összetétel százalékosan.

Alapfokú:

Középfokú:

Felsőfokú:

Regisztrált munkanélküliek száma a településen:

Ha tudnak információt kb. hányan lehetnek, akik nem regisztráltak, vagy már kiestek a szociális megfigyelőrendszer látószögéből:

A lakosság hány százaléka kap rendszeres szociális támogatást:

Milyen mértékben változik a foglalkoztatottság a nyári időnyomunkák idején:

Milyen kisebbségi önkormányzat működik a településen:

Milyen kisebbségi önkormányzat nélküli nemzetiségi csoport működik a településen:

Jelent- e problémát a kisebbségek integrációja:

Van-e roma kisebbségi önkormányzat a településen:

Jelent-e problémát a roma származású emberek integrációja, ha igen melyek ezek (max.5 rangsorolva):

Van-e roma integrációs vagy foglalkoztatási program a településen:

Vár-e segítséget a település ebben a kérdésben a Leader programtól, mit:

Vannak-e egyéb hátrányos helyzetű csoportok a településen, melyek ezek:

Milyen problémaként jelentkezik a településen:

Van-e a probléma megszüntetésére programja a településnek, ha igen milyen sikerrel működik:

Vállalkozásokra vonatkozó adatok

Az elmúlt 10 évben mi volt a legfontosabb változás a település gazdasági életében (max. 3):

Miként érintette ez a lakosságot:

Miként érintette ez az önkormányzatot:

Vállalkozások (egyéni és társas) száma a településen:

Tevékenység szerinti bontásban:

Ipari:

Kereskedelmi:

Szolgáltatás:

A legjelentősebb, legtöbb adóbevételt hozó tevékenységi ág:

Civil szerveződésekre vonatkozó adatok:

Hány bejegyzett civil szervezet működik a településen:

Melyek a legaktívabbak (tevékenység szerint):

Milyen társadalmi pluszt jelentenek a település lakosságának (pl.: hagyományőrzés, közösség összetartás, szabadidős tevékenység stb):

A település adottságai

Természeti örökség:

Tárgyi/épített örökség:

Egyéb látványosságok:

Rendszeres/hagyományos rendezvények a településen:

Melyek, amelyek már most is a település határain túlról is vonzzák az érdeklődőket (max 8):

Melyben látják a legnagyobb potenciált, hogy megyei/országos ismertségre, érdeklődésre is számot tarthatna (max. 3):

A település mely hány hazai és külföldi településsel tart testvérkapcsolatot.

Milyen formában működnek ezek a programok:

Melyek a legfontosabb hozományai ezeknek a partnerségeknek:

Vannak-e jelenleg használaton kívüli önkormányzati ingatlanok a településen:

Mi a cél ezekkel:

Sorolják fel a település számára legfontosabb kitörési pontokat/tervezett fejlesztési irányokat (max. 5):
idegenforgalom:

Infrastrukturális lehetőségek

Megoldott-e a bölcsődés korú gyermekek elhelyezése a településen:

Megoldott-e az óvodás korú gyermekek elhelyezése a településen:

Van-e alapfokú oktatási intézmény a településen:

Van-e középfokú oktatási intézmény a településen:

Van-e felsőfokú oktatási intézmény a településen (kihelyezett tagozat is)

Vannak-e oktatási rendszeren kívüli képzések a településen:

Az önkormányzat szervez-e képzéseket, tanfolyamokat, előadásokat:

Ha igen, kiknek milyen céllal:

Milyen képzést tartanak a legfontosabbnak az önkormányzati intézmények dolgozói számára:

Milyen szociális ellátó intézmények vannak a településen:

Milyen egészségügyi ellátó intézmények vannak a településen:

Milyen alternatív gyógyászati, közérzetjavító szolgáltatók vannak a településen:

A településvezetésre vonatkozó kérdések

Vannak-e olyan önkormányzati feladatok, amelyeket valamilyen más szervezeti formába kiszerveztek (melyeket és milyen formában):

Az önkormányzat a feladatainak (tervezés, koncepciók) elvégzését saját munkatársainak szakmai tudását igénybe véve oldja meg, vagy szükséges külső szakértők bevonása:

Dolgozik-e az önkormányzatnál felsőfokú végzettséggel rendelkező:

Pénzügyi, tervezési munkatárs:

Vidékfejlesztési munkatárs:

Turizmusfejlesztési munkatárs:

Humánerőforrás menedzser:

Pályázat figyelő- író szakember:

Kommunikációs szakember:

Az önkormányzat vezető munkatársai közül hányan beszélnek legalább középfokú szinten idegen nyelveket:

Melyek ezek a nyelvek:

Mennyire „lakosságbarát” a hivatal ügyfélfogadási rendje?

Van-e internetes ügyintézési lehetőség:

Van-e munkaidőhöz igazodó meghosszabbított ügyfélfogadási nap:

Milyen formában tart a polgármester és a képviselőtestület rendszeres kapcsolatot a lakossággal:

91

Ha az önkormányzat rendelkezésére állna, szabadon felhasználható 40 millió Ft azt mire költené el:

Ha az önkormányzat ezt követően további szabadon felhasználható 40 millió Ft-ot kapna, azt mire költené:

Kérem, hogy az anyaghoz mellékként csatolják:

A település fejlesztési tervéből a SWOT analízis erősségek – gyengeségek részét: a kistérségi gazdaságfejlesztési programban szerepel.

TÉMA MEGNEVEZÉSE	
------------------	--

Témával kapcsolatos kérdések

Témával kapcsolatos észrevételek

Témával kapcsolatos javaslatok

Dátum:

aláírás

3. számú függelék

PROJEKT ADATLAP Vidékfejlesztési Program tervezés 2014-2020

1. Projekt

- 1.1. A projekt megnevezése:
- 1.2. A megvalósító megnevezése:
- 1.3 A megvalósító székhelye:
- 1.4 A megvalósító képviselője:
- 1.5 Kapcsolattartó megnevezése:
- 1.6 Kapcsolattartási e-mail cím:
- 1.7 Kapcsolattartási telefonszám:

2. Megvalósulás helye

irányítószám	település	közterület megnevezés	hrsz	külterület/bel terület

3. A projekt illeszkedése a VP prioritásaihoz (max. 300 karakter)

4. A tervezett fejlesztés rövid bemutatása (max. 500 karakter)

5. Tervezett bekerülés költsége:

6. Rendelkezésre álló önerő:

7. Építési beruházás esetén rendelkezik-e: tervekkel: igen/nem (kérjük aláhúzni)

8. Építési beruházás esetén a tevékenység engedélyköteles-e: igen/nem (kérjük aláhúzni)

9. Rendelkezik-e jogerős építési engedéllyel: igen/nem (kérjük aláhúzni)

10. Rendelkezik-e az elkészítéséhez és lebonyolításához szükséges projektmenedzser szervezettel, munkatárssal: igen/nem (kérjük aláhúzni)

11. Igényelné-e a HACS közreműködését a projektmenedzsmentben: igen/nem (kérjük aláhúzni)

Dátum:

aláírás

KÉRDŐÍV

**Fiatalok társadalmi aktivitásának ösztönzése, ifjúsági klubok alakítása a Bakony és Balaton
KKKE térségében**

Kedves Fiatal!

94

A Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesület LEADER Helyi Akciócsoportként tervezi a térség 22 településének vidékfejlesztési stratégiáját. Ebben a programban kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a térségünkben élő fiatalok igényeire. Szeretnénk, ha minél többen vállalnátok szerepet saját lakhelyetek, vagy a térség közösségi életében. Jó lenne, ha átvennétek az idősebb generációtól majd a staféta botot. Ehhez azt tartjuk szükségesnek, hogy megismerjük véleményeteket, hozzáállásotokat saját társadalmi szerepvállalásotokról. Olyan ifjúsági klubok létrehozását szeretnénk támogatni, melyek illeszkednek a korosztály igényeihez.

A kérdőív kitöltése önkéntes és név nélküli, azokon kitöltője semmilyen módon sem kerül beazonosításra.

Kérünk, hogy figyelj, mikor a kérdőívet átbeszéljük, de ha közben merül fel kérdés, arra is szívesen válaszolunk.

Ami a legjobb, NINCS ROSSZ VÁLASZ, csak olyan válasz van, amivel segíted munkánkat.

A kérdőív kitöltése után még egy kicsit beszélgetünk, és munkádat 3 óra önkéntes óra igazolásával honoráljuk.

A kérdőívek értékelésének eredményéről tájékoztatót adunk!

Köszönjük, hogy segíted munkánkat!

Kontics Monika

munkaszervezet vezető

1. Nem (Jelöld X-el): ☐ férfi ☐ nő

2. Születési év (évszám megadás): _____

3. Melyik településen élsz? (neved meg): _____

4. Mi a fő érdeklődési köröd, hobbid? Csak fogyasztod (pl. nézed, hallgatod, figyelemmel kíséred), vagy aktívan műveled is? *(Kérlek, tegyél X-et a megfelelő rovatba, többet is megjelölhetsz!)*

	Fogyasztom	Aktívan művelem
Zene		
Tánc		
Informatika, számítástechnika		
Sport		
Természetvédelem		
Képzőművészet		
Rajzolás/ Grafika		
Fotózás		
Filmezés		
Irodalom, történelem		
Oktatás		
Társadalmi kérdések		
Tudományos vívmányok		
Egyéb, <i>kérlek, nevezd meg...</i>		

5. Mivel foglald el magad a szabadidődben **hétköznap**? *(Kérlek, húzd alá! Több válaszlehetőséget is megjelölhetsz.)*

- Sportolás (úszás, foci, kézilabda, stb.)
- Szakkörök (rajz, színjátészó, tánc, stb.)
- Olvasás
- Tv-nézés
- Internet
- Vendéglátó egységekbe járok
- Buli
- Önkéntes munka
- Egyéb, *kérlek, nevezd meg:* _____

6. Mivel foglald el magad a szabadidődben **hétvégén**? *(Kérlek, húzd alá! Többet is megjelölhetsz.)*

- a. Házibuli
- b. Internet
- c. Vendéglátó egységekbe járok
- d. Koncert
- e. Sport
- f. Természetjárás
- g. Diszkó
- h. Szakkörök
- i. Képzések
- j. Nyelviskola
- k. Önkéntes munka
- l. Egyéb, *kérlek, nevezd meg:* _____

7. Milyen rendezvényen, programon vennél részt szívesen? *(Kérlek, húzd alá! Többet is megjelölhetsz.)*

- a. Koncertek
- b. Karaoke
- c. Kiállítások
- d. Folklor rendezvények, hagyományőrző programok
- e. Táncház (néptánc)
- f. Egyéb táncst, *kérlek, nevezd meg:* _____
- g. Bál
- h. Kreatív szakkörök; *kérlek, nevezd meg:* _____
- i. Ismeretterjesztő előadások
- j. Gasztronómiai rendezvények
- k. Túrák
- l. Sportrendezvények
- m. Önképző kör
- n. Vallási programok
- o. Tematikus beszélgetések:
 - Tudományról
 - Kultúráról
 - Mindennapi történetekről, közéletéről
 - Oktatási rendszerről, továbbtanulásról,
 - Munkavállalásról
- l. Egyéb, *kérlek, nevezd meg:* _____

8. Milyen gyakran veszed igénybe, az ilyen jellegű intézmények, programok szolgáltatásait? *(Kérlek, X-elj a megfelelő rovatba! Több válasz is lehetséges.)*

	Hetente egyszer	Kétheten te	Havonta egyszer	Havonta többször	Évente	Soha
Színház						
Mozi						
Művészeti kiállítások						
Felolvasó estek						
Koncertek (könnyűzene)						
Koncertek (komolyzene)						
Nyelviskola						
Kulturális rendezvények						
Nyelviskola						
Uszoda						
Sportrendezvények (foci, kézilabda, meccsek, edzések stb.)						
Konditerem						
Kreatív szakkörök						
Vallási programok						
Egyéb, <i>kérlek, nevezd meg:</i>						

9. Tagja vagy valamilyen civil szervezetnek? *(Kérlek, húzd alá)*
 igen nem

10. Kérlek, indokold a 9. pontban adott válaszodat *(igen válasz esetén nevezd meg a szervezetet/szervezeteket):*

11. Lennél-e tagja helyi ifjúsági klubnak *(Kérlek, húzd alá)* igen nem

12. Kérlek, indokold a 11. pontban adott válaszodat:

13. Vállalnál-e szereped településed társadalmi életében *(Kérlek, húzd alá)*
 igen nem

14. Kérlek, indokold a 13. pontban adott válaszodat

15. Mit várnál el egy ifjúsági klubból *(Tegyél x-et, 1 a legkevésbé, 5 a leginkább)*:

	1	2	3	4	5
szórakozás					
új barátok					
hasznos közösségi munka					
fiatalabbakkal való foglalkozás					
társadalmi szerepvállalásra felkészülés					
Egyéb (Írd le)					

16. Mi kell egy jól működő ifjúsági klubhoz véleményed szerint *(Tegyél x-et, 1 a legkevésbé, 5 a leginkább)*:

	1	2	3	4	5
pénz					
megfelelő klubszoba					
felnőtt segítség					
teljes önállóság és felelősség					
aktív vezető a saját korosztályból					
különböző érdeklődési körrel rendelkező fiatalok					
azonos érdeklődési körrel rendelkező fiatalok					
szakmai program					
szabályok					
jól működő klubok megismerés					
Egyéb (Írd le!)					

17. Milyen tevékenységeket vállalnál szívesen egy ifjúsági klubban *(Tegyél x-et, 1 a legkevésbé, 5 a leginkább)*:

	1	2	3	4	5
első számú vezető					
vezetőségi tag					
kulturális programok szervezése					
társadalmi témákat érintő programok szervezése					
fiatalokkal közös programok szervezése					
helyi közügyekben való közreműködés					
bármilyen, amiben segíthetem a csoport munkáját					
semmit, csak tag lennék					
Egyéb (Írd le)					

18. Hallottál már az önkéntességről? *(Kérlek, húzd alá!)*

- Igen, de nem tevékenykedem önkéntesként
- Igen, rendszeresen tevékenykedem önkéntesként
- Nem, de érdekelne, hogy miről szól
- Nem, és nem is foglalkoztat, hogy miről szól

19. Hogyan képzeled el az életedet magán és társadalmi szinten (mit fogsz csinálni) *(Kérlek, röviden írd le)*

10 év múlva

20 év múlva

30 év múlva

20. Ha végeztél a középiskolába milyen további terveid vannak *(Kérlek, húzd alá):*

- továbbtanulok itthon
- továbbtanulok külföldön
- dolgozni fogok itthon
- dolgozni fogok külföldön
- semmit sem szeretnék csinálni, egy ideig pihenek
- ne tudom
- Egyéb: _____

20. Mit tartanál magadnak reális kezdő fizetésnek *(Kérlek, írd le az összeget).*

21. Milyen munkát végeznél és heti hány órában ezért az összegért *(Kérlek, írd le!)*

Tevékenység megnevezése: _____

Heti munkaóra megnevezése: _____

22. Mit gondolsz, mekkora összegre van szüksége egy egyedülállónak a havi megélhetéshez? *(Kérlek, nevezd meg az összeget)* _____

23. Mire kell költeni ebből az összegből és kb. milyen arányban *(Kérlek, nevezd meg a költséget, és hogy az kb. mekkora részét teszi ki a havi kiadásoknak, pl. áramdíj 30% CSAK PÉLDA ☺)*

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____
- e. _____
- f. _____
- g. _____
- h. _____

- i. _____
- j. Összesen 100%

24. Mit gondolsz, mekkora összegre van szüksége egy két gyermekes családnak a havi megélhetéshez (egy 14 év alatti és egy 14 év feletti gyermekkel)? (kérlek nevezd meg az összeget)

25. Mire kell költeni ebből az összegből és kb. milyen arányban (Kérlek, nevezd meg a költséget, és hogy az kb. mekkora részét teszi ki a havi kiadásoknak, 23. kérdés mintájára)

- a. _____
- b. _____
- c. _____
- d. _____
- e. _____
- f. _____
- g. _____
- h. _____
- i. _____
- j. Összesen 100%

26. Milyen értékeket ismersz településeden (írd le)

- a. Természeti érték:
- _____
- _____
- b. Épített örökség:
- _____
- _____
- c. Híres ember:
- _____
- _____
- _____

27. Hol tervezel élni, miután befejezed tanulmányaidat és munkát vállalsz (húzd alá):

- a. jelenlegi lakhelyemen
- b. Magyarországon bárhol, ahol munkát találok
- c. külföldön

MÁR VÉGEZTÉL IS, SZÉP MUNKA, KÖSZÖNJÜK SZÉPEN!

KÖRNYEZETVÉDELMI HITVALLÁSUNK:

**AZ ÉLHETŐ EGÉSZSÉGES KÖRNYEZET
FONTOSSÁGA SZÁMUNKRA NEM CSAK
HANGZATOS FRÁZIS, MI TESZÜNK IS ÉRTE:**

Erdeink védelme érdekében minimalizáljuk a papírfelhasználásunkat, elektronikus úton kommunikálunk egymással, anyagainkat is ilyen formában egyeztetjük.

A szükséges nyomtatásokhoz és közös anyagaink elkészítéséhez kizárólag környezet- és természetbarát újrahasznosított papírt használunk.

Lakóterületünkön ösztönözzük a kerékpárral és tömegközlekedéssel történő közlekedést.

Támogatjuk a megújuló energiák hasznosítását mind a gazdasági, mind a magánszférában.

Védjük és tisztán tartjuk lakókörnyezetünket, fellépünk a természetkárosítás, rongálás ellen.

Szorgalmazzuk az energiatakarékos eszközök vásárlását.

Példát mutatunk a szelektív hulladékgyűjtésben.

Elektronikai berendezéseket és veszélyes hulladékokat a szemetes helyett újrafeldolgozó cégekhez juttatjuk el.

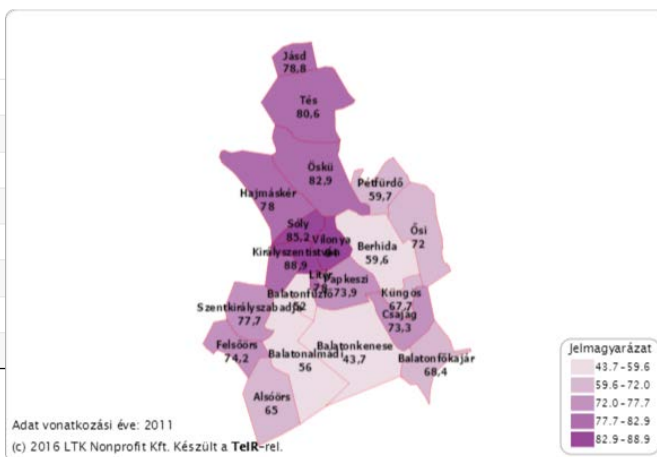
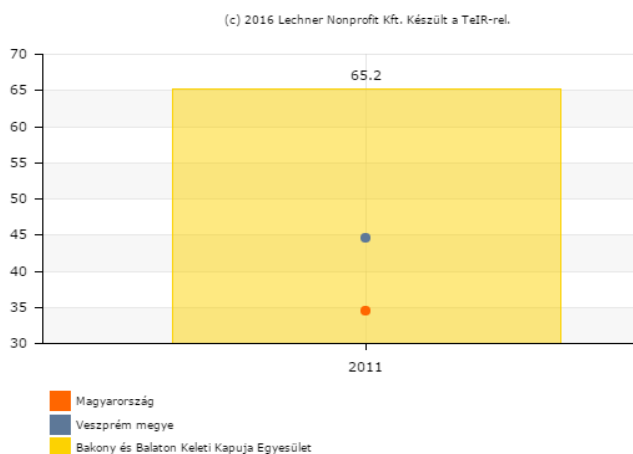
6. számú függelék

JEGYZÉKEK

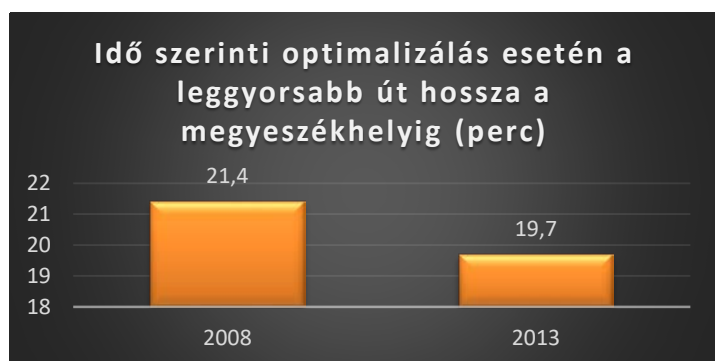
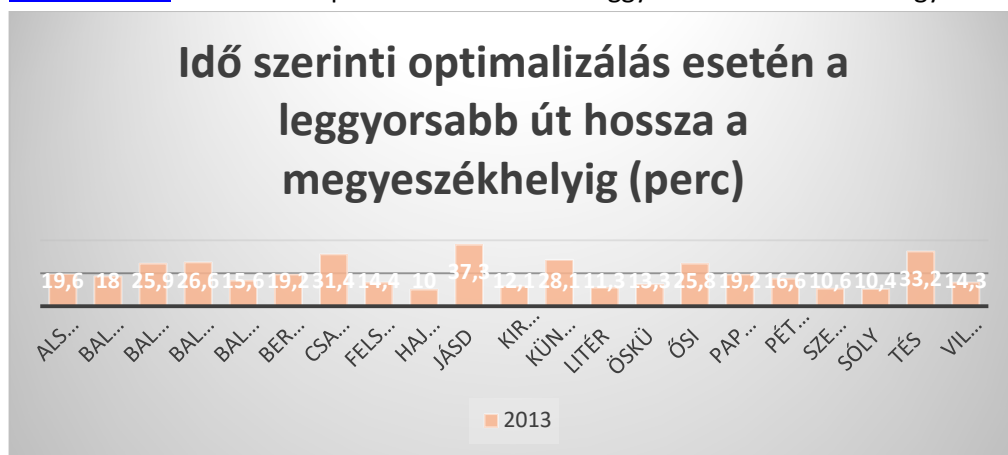
Ábra jegyzék © 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel

Az ábrák számozására kattintva CTRL+kattintás (hivatkozás) visszatérhet a stratégia törzsszövegébe!

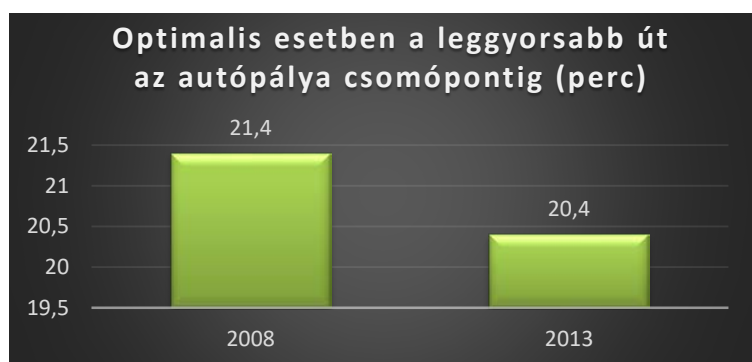
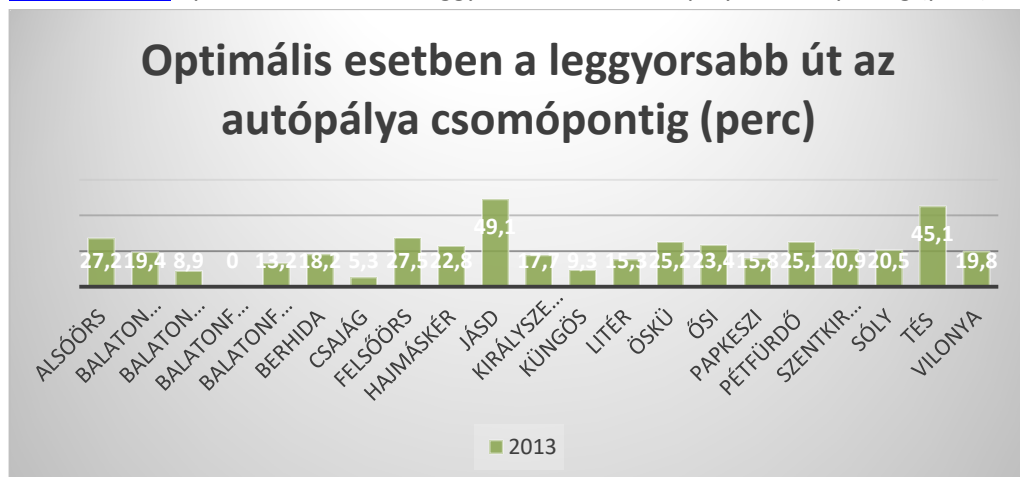
1. ábra Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (%), 2011 Naponta ingázók (eljárók) aránya a foglalkoztatottak százalékában.

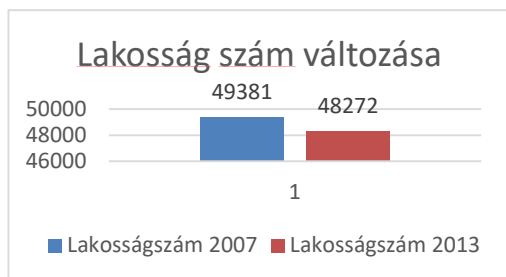
2. és 4. ábrák Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza a megyeszékhelyi (perc)

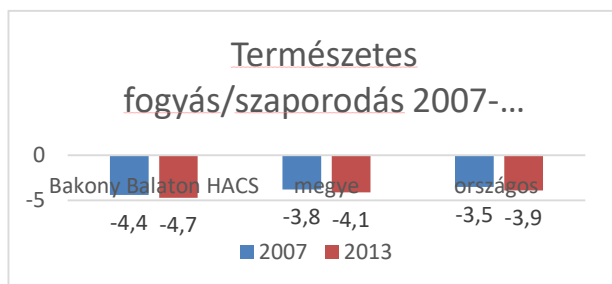
3. és 5. ábrák optimális esetben a leggyorsabb út az autópálya csomópontig (perc)

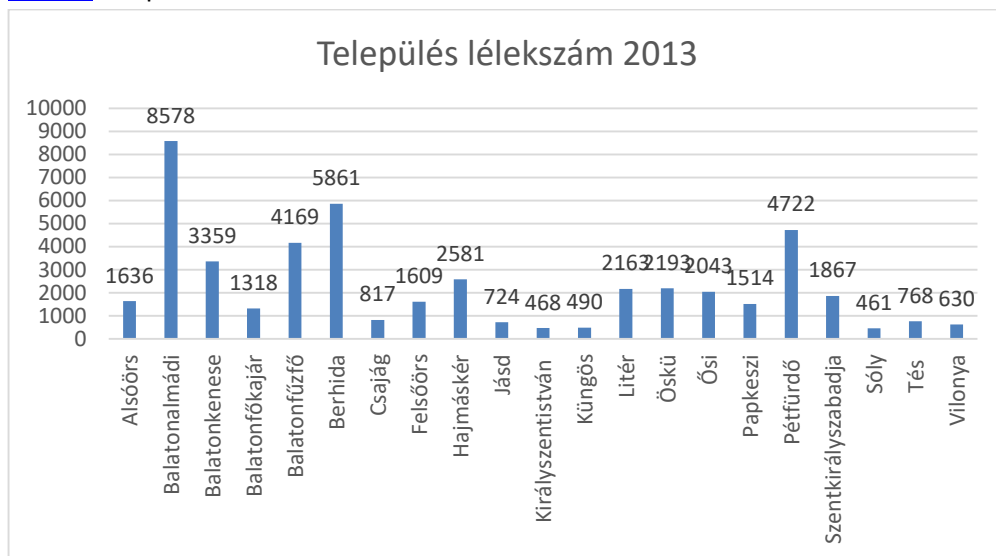
6. ábra lakosság szám változása

7. ábra természetes fogyás/szaporodás

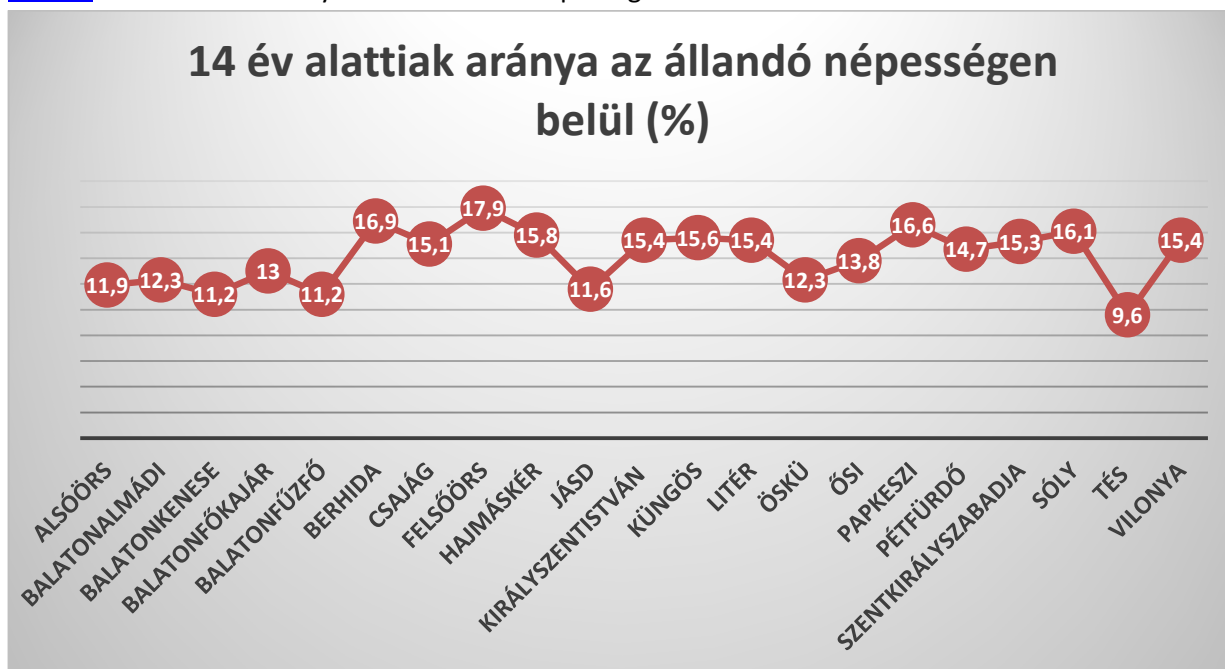

8. ábra települések lélekszáma 2013

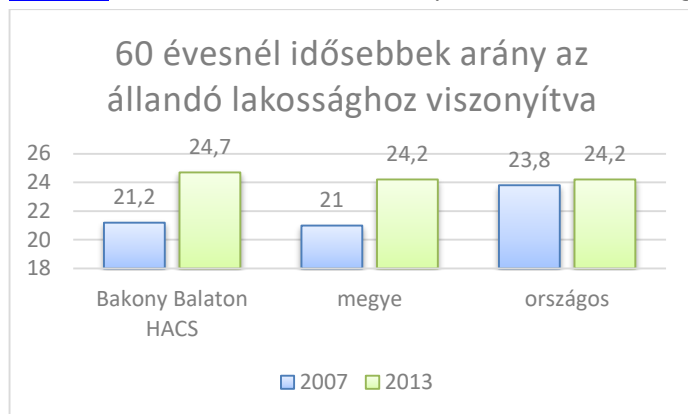

Legjelentősebb csökkenés: Tés (-10,2); Soly (-13); Balatonfűzfő (-9,8); Balatonkenese (-8,3); Balatonfőkajár (-12,1);
 Jelentős csökkenés: Balatonalmádi (-5,1); Berhida (-7,3); Jásd és Öskü (-4,1); Küngös (-6,1), Szentkirályszabadja (-4,3);
 Enyhe csökkenés: Pétfürdő (-2,3); Litér (-1,4); Királyszentistván (-2,1); Vilonya (-1,6); Alsóörs (-1,8); Csajág (-3,7).
 Enyhe növekedés: Hajmáskér (0,4); Felsőörs (0,6); Papkeszi (2); Ősi (0,5)

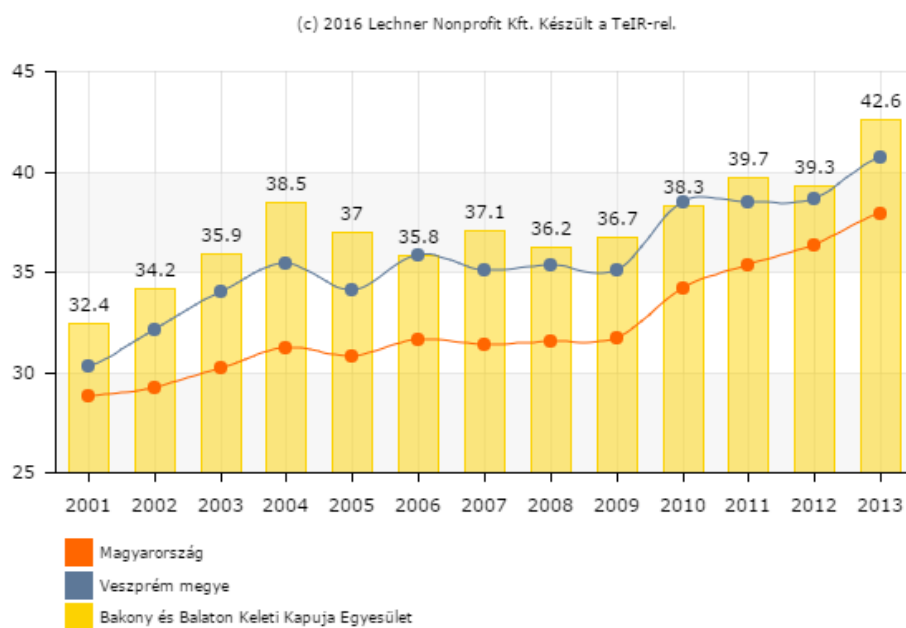
9. ábra 14 év alattiak aránya az állandó lakónépességben belül

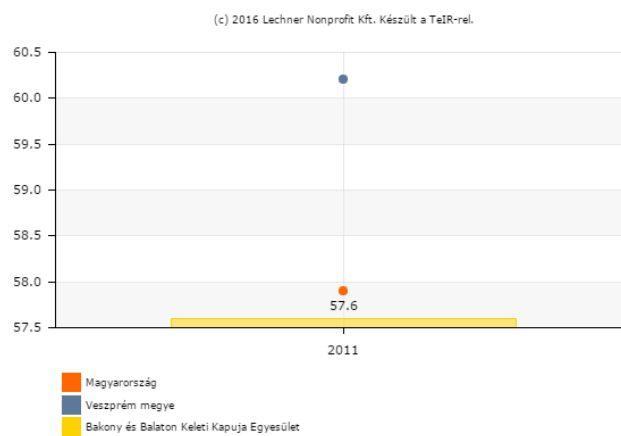
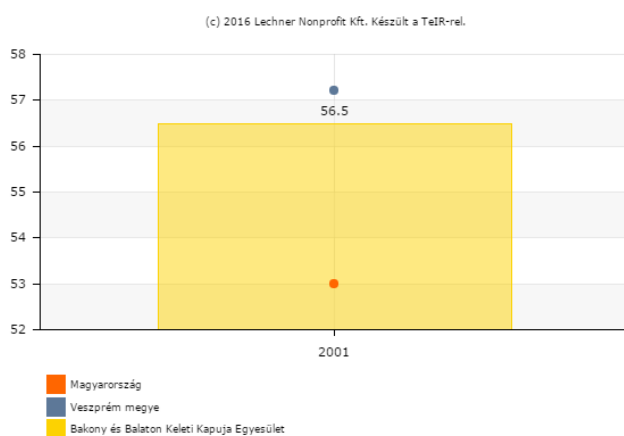
10. ábra 60 évesnél idősebbek aránya az állandó lakossághoz viszonyítva

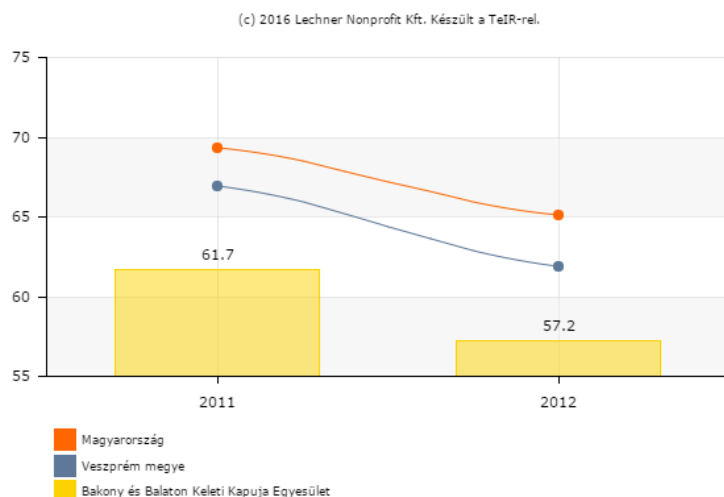
11. ábra 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya

12. és 13. ábrák foglalkoztatottak aránya

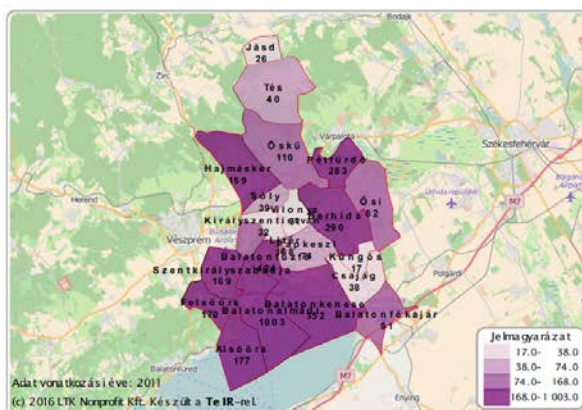
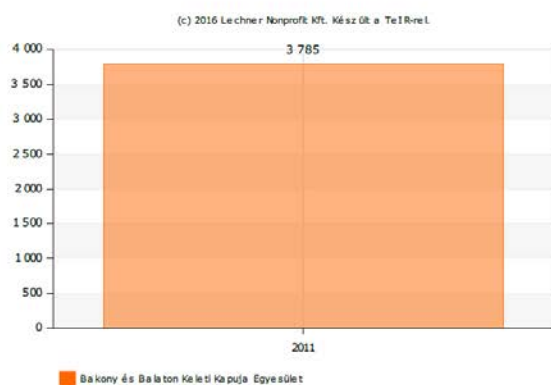
14. ábra működő vállalkozások számának csökkenése

15. ábra Működő vállalkozások száma a szolgáltatásokban

Működő vállalkozások száma a szolgáltatásokban (db) (2011-től, GFO 11 szerint)

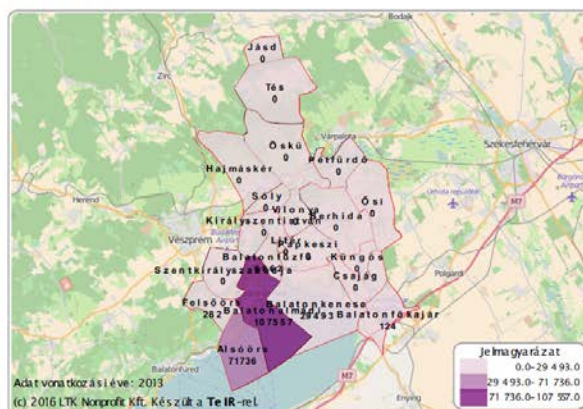
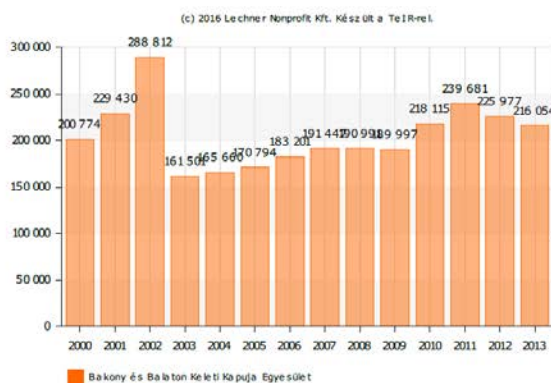
Tercier gazdasági ágakban (G-U nemzetgazdasági ágak), GFO 11 osztályozás szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel

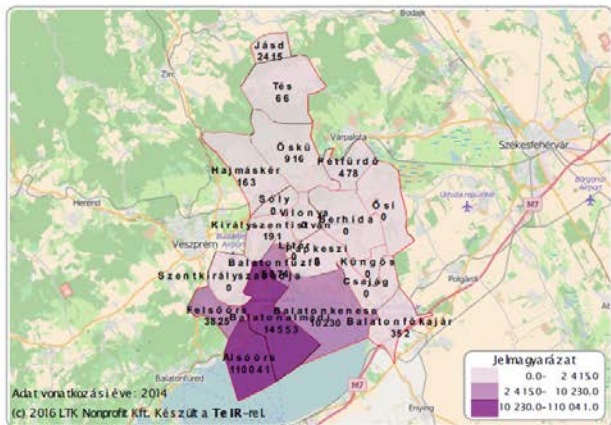
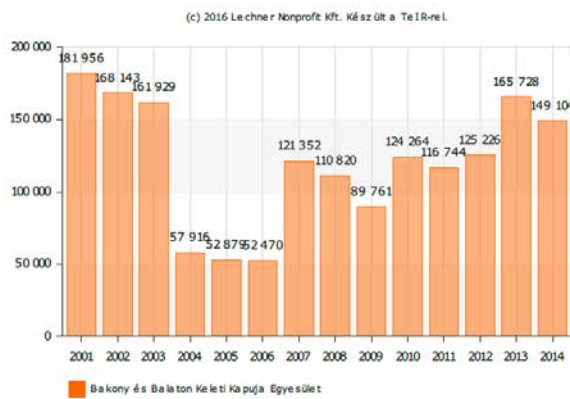
16. ábra Vendéjszákák száma különböző típusú szálláshelyeken

Vendéjszákák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)

A vendég által a szálláshelyen eltöltött éjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken.

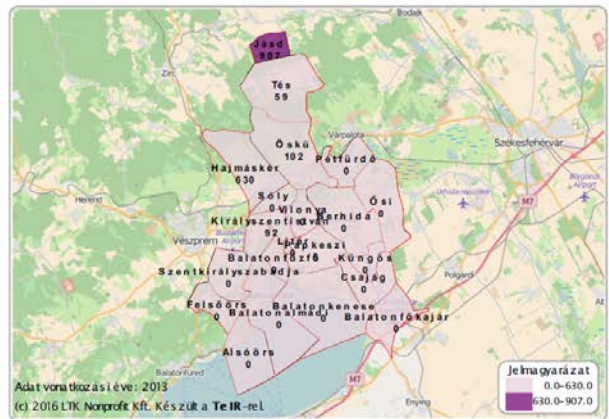
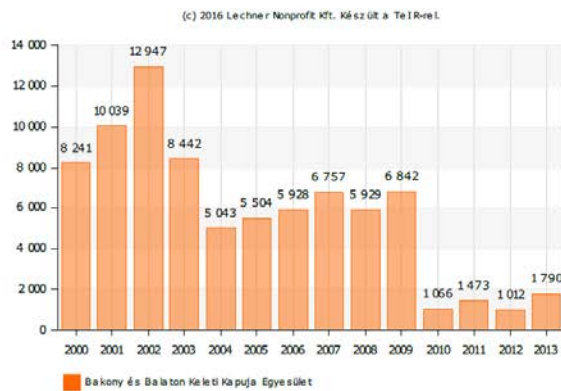

Vendégéjszakák száma az egyéb (2009-ig magán) szálláshelyeken (db)
 A vendég által a szálláshelyen eltöltött éjszakák száma a falusi szálláshelyeken.

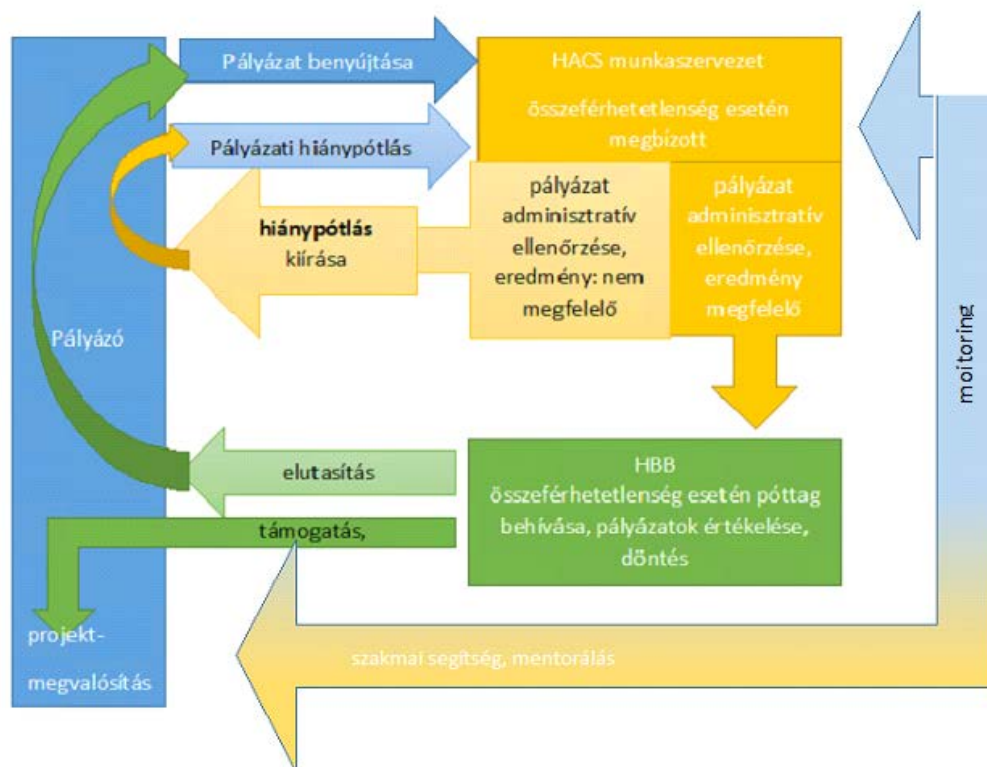

Vendégéjszakák száma a falusi szálláshelyeken (db)

A vendég által a szálláshelyen eltöltött éjszakák száma a falusi szálláshelyeken.

17. ábra tervezett döntési mechanizmus a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján

Képjegyzék:

[1. kép](#) Bakonyi látkép a Tési fennsíkról, fotó: Bakony és Balaton KKKE

[2. kép](#) Balatoni látkép fotó: Bakony és Balaton KKKE

[3. kép](#) Litéri Zöldág néptáncsoport fotó: Bakony és Balaton KKKE

Videó jegyzék:

[Egész évben nyitva a Bakony és Balaton Keleti Kapuja](#) fotó: Bakony és Balaton KKKE

https://www.youtube.com/watch?v=BlfhZ_dOpiw

Honlapok

www.bakonyesbalaton.hu

www.ertekesminoseg.hu

www.akadalymentesbalaton.hu

Facebook

[BakonyesBaaltonKeletiKapuja](#)

[ErtekEsMinoseg](#)

[AkadalymentesBalaton](#)

Youtube csatornák

[Érték és Minőség](#)

[Akadálymentes Balaton](#)

[Bakony és Balaton KKKE](#)

7. számú függelék

FORRÁSOK

BBKKKE HVS 2007-2013.

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Strategiank>

BBKKKE tervezési dokumentumok

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Tamogatasok-palyazatok/LEADER/2016-03-21/2014-2020-HFS-hatterdokumentumai>

Az Európai Bizottság által elfogadott operatív programok:

https://www.palyazat.gov.hu/az_europai_bizottsag_altal_elfogadott_operativ_programok_2014_20

Veszprém Megye területfejlesztési dokumentumai

<http://veszpremmegye.hu/index.php/teruletfejlesztes/dokumentumok/tamop-7-2-1-11-k-projekt-dokumentumai>

Balaton Régió fejlesztési irányai, Balaton Operatív program

<http://www.balatonregion.hu/aktualis-fejlesztési-dokumentumok>

Központi Statisztikai Hivatal:

www.ksh.hu

TEIR LEADER adatbázis

<https://www.teir.hu/leader/>

TÉKA projekt (Tájéérték Kataszter)

<http://tajertektar.hu/hu/>

Önkormányzati honlapok

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Rolunk>

Berhida Város ITS

http://berhida.hu/doc/its_tervezet.pdf

Balatonalmádi Város ITS

http://balatonalmadi.hu/files/2114/4230/6442/kd_its_balatonalmadi_strategia_0817.pdf

TDM stratégiák

<http://www.bakonyesbalaton.hu/Hirek/2016-04-29/Tersegi-TDM-strategiak>